

ແຜນແມ່ບົດ ດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025 ASEAN DIGITAL MASTERPLAN 2025

ຄຳນຳ

ແຜນແມ່ບົດ ດິຈິຕອນ ອາຊຽນ 2025 (ASEAN Digital Masterplan 2025 (ADM2025)), ໄດ້ຖືກຮັບຮອງໃນ ກອງປະຊຸມທາງໄກ ລັດຖະມົນຕີ ດິຈິຕອນ ອາຊຽນ (ASEAN Digital Ministers Meeting) ຄັ້ງທີ 01, ໃນເດືອນ ມັງກອນ ປີ 2021 ໂດຍການເປັນປະທານຂອງ ປະເທດ ມາເລເຊຍ, ຊຶ່ງເປັນແຜນແມ່ບົດສະບັບທີສາມຂອງອາຊຽນ ໃນຂະແໜງການ ໄອຊີທີ/ດິຈິຕອນ ແລະ ສ້າງຂຶ້ນເພື່ອເປັນແນວທາງໃຫ້ບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ ໃນການຂັບເຄື່ອນວຽກງານ ດິຈິຕອນ ໃນ ໄລຍະ 05 ປີ (2021-2025).

ແຜນແມ່ບົດສະບັບນີ້ ໄດ້ກຳນົດວິໄສທັດ ແລະ ແຜນວຽກບູລິມະສິດ ດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025 ເພື່ອເປັນທິດທາງນຳພາ ອາຊຽນກ້າວຂຶ້ນເປັນກຸ່ມເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມດິຈິຕອນ, ມີຄວາມສາມາດແຂ່ງຂັນໃນການຫັນໄປສູ່ຍຸກດິຈິຕອນ ທາງດ້ານ ການບໍລິການເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ລະບົບນິເວດທີ່ຍິ່ງຍືນ ປະກອບດ້ວຍ 8 ເປົ້າໝາຍ (Desired Outcomes) ຄື: (1) ຈັດບູລິມະ ສິດແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025 ເພື່ອເລັ່ງການຟື້ນຟູຄືນ ຈາກຜົນກະທົບຂອງພະຍາດລະ ບາດໂຄວິດ-19, (2) ຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ ແລະ ຂະຫຍາຍການປົກຄຸມພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ອິນເຕີເນັດຄວາມໄວສູງ, (3) ສະໜອງ ການບໍລິການດິຈິຕອນ ທີ່ສາມາດເຊື່ອຖືໄດ້ ແລະ ປົກປ້ອງຜູ້ຊົມໃຊ້, (4) ສ້າງຕະຫຼາດທີ່ມີການແຂ່ງຂັນແບບຍືນຍົງ ໃນການ ສະໜອງບໍລິການດິຈິຕອນ, (5) ເພີ່ມຄຸນນະພາບ ແລະ ການຊົມໃຊ້ລະບົບບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດຖະບານ, (6) ສະໜອງ ບໍລິການດິຈິຕອນທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກຕໍ່ການຄ້າຂ້າມຊາຍແດນ, (7) ເພີ່ມຂີດຄວາມສາ ມາດໃຫ້ແກ່ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ປະຊາຊົນໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມເຂົ້າໃນລະບົບເສດຖະກິດດິຈິຕອນ ແລະ (8) ສ້າງສັງຄົມດິຈິຕອນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນປະຊາຄົມອາຊຽນ.

ພວກເຮົາເຫັນໄດ້ວ່າ ບັນດາຍຸດທະສາດ, ແຜນບູລິມະສິດ ແລະ ຂໍ້ລິເລີ່ມຕ່າງໆ ທີ່ນອນໃນແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດັ່ງ ກ່າວນີ້ ມີເປົ້າໝາຍສຸມໃສ່ສົ່ງເສີມໃຫ້ທຸກຂົງເຂດເສດຖະກິດ ເພື່ອຫັນປ່ຽນໄປສູ່ເສດຖະກິດຍຸກໃໝ່ ບົນພື້ນຖານເສດຖະກິດດິຈິ ຕອນ, ເອື້ອອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານການຄ້າຂ້າມຊາຍແດນ, ພັດທະນາຄວາມສາມາດດ້ານຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, ສົ່ງເສີມ ບັນດາຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ທຸກຄົນໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມດິຈິຕອນ ທີ່ມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ໜ້າ ເຊື່ອຖື. ແຜນແມ່ບົດສະບັບນີ້ ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບແຜນພັດທະນາ 5 ປີ (2021-2025) ຂອງຂະແໜງ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສື່ ສານ ແລະ ໃນແຜນວຽກເຊື່ອມຈອດ ແລະ ນຳໃຊ້ ໄອຊີທີ/ດິຈິຕອນ ໃນການຂັບເຄື່ອນການພັດທະນາເສດຖະກິດ ດິຈິຕອນ ຂອງ ສປປ ລາວ.

ການຮ່າງແຜນແມ່ບົດສະບັບນີ້ ແມ່ນນຳພາຈັດຕັ້ງໂດຍປະເທດມາເລເຊຍ ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງຕັ້ງໜ້າຂອງບັນດາ ປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ ທັງພາກລັດ, ເອກະຊົນ ແລະ ຂະແໜງການຕ່າງໆ. ພ້ອມກັບມີການຄົ້ນຄວ້າຕົວຕົນຈາກບັນດາແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ ທີ່ກວ້າງຂວາງ ລວມທັງບົດລາຍງານການສຳຫຼວດ ແລະ ຜົນຂອງການທວນຄືນ ແຜນແມ່ບົດໄອຊີທີອາຊຽນ ປີ 2020 (AIM2020) ທີ່ກະຊວງ ຕສ, ສປປ ລາວ ເປັນເຈົ້າການ ຕາງໜ້າໃຫ້ປະເທດສະມາຊິກໃນການປະເມີນຜົນດັ່ງກ່າວ.

ກະຊວງ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສື່ສານ ໄດ້ມອບໃຫ້ ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື ໃນນາມເປັນຈຸດປະສານງານວຽກ ງານ ໄອຊີທີ/ດິຈິຕອນ ຂອງ ສປປ ລາວ ແປ, ຈັດພິມ, ແລະ ເຜີຍແຜ່ເອກະສານສະບັບນີ້ ໂດຍມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອໃຫ້ບັນດາກົມ, ສູນ, ສະຖາບັນ ແລະ ອົງການທຽບເທົ່າ ພາຍໃນກະຊວງ, ພາກລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ພາກທຸລະກິດ ແລະ ປະຊາຊົນ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ກັບ ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025. ໃຫ້ສາມາດກຽມພ້ອມ ແລະ ເປັນແນວທາງໃນການຍາດແຍ່ງຜົນ ປະໂຫຍດຈາກກາລະໂອກາດໃນຕໍ່ໜ້າ. ການແປ ແລະ ຈັດພິມໃນຄັ້ງນີ້ ຄົງປາສະຈາກບໍ່ໄດ້ ໃນຄວາມຂາດຕົກບົກຜ່ອງ ແລະ ຄວາມ ຄາດເຄື່ອນຂອງຄວາມໝາຍ, ການນຳໃຊ້ຄຳສັບ ແລະ ສຳນວນ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງຖືໂອກາດນີ້ ຂໍອະໄພ ແລະ ຍິນດີຮັບຄຳຕິຊົມ ເພື່ອນຳ ໄປພິຈາລະນາ ແລະ ແກ້ໄຂໃນໂອກາດຕໍ່ໄປ.

ຂ້າພະເຈົ້າຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າ ເນື້ອໃນ ແລະ ເອກະສານສະບັບນີ້ ຈະເປັນແຫຼ່ງຂໍ້ມູນທີ່ດີ ເພື່ອໃຫ້ບັນດາພາກສ່ວນຕ່າງໆນຳໄປ ປັບໃຊ້ ເພື່ອໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດໃນການຫັນເປັນດິຈິຕອນ ເພື່ອສ້າງສາ ແລະ ພັດທະນາປະເທດຂອງພວກເຮົາໃຫ້ນັບມື້ ນັບກ້າວຂຶ້ນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກໂຕນທາງດ້ານການພັດທະນາພາຍໃນປະເທດ ແລະ ສາກົນ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງຮຽກຮ້ອງ ໃຫ້ບັນດາຂະແໜງການທັງພາກລັດ, ເອກະຊົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ຊ່ວຍເປັນແຮງໜຶ່ງໃນການປະກອບສ່ວນທັງດ້ານທຶນ ຮອນ, ມັນສະໜອງ ແລະ ເທື່ອແຮງໃນການພ້ອມກັນສ້າງໃຫ້ປະເທດເຮົາມີຄວາມສາມາດໃນການຮັບຮອງຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄວາມທັນສະໄໝຂອງການບໍລິການດິຈິຕອນ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ລະບົບນິເວດທີ່ປ່ຽນແປງໃໝ່.

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 10 ມິຖຸນາ 2021

ທ່ານ ບັນດິດ ສຈ. ບໍ່ວຽງຄຳ ວົງດາລາ
ລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສື່ສານ

ແຜນແມ່ບົດ ດິຈິຕອນ ອາຊຽນ 2025

ອາຊຽນ ກ້າວຂຶ້ນເປັນກຸ່ມເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມດິຈິຕອນ,
ມີຄວາມສາມາດແຂ່ງຂັນ ໃນການຫັນໄປສູ່ຍຸກດິຈິຕອນ
ທາງດ້ານການບໍລິການເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ລະບົບນິເວດທີ່ຢັ້ງຢືນ

ສະມາຄົມປະຊາຊາດ ອາຊີຕາເວັນອອກ ສ່ຽງໃຕ້

1. ວິໄສທັດຂອງ ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025

1.1 ວິໄສທັດ

ໃນອີກ 5 ປີ ຕໍ່ໜ້າ ຂົງເຂດອາຊຽນຈະມີການກ້າວກະໂດດຢ່າງໄວວາ ໃນການກາຍເປັນຂົງເຂດເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມດິຈິຕອນ. ປະຊາກອນອາຊຽນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມີການເຂົ້າເຖິງເຄື່ອງມືອຸປະກອນ ແລະ ການບໍລິການອິນເຕີເນັດ (ແບບບໍ່ເຄື່ອນທີ່ ແລະ ແບບເຄື່ອນທີ່); ລະບົບເກັບຂໍ້ມູນ ຄລາວ (Cloud) ກໍ່ສາມາດ ເຮັດໃຫ້ການບໍລິການທີ່ເປັນນະວັດຕະກຳໃໝ່ໆ ມີລາຄາທີ່ຖືກລົງ. ເນື່ອງຈາກມີການລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ຈຶ່ງເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ມີການເປີດໂລກກະທັດ ຂອງພາກສ່ວນຕ່າງໆເຊັ່ນ: ພາກສ່ວນຮ່າງນະໂຍບາຍ, ພາກສ່ວນອອກລະບຽບການ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດປະກອບການ ໃນການນຳໃຊ້ລະບົບດິຈິຕອນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແຕ່ຫາກວ່າ ໃນອານາຄົດອັນໃກ້ນີ້ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມດິຈິຕອນຈະຫັນປ່ຽນໄປໃນຮູບແບບໃດ ແລະ ມີຄວາມໝາຍຄວາມສຳຄັນແນວໃດ?

ອັນດັບທຳອິດ: ແມ່ນສັງຄົມທີ່ທຸກຄົນໃນປະຊາຄົມອາຊຽນໄດ້ມີການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດ້ານ ດິຈິຕອນ ໃນການດຳລົງຊີວິດປະຈຳວັນ ເຊັ່ນ: ສາມາດຕິດຕໍ່ພົວພັນກັບໝູ່ເພື່ອນ ແລະ ຄອບຄົວທີ່ຢູ່ຫ່າງໄກ, ເບິ່ງລາຍການບັນເທີງ, ຊື້-ຂາຍເຄື່ອງ, ຈັດການບໍລິຫານການເງິນ, ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນເຂົ້າໃນການຕັດສິນໃຈ ແລະ ອີກຫຼາຍໆ ກໍລະນີນຳໃຊ້ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດ້ານການສຶກສາ ແລະ ສາທະລະນະສຸກທີ່ທັນສະໄໝກວ່າເກົ່າ.

ອັນດັບທີສອງ: ແມ່ນໝາຍເຖິງເສດຖະກິດຂອງບັນດາປະເທດປະຊາຄົມອາຊຽນ ບັນດາຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດບໍ່ວ່າ ຈະເປັນຂະໜາດນ້ອຍ ຫຼື ໃຫຍ່ ກໍ່ສາມາດນຳໃຊ້ການບໍລິການດິຈິຕອນ ເຂົ້າໃນການພັດທະນາປະສິດທິພາບການດຳເນີນງານຂອງເຂົາເຈົ້ານັ້ນ ກໍ່ຄືການຕິດຕໍ່ພົວພັນປະສານງານນຳຄູ່ຮ່ວມງານໃນຕ່ອງໂສ້ ມູນຄ່າການຜະລິດການບໍລິການຂອງຕົນໄດ້ຢ່າງວ່ອງໄວຂຶ້ນ ແລະ ປະຢັດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ພ້ອມກັນນັ້ນກໍ່ເປັນການເປີດຊ່ອງທາງການຂາຍສິນຄ້າແບບໃໝ່ອີກ. ອີກຢ່າງໜຶ່ງ ການບໍລິການຂອງພາກສ່ວນລັດກໍ່ຈະໄດ້ເພີ່ມຊ່ອງທາງ ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ ໄດ້ຢ່າງສະດວກສະບາຍ ແລະ ຫຼາກຫຼາຍຂຶ້ນ.

ແຜນແມ່ບົດ ດິຈິຕອນ ອາຊຽນ 2025 ມີ ວິໄສທັດທີ່ວ່າ:

ອາຊຽນ ກ້າວຂຶ້ນເປັນກຸ່ມເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມດິຈິຕອນ, ມີຄວາມສາມາດແຂ່ງຂັນ ໃນການຫັນໄປສູ່ຍຸກດິຈິຕອນ ທາງດ້ານການບໍລິການເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ລະບົບນິເວດທີ່ຍິ່ງຍືນ

ການບັນລຸ ວິໄສທັດ ທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ແມ່ນພາລະກິດອັນຍິ່ງໃຫຍ່ ຊຶ່ງຮຽກຮ້ອງ ໃຫ້ລັດຖະບານ, ຜູ້ອອກລະບຽບການ ແລະ ພາກສ່ວນທຸລະກິດມີສ່ວນຮ່ວມໃນການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ແລະ ປະສົມປະສານກັນຢ່າງກົມກຽວ:

- ▶ ພາກສ່ວນ ທຸລະກິດ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ຄວນສືບຕໍ່ລົງທຶນໃສ່ບັນດາເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ໆເພື່ອປະດິດສ້າງ ການບໍລິການໃໝ່ໆ ອອກສູ່ສັງຄົມ ແລະ ມີການແຂ່ງຂັນ ການສະໜອງການບໍລິການໃຫ້ຜູ້ຊົມໃຊ້ໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍຊ່ອງທາງຂຶ້ນ.
- ▶ ລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ອອກລະບຽບການ ສາມາດ ນຳໃຊ້ລະບົບດິຈິຕອນເຂົ້າໃນວຽກງານ ການຫຼຸດຜ່ອນສິ່ງກົດຂວາງ ແລະ ລົບລ້າງລະບຽບການທີ່ບໍ່ຈຳເປັນ ດ້ານການຄ້າ ແລະ ການດຳເນີນທຸລະກິດປະກອບການ ສາມາດລົງທຶນໃນ

ອັນດັບທີສາມ: ແມ່ນການເພີ່ມທະວີຄວາມຮັ່ງມີໃຫ້ແກ່ຂົງເຂດອາຊຽນ ຍ້ອນວ່າ ການບໍລິການດິຈິຕອນ ສາມາດເຮັດໃຫ້ການຄ້າລະຫວ່າງບັນດາປະເທດ ປະຊາຄົມອາຊຽນ ມີຄວາມວ່ອງໄວ ແລະ ຄ່ອງໂຕ ເຊິ່ງເປັນການສົ່ງເສີມໃຫ້ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດໃນແຕ່ລະປະເທດໃຫ້ມີນະວັດຕະກຳໃໝ່ ແລະ ມີປະສິດທິພາບສູງຂຶ້ນ ພ້ອມທີ່ຈະຂະຫຍາຍໄປປະເທດຕ່າງໆໃນພາກພື້ນ ໂດຍການໃຫ້ບໍລິການທີ່ຫຼາກຫຼາຍ, ລາຄາຖືກລົງ ແລະ ມີຄຸນນະພາບທີ່ດີຂຶ້ນ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ຊົມໃຊ້ ໃນປະຊາຄົມອາຊຽນ.

ອັນດັບທີສີ່: ແມ່ນເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດຂອງປະຊາຄົມອາຊຽນສາມາດຟື້ນໂຕໄດ້ໄວຂຶ້ນພາຍຫຼັງການແຜ່ລະບາດ ຂອງໂລກພະຍາດໂຄວິດ-19 ໃນອີກສອງສາມປີຕໍ່ໜ້າ (ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຂອບແຜນວຽກງານຟື້ນຟູກວມລວມຂອງອາຊຽນ) ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຄຳນຶງເຖິງການພັດທະນາແບບສີຂຽວຍືນຍົງ ໃນໄລຍະຍາວ.

ການພັດທະນາສັງຄົມໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຮຽນຮູ້ທັກສະດ້ານ ດິຈິຕອນ, ສາມາດສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃນການໃຊ້ບໍລິການດິຈິຕອນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະຖານຕ່າງໆ ໃນບັນດາປະເທດປະຊາຄົມອາຊຽນ. ການສົ່ງເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນໄດ້ຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈຄຸນຄ່າຂອງການບໍລິການດິຈິຕອນຕ່າງໆ.

ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025 ໄດ້ກຳນົດບາດກ້າວທີ່ລັດຖະບານໃນບັນດາປະເທດປະຊາຄົມອາຊຽນ ແລະ ຜູ້ອອກລະບຽບການ ສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວິໄສທັດທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງໃຫ້ເກີດຜົນສຳເລັດໃນວຽກງານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມດິຈິຕອນ ທີ່ຕ້ອງມີຄວາມສອດຄ່ອງສາມເງື່ອນໄຂຄືດັ່ງນີ້:

- ▶ ໃຫ້ມີເຄືອຂ່າຍເຊື່ອມຕໍ່ທີ່ມີຄຸນະພາບສູງ ແລະ ທົ່ວເຖິງ ປົກຄຸມທົ່ວອາຊຽນ **ຜ່ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງໂທລະຄົມມະນາຄົມທີ່ເຂັ້ມແຂງ.** ການເຊື່ອມຕໍ່ທີ່ມີຄວາມໄວສູງ ແລະ ທົ່ວເຖິງ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຫຼາຍ ເພື່ອສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການບໍລິການດິຈິຕອນ ທີ່ຫຼາກຫຼາຍ. ໝາຍຄວາມວ່າຕ້ອງໄດ້ມີການປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ໃນເຂດທີ່ມີສັນຍານເຊື່ອມຕໍ່ແລ້ວ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນກໍ່ນຳເອົາເຄືອຂ່າຍເຂົ້າໄປໃນເຂດທີ່ຍັງບໍ່ທັນມີການເຊື່ອມຕໍ່ ແລະ ເຂດທີ່ການເຊື່ອມຕໍ່ເຂົ້າເຖິງຍາກ.
- ▶ ການສະໜອງການບໍລິການ ຜ່ານເຄືອຂ່າຍເຊື່ອມຕໍ່ນີ້ **ຕ້ອງມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ແທດເໝາະກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້** ນັ້ນກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າ ຕ້ອງໄດ້ມີການຈັດການກັບອຸປະສັກຕ່າງໆ ທີ່ເປັນການກົດຂວາງອອກໄປ ເພື່ອສ້າງນະວັດຕະກຳໃໝ່, ການປັບປຸງການບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດຖະບານ ແລະ ການພັດທະນາລະບົບການບໍລິການທີ່ປອດໄພ ແລະ ສາມາດສົ່ງເສີມການຄ້າສາກົນໃຫ້ດີກວ່າເກົ່າ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນການສ້າງ ລະບົບການບໍລິການທີ່ຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດໃນອາຊຽນ ສາມາດໄວ້ວາງໃຈໄດ້.
- ▶ **ບັນດາສິ່ງກົດຂວາງຕ່າງໆ** ທີ່ເປັນອຸປະສັກ ຕໍ່ບັນດາຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກຈາກການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດິຈິຕອນໃນປະຈຸບັນຄວນຖືກແກ້ໄຂ. ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແມ່ນຕ້ອງມີສະເພາະສຳລັບພາກສ່ວນທຸລະກິດ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກ ຊຶ່ງເປັນສອງຜູ້ນຳໃຊ້ຫຼັກຂອງການບໍລິການດິຈິຕອນ. ສຳລັບພາກສ່ວນທຸລະກິດ ແມ່ນຄວນສຸມໃສ່ການປັບປຸງຜະລິດຕະພັນ ໂດຍຜ່ານການພັດທະນາ ທັກສະດ້ານດິຈິຕອນ ແລະ ສຳລັບຜູ້ບໍລິໂພກ ແມ່ນຄວນປັບປຸງຄວາມຮູ້ພື້ນຖານດ້ານ ດິຈິຕອນ ແລະ ມີລາຄາການບໍລິການທີ່ບໍ່ແພງຈົນເກີນໄປ ເພື່ອໃຫ້ບໍລິການດິຈິຕອນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງ.

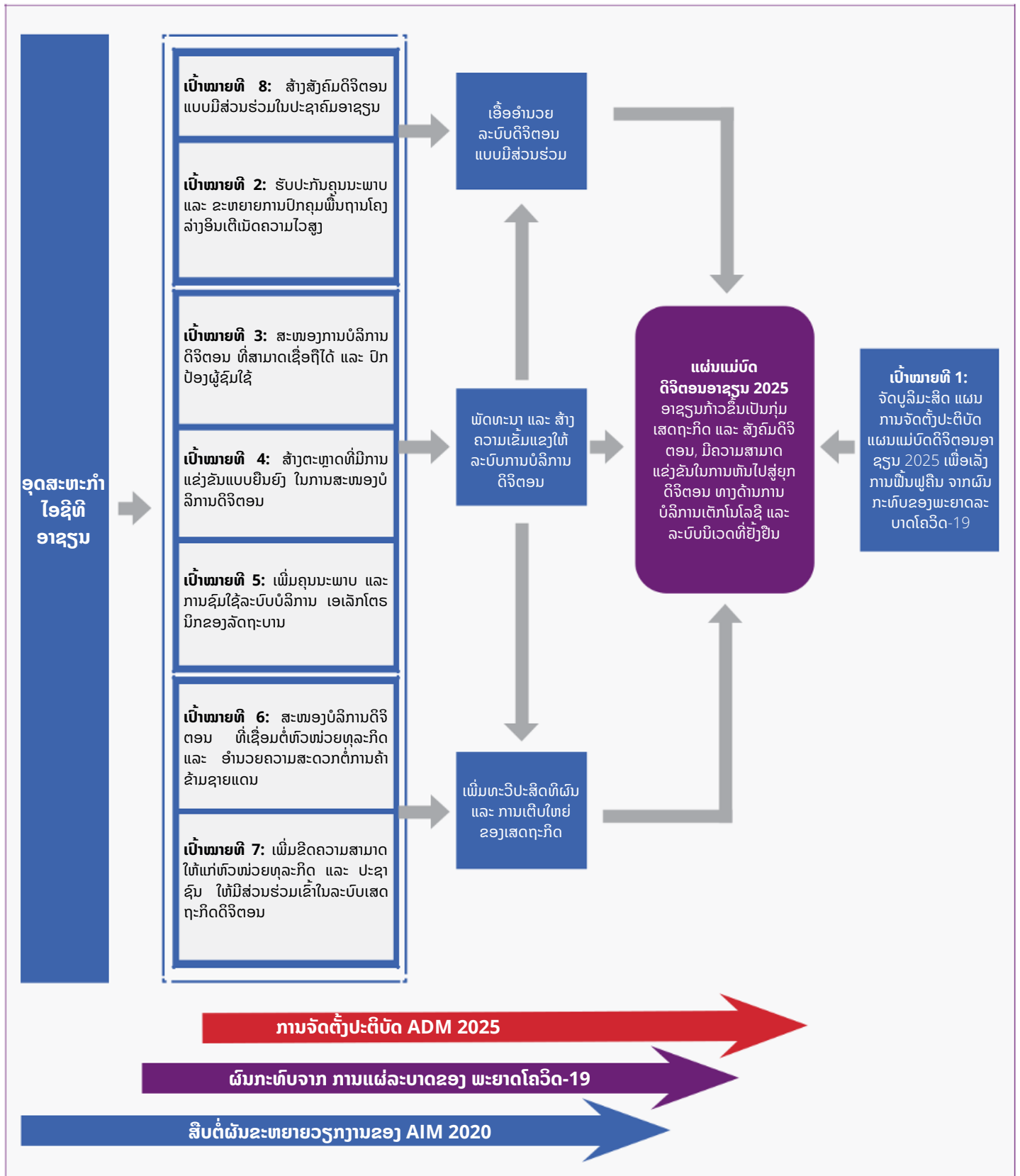
1.2 ຜົນໄດ້ຮັບ

ເພື່ອໃຫ້ ສາມເງື່ອນໄຂທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ໄດ້ຖືກນຳໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ສຳເລັດຜົນ, ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025 ໄດ້ກຳນົດເອົາ 8 ຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບໃນ 5 ປີຕໍ່ຫນ້າ. ຮູບປະກອບ 1.1 ໄດ້ນຳສະເໜີ 8 ຄາດໝາຍ ຜົນໄດ້ຮັບທີ່ໄດ້ຖືກຈັດເປັນ ບູລິມະສິດ ແລະ ໃຫ້ເຫດຜົນການເລືອກ 8 ຄາດໝາຍ ຜົນໄດ້ຮັບນີ້. ພາກທີ 3 ແມ່ນໄດ້ກຳນົດເອົາແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ 8 ຄາດໝາຍ ຜົນໄດ້ຮັບໃຫ້ສຳເລັດ ແລະ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ (ກ) ແມ່ນຈະນຳສະເໜີແຜນວາດໂດຍລວມທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການເຊື່ອມຊຶມຜົນໄດ້ຮັບເຂົ້າໃນຂອບແຜນວຽກເດີມ ຂອງແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນ ອາຊຽນ 2025 ທີ່ຖືກຂຽນຂຶ້ນໃນປີ 2019. ສິ່ງສຳຄັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ສັງເກດ ແມ່ນຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແມ່ນໄປໃນທິດທາງດຽວກັນ. ນັ້ນກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າ ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຕ້ອງໄດ້ຖືກກຳນົດຂຶ້ນສຳລັບທຸກໆຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸວິໄສທັດ ຂອງ ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025.

ຮູບປະກອບ 1.1: 8 ຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບ ຈາກແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນ ອາຊຽນ 2025 (ADM 2025)

ຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບ	ເຫດຜົນທີ່ເລືອກຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບນີ້
ເປົ້າໝາຍທີ 1: ຈັດບູລິມະສິດ ແຜນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025 ເພື່ອເລັ່ງການຟື້ນຟູຄືນ ຈາກຜົນກະທົບ ຂອງພະຍາດລະບາດໂຄວິດ-19	ການນຳໃຊ້ການບໍລິການດິຈິຕອນ ທີ່ດີກວ່າເກົ່າໃນອາຊຽນຈະຊ່ວຍໃຫ້ເສດຖະກິດຂອງບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ອາຊຽນ ສາມາດຟື້ນຕົວພາຍຫຼັງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ໄດ້ໄວຂຶ້ນ. ການລົງມືຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ADM 2025 ແມ່ນເປັນບູລິມະສິດ ແລະ ລະບຽບການທີ່ເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ການບໍລິການດິຈິຕອນໃນຫຼາຍຂະແໜງການ ໃຫ້ໄດ້ຮັບການປະຕິຮູບ.
ເປົ້າໝາຍທີ 2: ຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ ແລະ ຂະຫຍາຍການປົກຄຸມພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ອິນເຕີເນັດຄວາມໄວສູງ	ພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມ ທີ່ດີເລີດແມ່ນໝາກໜົດໃຈ ຂອງການຫັນປ່ຽນເປັນລະບົບດິຈິຕອນ. ການບັນລຸຜົນໄດ້ຮັບນີ້ຈະຮັບປະກັນວ່າ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານໂທລະຄົມມະນາຄົມໃນອາຊຽນ ຈະຖືກຍົກລະດັບໃຫ້ມີຂີດຄວາມສາມາດຂອງອັດຕາການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນທີ່ສູງຂຶ້ນ ແລະ ມີຄວາມຍືດຍຸ່ນໃນຮູບແບບທີ່ວ່ອງໄວ, ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ມີລາຄາຖືກລົງ ແລະ ມີເຄືອຂ່າຍ ທີ່ຂະຫຍາຍການປົກຄຸມອອກສູ່ເຂດຊົນນະບົດອີກດ້ວຍ.
ເປົ້າໝາຍທີ 3: ສະໜອງການບໍລິການດິຈິຕອນ ທີ່ສາມາດເຊື່ອຖືໄດ້ ແລະ ປົກປ້ອງຜູ້ຊົມໃຊ້	ເພື່ອຮັບປະກັນການຮັບຮອງເອົາ ການບໍລິການດິຈິຕອນ ໂດຍສະເພາະໃນຂະແໜງການເຊັ່ນ: ສາທາລະນະສຸກ ແລະ ການເງິນ, ບັນຜູ້ບໍລິໂພກ ຕ້ອງການຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃນການບໍລິການເຫຼົ່ານີ້. ນີ້ກໍ່ເປັນປະເດັນຂອງການ ນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ ແລະ ສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນໃໝ່. ສ່ວນທີ່ສຳຄັນແມ່ນການຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພທາງໄຊເບີ/ອິນເຕີເນັດ (cybersecurity), ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ຂໍ້ມູນດິຈິຕອນທີ່ດີທີ່ສຸດ ເພື່ອໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ທີ່ກວ້າງຂວາງຂຶ້ນເທົ່າທີ່ຈະຫຼາຍໄດ້ ພ້ອມທັງຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບໂດຍກົງຈາກການລະເມີດດ້ານ ການເຮັດທຸລະກິດ ແລະ ສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃຫ້ກັບຜູ້ຊົມໃຊ້/ຜູ້ບໍລິໂພກ.
ເປົ້າໝາຍທີ 4: ສ້າງຕະຫຼາດທີ່ມີການແຂ່ງຂັນແບບຍືນຍົງ ໃນການສະໜອງບໍລິການດິຈິຕອນ	ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ບັນລຸບາດກ້າວວິໄສທັດທີ່ວາງອອກ ຄວນຮັບປະກັນວ່າ ຕະຫຼາດການບໍລິການດິຈິຕອນ ຖືກອອກແບບມາເພື່ອສົ່ງເສີມການພັດທະນາລະບົບບໍລິການ ດິຈິຕອນແບບຍືນຍົງ ແລະ ເພື່ອຍົກສູງການແຂ່ງຂັນພາຍໃນຕະຫຼາດ.
ເປົ້າໝາຍທີ 5: ເພີ່ມຄຸນນະພາບ ແລະ ການຊົມໃຊ້ລະບົບບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດຖະບານ	ການບໍລິການດິຈິຕອນທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ ແລະ ມີຄວາມແທດໝາະ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນໃນທົ່ວປະຊາຄົມອາຊຽນ. ຜູ້ສະໜອງຈະມີການສ້າງການບໍລິການດິຈິຕອນທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ລັດຖະບານຂອງປະເທດປະຊາຄົມອາຊຽນ ແມ່ນມີບົດບາດສຳຄັນ ໃນດ້ານການສະໜອງການບໍລິການສາທາລະນະຜ່ານ ລະບົບອອນລາຍ ທີ່ດີກວ່າເກົ່າ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຜູ້ຊົມໃຊ້ເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງຂໍ້ມູນໄດ້ດີຂຶ້ນ.
ເປົ້າໝາຍທີ 6: ສະໜອງບໍລິການດິຈິຕອນ ທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກຕໍ່ການຄ້າຂ້າມຊາຍແດນ	ການບໍລິການດິຈິຕອນ ສາມາດເປັນສ່ວນສຳຄັນໃນການຫຼຸດຜ່ອນອຸປະສັກດ້ານການຄ້າ. ເປົ້າໝາຍທີ 6 ນີ້ ໄດ້ກຳນົດມາດຕະການຕ່າງໆທີ່ຈະກະຕຸ້ນການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກ ເພື່ອຊ່ວຍໃນການຄ້າຂາຍຂ້າມຊາຍແດນໄດ້ມີຄວາມສະດວກຂຶ້ນ.
ເປົ້າໝາຍທີ 7: ເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດ ໃຫ້ແກ່ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ປະຊາຊົນ ໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມເຂົ້າໃນລະບົບເສດຖະກິດດິຈິຕອນ	ການສະໜອງບໍລິການ ດິຈິຕອນ ທີ່ດີກວ່າໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນໃນປະຊາຄົມອາຊຽນ ແມ່ນຈະຊ່ວຍເພີ່ມທະວີຜົນຜະລິດ ເພື່ອຊະຫຍາຍເສດຖະກິດອາຊຽນ. ເປົ້າໝາຍພັດທະນານີ້ແມ່ນສຸມໃສ່ການສະໜອງນະວັດຕະກຳທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂີດຄວາມສາມາດດ້ານຄວາມຄິດສ້າງສັນ.
ເປົ້າໝາຍທີ 8: ສ້າງສັງຄົມດິຈິຕອນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນປະຊາຄົມອາຊຽນ	ເພື່ອປົດລອກຜົນປະໂຫຍດຢ່າງເຕັມອັດຕາຂອງການບໍລິການດິຈິຕອນ, ພົນລະເມືອງ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດໂດຍສະເພາະແມ່ນ ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ (MSMEs) ຕ້ອງຮັບຮອງເອົາ ແລະ ນຳໃຊ້ບໍລິການເຫຼົ່ານີ້. ສິ່ງປະສັກຕົ້ນຕໍໃນການບັນລຸການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດິຈິຕອນສຳລັບທຸກໆຄົນໃນອາຊຽນ ແມ່ນ ການຂາດທັກສະດິຈິຕອນ, ລາຄາແພງ, ຂາດການບໍລິການ ແລະ ເນື້ອຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຂາດການເຊື່ອມຕໍ່. ຊຶ່ງເປົ້າໝາຍທີ 8 ແມ່ນເວົ້າເຖິງສອງອຸປະສັກທຳອິດ.

ຮູບປະກອບ 1.2: ADM 2025

2. ແນວທາງຂອງ ADM 2025, ເນື້ອໃນ ແລະ ສະພາບການຂອງໂລກ

ບັນຫາໃນໂລກ ທີ່ເປັນປັດໃຈໃນການຮ່າງແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025 ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ▶ ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ແລະ ມາດຕະການທີ່ຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ຄວບຄຸມການແຜ່ລະບາດ ເຊິ່ງມີຜົນກະທົບຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ ສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມຮັ່ງມີ ໃນທົ່ວໂລກ ແລະ ຂົງເຂດອາຊຽນກໍ່ລວມຢູ່ໃນນັ້ນ. ແຜນແມ່ບົດ ດິຈິຕອນ 2025 ຈະຊ່ວຍການຟື້ນຟູຄືນພາຍຫຼັງການການແຜ່ລະບາດ ໄດ້ແນວໃດ?
- ▶ ແນວໂນ້ມດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມີລັກສະນະມະຫາພາກທີ່ເກີດຂຶ້ນທົ່ວໂລກ. ບາງແນວໂນ້ມເຫຼົ່ານີ້ຈະມີຜົນກະທົບຫຼາຍຕໍ່ແບບວິທີການສະໜອງບໍລິການດິຈິຕອນ ແລະ ການນຳໃຊ້ໃນອາຊຽນໃນ 5 ປີຂ້າງໜ້າ. ສະນັ້ນ, ຈະມີແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແນວໃດຈຶ່ງຈະສາມາດເຮັດໃຫ້ ADM 2025 ໄດ້ບັນລຸຜົນ?
- ▶ ການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນໄດ້ກາຍເປັນບັນຫາສຳຄັນ ແລະ ເລັ່ງດ່ວນ. ການບໍລິການ ດິຈິຕອນ ແມ່ນມີບົດບາດສູງໃນການຫຼຸດຜ່ອນ ສານກາກບອນທີ່ປ່ອຍອອກມາໃນອາກາດ. ບັນຫານີ້ຈະມີຜົນແນວໃດຕໍ່ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນແມ່ບົດ ດິຈິຕອນ?

ວິເຄາະສາມບັນຫາ ທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ພ້ອມດ້ວຍຜົນສະທ້ອນຂອງບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ຕໍ່ແຜນແມ່ບົດໃໝ່ ແມ່ນໄດ້ລະບຸໄວ້ຂ້າງລຸ່ມນີ້.

2.1 ການຟື້ນຟູພາຍຫຼັງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ໂຄວິດ-19

ພາກນຳສະເໜີ

ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບອັນໃຫຍ່ຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ສຸຂະພາບ, ການພົວພັນທາງສັງຄົມ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດໃນທົ່ວໂລກ ກໍ່ຄືພາກພື້ນອາຊຽນ. ຫົວຂໍ້ນີ້ແມ່ນ ຈະນຳສະເໜີການປະເມີນຜົນຂອງຜົນກະທົບຂອງການລະບາດຂອງ ພະຍາດໂຄວິດ-19 ທີ່ມີຕໍ່ກັບ ADM 2025. ຜົນການຄົ້ນພົບເລົ່ານີ້ໄດ້ຊ່ວຍສ້າງແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ທີ່ຖືກສະເໜີໃນຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບທີ 1 ຫາ 8. ຫົວຂໍ້ນີ້ຈະສັງລວມ ສາມແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແບບເອື້ອອຳນວຍ ແລະ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງສາຍພົວພັນລະຫວ່າງຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບຕ່າງໆ. ການສັງລວມແມ່ນອີງໃສ່ ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ▶ ບົດລາຍງານ ການສຶກສາຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ໂຄວິດ-19 ໃນ ຂົງເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ຂອງ ອົງການ ສະຫະປະຊາຊາດ ເດືອນ ກໍລະກົດ ປີ 2020;
- ▶ ບົດລາຍງານການສຶກສາຜົນກະທົບດ້ານເສດຖະກິດ ຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ຕໍ່ກັບ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ດິຈິຕອນ, ສະຫະພາບໂທລະຄົມມະນາຄົມ ສາກົນ ເດືອນ ກໍລະກົດ ປີ 2020;
- ▶ ບົດລາຍງານການສຶກສາຈາກບາດກ້າວການສະກັດກັ້ນ ຈົນຮອດການຟື້ນຟູ ຂອງ ທະນະຄານໂລກ ປີ 2020;
- ▶ ບົດລາຍງານການສຶກສາ ຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ ລະບາດຂອງພະຍາດ ໂຄວິດ-19 ໃນຍຸກອິນເຕີເນັດ(Pandemic in the Internet age), ສະຫະພາບໂທລະຄົມມະນາຄົມ ສາກົນ GSR-20, ເດືອນມິຖຸນາ ປີ 2020;
- ▶ ບົດຂຽນ ກ່ຽວກັບ ລະບົບໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ໄວຣັດສ໌ ຂຽນໂດຍ ທ່ານ William Webb, ເດືອນ ມິຖຸນາ ປີ 2020; ແລະ
- ▶ ບົດລາຍງານການລົງສຳຫຼວດ ແລະ ທົບທວນຄືນ ກ່ຽວກັບ ແຜນແມ່ບົດ ໄອຊີທີອາຊຽນ ປີ 2020 (AIM2020) ແລະ ສຶກສາ ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນ ອາຊຽນ ຮອດ ປີ 2025 ຈາກການປຶກສາຫາລືກັບຜູ້ມີບົດບາດຫຼັກໃນອາຊຽນ.

ແຜນແມ່ບົດແມ່ນເນັ້ນໜັກເຖິງຜົນກະທົບຈາກການລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງປະເທດອາຊຽນ ຕໍ່ບັນຫານີ້ໃນໄລຍະເວລາ ແຕ່ຕົ້ນປີ 2021 ຫາ ປີ 2025 ແລະ ກຳນົດມາດຕະການສຸກເສີນໄລຍະສັ້ນ¹ ທີ່ລັດຖະບານປະຊາຄົມອາຊຽນ ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ ເພື່ອສົ່ງເສີມ ການນຳໃຊ້ການບໍລິການ ດິຈິຕອນ.

¹ ເບິ່ງຂໍ້ມູນຕົວຢ່າງການນຳໃຊ້ອິນເຕີເນັດໃນໄລຍະ ການລະບາດຂອງພະຍາດ, ສະຫະພາບໂທລະຄົມມະນາຄົມສາກົນ ບົດຄວາມ GSR-20, ເດືອນ ມິຖຸນາ ປີ 2020 ແລະ ບົດລາຍງານ ການຮັບມືກັບພະຍາດລະບາດ ໂຄວິດ-19 ໃນ ຂົງເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ຂອງທະນະຄານພັດທະນາ ອາຊີ.

ຜົນກະທົບໂດຍລວມຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງ ພະຍາດລະບາດ ໂຄວິດ-19

ກ່ອນທີ່ຈະພິຈາລະນາເຖິງສາຍພົວພັນ ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ໂຄວິດ-19 ກັບ ແຜນແມ່ບົດ ດິຈິຕອນ ອາຊຽນ ຮອດປີ 2025, ຊຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍທີ່ຕ້ອງໄດ້ເຂົ້າໃຈເຖິງແນວໂນ້ມຂອງຜົນກະທົບການແຜ່ລະບາດ ຕໍ່ເສດຖະກິດອາຊຽນ ແລະ ການນໍາໃຊ້ງົບປະມານຂອງບັນດາປະເທດໃນປະຊາຄົມອາຊຽນ.

ເປັນທີ່ຈະແຈ້ງແລ້ວວ່າການແຜ່ລະບາດພະຍາດໂຄວິດ-19 ແມ່ນມີຜົນກະທົບຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ການເຕີບໃຫຍ່ຂອງເສດຖະກິດ. ຕົວຢ່າງ ໃນບົດລາຍງານການສຶກສາຜົນກະທົບຂອງການແຜ່ລະບາດພະຍາດ ໂຄວິດ-19 ໃນຊົງເຂດ ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ຂອງທະນະຄານໂລກ ໄດ້ເນັ້ນໜັກເນື້ອຫາດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດດັ່ງກ່າວ ແລະ ຄວາມພະຍາຍາມທີ່ຈະຄວບຄຸມການແຜ່ລະບາດໄດ້ເຮັດໃຫ້ມີຂໍ້ຈຳກັດດ້ານ ເສດຖະກິດຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ບັນດາອຸປະສັກຄວາມຫຍຸ້ງຍາກພາຍໃນປະເທດໄດ້ຖືກສະສົມຂຶ້ນໂດຍມາຈາກເສດຖະກິດໂລກທີ່ມີການຫຍຸ້ງໂຕລົງໃນໄລຍະການແຜ່ລະບາດ ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຢ່າງໜັກຕໍ່ເສດຖະກິດ ຢູ່ຊົງເຂດ ອາຊີຕາເວັນອອກ ແລະ ປາຊີຟິກ ຊຶ່ງອີງໃສ່ການຄ້າ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວເປັນຫຼັກ. ຜົນໄດ້ຮັບຕໍ່ໜ້າ ແມ່ນຂຶ້ນກັບວ່າ ປະເທດເລົ່ານັ້ນຈະສາມາດຄວບຄຸມພະຍາດ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບເທົ່າໃດ ແລະ ປະເທດນັ້ນຈະຮັບມືກັນຜົນກະທົບຈາກພາຍນອກແນວໃດ. ຜະລິດຕະພັນໃນປະເທດ ຈີນ ຜ່ານມາແມ່ນໄດ້ຫຼຸດລົງ 1,8 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນ 6 ເດືອນຕົ້ນປີ 2020 ແລະ ໂດຍສະເລ່ຍ ໃນພາກພື້ນອື່ນໆ ແມ່ນ ຫຼຸດລົງ 4,0 ສ່ວນຮ້ອຍ.

ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ຈະມີຜົນກະທົບໄລຍະຍາວຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວ ໂດຍມີຜົນກະທົບຕໍ່ການລົງທຶນ, ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ຜົນຜະລິດ. ໜີ້ສິນສາທາລະນະ ແລະ ເອກະຊົນ ພ້ອມກັບຄວາມດຸ່ນດ່ຽງຂອງທະນາຄານຈະຖືກກະທົບໜັກ ແລະ ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການລົງທຶນຂອງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ພ້ອມທັງກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສະຖຽນລະພາບທາງດ້ານເສດຖະກິດອີກດ້ວຍ.

ຜົນກະທົບເຫຼົ່ານີ້ຈະມີຈະມີຜົນຕໍ່ປະຊາຊົນ ໃນແງ່ຂອງການເຈັບປ່ວຍ, ການສູນເສຍວຽກເຮັດງານທຳ, ຜົນຜະລິດຫຼຸດລົງ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການຟື້ນຟູຄືນ² ເພື່ອໂຮງຮຽນຈຳເປັນຕ້ອງປິດລົງ ໃນໄລຍະເວລາດຽວກັນ ມັນກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ມີການຂາດແຄນຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃນອາຊຽນ ຍ້ອນຜະລິດຕໍ່ບັນດາຄວາມຕ້ອງການ. ອີງຕາມ ບົດລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ, ຜົນກະທົບອາດຈະມີຫຼາຍກວ່ານີ້:

ຜົນເສຍຫາຍອາດບໍ່ໄດ້ມີການທົດແທນຄືນ ເຊິ່ງອາດມີຜົນຕໍ່ການເຕີບໂຕຂອງຊົງເຂດ ໃນອີກທົດສະວັດຂ້າງໜ້າຄິດເປັນ 1 ສ່ວນຮ້ອຍຕໍ່ປີ ທີ່ການຈະເຕີບໃຫຍ່ຈະຫຼຸດລົງ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຍັງບໍ່ທັນຈະແຈ້ງວ່າຜົນກະທົບເຫຼົ່ານີ້ຈະຢູ່ດົນປານໃດໂດຍສະເພາະແມ່ນຂະແໜງການທີ່ມີຄວາມອ່ອນໄຫວເປັນພິເສດເຊັ່ນ: ຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການເດີນທາງ ທາງອາກາດ ອາດຈະຕ້ອງໃຊ້ເວລາຟື້ນຟູ² ແລະ ຈະໃຊ້ເວລາດົນປານໃດໃນການສັກຢາວັກຊີນປ້ອງກັນພະຍາດໃຫ້ປະຊາກອນອາຊຽນ ໃຫ້ໄດ້ຄາດໝາຍໃນລະດັບທີ່ເຮັດໃຫ້ກິດຈະກຳທາງດ້ານເສດຖະກິດສາມາດກັບຄືນສູ່ສະພາບປົກກະຕິໄດ້.

ຜົນກະທົບຕໍ່ ຂະແໜງການບໍລິການ ດິຈິຕອນ

ລັດຖະບານຂອງປະຊາຄົມອາຊຽນ

ລັດຖະບານ ປະຊາຄົມອາຊຽນ ຈະໄດ້ປະເຊີນໜ້າກັບສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍໃນການດຸ່ນດ່ຽງ ງົບປະມານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອມາໃຊ້ຈ່າຍເຂົ້າໃນການສົ່ງເສີມການສ້າງວຽກເຮັດ, ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ລະບົບສາທາລະນະສຸກໃນເວລາທີ່ລາຍຮັບຈາກການເກັບອາກອນຫຼຸດລົງ. ຍ້ອນແນວນັ້ນ ມັນຈຶ່ງເປັນສິ່ງທ້າທາຍໃຫ້ລັດຖະບານໃນການຕັດສິນໃຈ ທີ່ຈະຈັດວາງງົບປະມານເຂົ້າໃນຈຸດປະສົງ ກ່ຽວກັບການປັບປຸງລະບົບດິຈິຕອນທີ່ກະແຈກກະຈາຍ, ການພັດທະນາທັກສະດ້ານດິຈິຕອນ, ການພັດທະນາລະບົບໃຫ້ບໍລິການສາທາລະນະແບບອອນລາຍ ແລະ ໂຄງການລິເລີ່ມຕ່າງໆທີ່ຈະປັບປຸງຜົນຜະລິດຜ່ານການນໍາໃຊ້ລະບົບການບໍລິການດິຈິຕອນ.

ຜູ້ມີບົດບາດໃນຕະຫຼາດ

ຜູ້ທີ່ມີບົດບາດໃນຕະຫຼາດ ອາດໄດ້ຮັບຜົນກະທົບດ້ານ ການຫຼຸດລົງຂອງລາຍຮັບ ແລະ ກຳໄລ. ຄວາມຕ້ອງການສໍາລັບການບໍລິການດິຈິຕອນແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນ ຍ້ອນການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ແຕ່ ກຳລັງຊື້ຂອງປະຊາຊົນແມ່ນຫຼຸດລົງ ຍ້ອນບັນຫາການ ຫວ່າງງານ ແລະ ຫຼາຍຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ໄດ້ປິດໂຕລົງ ອີງໃສ່ຜົນສໍາພາດການລົງສໍາຫຼວດນໍາ ຜູ້ອໍານວຍການບໍລິສັດໂທລະຄົມແຫ່ງໜຶ່ງ ທ່ານໄດ້ມີຄໍາເຫັນວ່າ:³

ຜົນກະທົບດ້ານລົບ ຕໍ່ລາຍຮັບໃນແຕ່ລະປີຂອງຜູ້ປະກອບການຂະແໜງໂທລະຄົມມະນາຄົມອາດສູງເຖິງ 10 ສ່ວນຮ້ອຍ, ເຊິ່ງບາງບໍລິການກໍ່ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເວລາ ປະມານ 18 ຫາ 24 ເດືອນ ເພື່ອຟື້ນໂຕກັບຄືນມາຢູ່ໃນລະດັບກ່ອນການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ໂຄວິດ-19.

² ບໍລິມະສານຈຳນວນນັກທ່ອງທ່ຽວພາຍໃນປະເທດ ຕະຫຼາດອາຊຽນແມ່ນອີງໃສ່ຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວເປັນຫຼັກ. ທ່ານສາມາດເຂົ້າເບິ່ງຂໍ້ມູນເພີ່ມຕື່ມໄດ້ໃນເວັບໄຊ <https://theaseanpost.com/article/asean-focusing-domestic-tourism>

³ ບົດລາຍງານຜົນສໍາຫຼວດຄະນະນໍາດ້ານໂທລະຄົມມະນາຄົມໃນທົ່ວໂລກ ໂດຍ ບໍລິສັດ ເດວຕ້າ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມງານ ໃນເດືອນພຶດສະພາ ປີ 2020

ນີ້ກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າການລົງທຶນໃສ່ການບໍລິການ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃໝ່ໆຂອງພາກສ່ວນຕ່າງໆກໍ່ຕ້ອງມີການຫຼຸດລົງ. ຜົນປະກອບການຈະຫຼຸດລົງໄປຫຼາຍກວ່ານີ້ຫຼືບໍ່ ແມ່ນບໍ່ສາມາດຄຳນວນໄດ້ ແຕ່ຈາກຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ແມ່ນສະແດງ ໃຫ້ເຫັນວ່າລາຍຮັບຈາກການບໍລິການໂທລະຄົມຂ້າມແດນແມ່ນໄດ້ຫຼຸດລົງຫຼາຍ. ເຖິງແມ່ນວ່າຜົນປະກອບການອາດຈະບໍ່ຫຼຸດລົງໃນໄລຍະຍາວ ແຕ່ຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ໂຄວິດ-19 ຍັງຄາດການບໍ່ໄດ້ເທື່ອ, ແຕ່ທີ່ແນ່ນອນທີ່ສຸດການລົງທຶນຈະມີອັດຕາຫຼຸດລົງ.

ຜູ້ຊົມໃຊ້/ຜູ້ບໍລິໂພກ

ຜູ້ຊົມໃຊ້ການບໍລິການດິຈິຕອນ ໃນຂົງເຂດອາຊຽນແມ່ນມີຈຳນວນເພີ່ມຂຶ້ນ ເປັນຜົນມາຈາກການລະບາດຂອງພະຍາດ ໂຄວິດ-19. ຜູ້ຕອບຂໍ້ມູນສຳຫຼວດ ໃຫ້ທີມງານສຳຫຼວດແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນ 2025 ໄດ້ໃຫ້ຄຳເຫັນວ່າ ການນຳໃຊ້ການບໍລິການດິຈິຕອນ ແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນລະຫວ່າງ 10 ຫາ 50 ສ່ວນຮ້ອຍ ຍ້ອນວ່າ ພະນັກງານຕ້ອງເຮັດວຽກຢູ່ເຮືອນຫຼາຍຂຶ້ນ, ມີການໃຊ້ອິນເຕີເນັດເບິ່ງວິດີໂອເພື່ອຄວາມບັນເທີງຫຼາຍຂຶ້ນ, ມີການສື່ສານຕິດຕໍ່ພົວພັນວຽກຜ່ານລະບົບອອນລາຍຫຼາຍຂຶ້ນ, ແລະ ມີການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືດິຈິຕອນເຂົ້າໃນການຮຽນການສອນ, ການສົ່ງຊື້ເຄື່ອງ, ການດຳເນີນທຸລະກຳທະນະຄານ ແລະ ລະບົບການບໍລິການສາທາລະນະສຸກ. ການຜັນປ່ຽນເລົ່ານີ້ຈະຍັງຄົງດຳເນີນໄປອີກໃນໄລຍະຍາວ ແຕ່ກໍ່ບໍ່ສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ວ່າແນວໂນ້ມການນຳໃຊ້ລະບົບດິຈິຕອນ ຈະແຜ່ກວ້າງອອກໄປອີກດົນປານໃດ.

ໃນທະວີບເອີຣົບ ລະບົບເຄືອຂ່າຍອິນເຕີເນັດຄວາມໄວສູງແບບມີສາຍ ແມ່ນນິຍົມຕິດຕັ້ງຢູ່ເຮືອນ ແລະ ມີອັດຕາການເຊື່ອມຕໍ່ສູງ

ການຮັບມືກັບຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ໂຄວິດ-19

ການບໍລິການດິຈິຕອນ ໄດ້ຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ການຮັບມືກັບຜົນກະທົບຈາກພະຍາດໂຄວິດ-19 ຕໍ່ກັບ ເສດຖະກິດຂອງຂົງເຂດອາຊຽນ. ອີງຕາມຄະນະຜູ້ຊ່ຽວຊານທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມຂອງສະຫະພາບໂທລະຄົມມະນາຄົມສາກົນ ໄດ້ໃຫ້ຄຳເຫັນດັ່ງນີ້:⁵

ໃນຄະນະທີ່ຂໍ້ມູນການວິໄຈສຶກສາກ່ຽວກັບ ການປະຊອບສ່ວນຂອງລະບົບດິຈິຕອນເຂົ້າໃນການຮັບມືກັບຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດຍັງຈຳກັດ ແຕ່ຂໍ້ມູນທີ່ເກີດຂຶ້ນໃໝ່ກໍ່ມີແນວໂນ້ມທີ່ດີຂອງຜົນສະທ້ອນຈາກການນຳໃຊ້ລະບົບດິຈິຕອນ. ໃນໄລຍະກາງ (ຕົວຢ່າງ: ປີ 2021) ບັນດາປະເທດທີ່ມີພື້ນຖານໂຄງຮ່າງການເຊື່ອມຕໍ່ສາມາດຮັບມືກັບຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ເສດຖະກິດທີ່ເກີດຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໄດ້ດຶກອອກຫ້າສິບສ່ວນຮ້ອຍ.

⁴ <https://www.opensignal.com/2020/06/08/mobile-network-experience-during-the-covid-19-pandemic-june-update> and www.opensignal.com/2020/10/05/analyzing-mobile-data-consumption-and-experience-during-the-covid-19-pandemic

⁵ ບົດລາຍງານຜົນສຳຫຼວດຂອງ ITU ໃນເດືອນ ກໍລະກົດ ປີ 2020 ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງພະຍາດລະບາດໂຄວິດ-19 ຕໍ່ເສດຖະກິດຕໍ່ພື້ນຖານໂຄງຮ່າງດິຈິຕອນ

ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີ, ຜົນສະທ້ອນນີ້ແມ່ນເປັນອຸປະສັກເພີ່ມຕື່ມຕໍ່ປະເທດທີ່ມີການບໍລິການດິຈິຕອນທີ່ບໍ່ທົ່ວເຖິງ. ອີງຕາມແຫຼ່ງຂໍ້ມູນດຽວກັນ ຂ້າງເທິງນັ້ນ:

ການໃຫ້ບໍລິການດິຈິຕອນທີ່ບໍ່ທົ່ວເຖິງແມ່ນໄດ້ຖືກຍົກຂຶ້ນເປັນສິ່ງທ້າທາຍທີ່ສໍາຄັນຕໍ່ຄຸນຄ່າການຮອງຮັບເອົາການບໍລິການດິຈິຕອນ. ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນກຸ່ມປະຊາກອນ ທີ່ບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິການອິນເຕີເນັດຄວາມໄວສູງ ຫຼື ເຂົ້າເຖິງໄດ້ແຕ່ບາງສ່ວນຈະເຮັດໃຫ້ເດັກນ້ອຍ ບໍ່ສາມາດໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການຮຽນຮູ້ຜ່ານທາງອອນລາຍຢູ່ເຮືອນ, ການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມກໍ່ມີຂໍ້ຈຳກັດ, ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນທາງການຄ້າແບບເອເລັກໂຕຣນິກ ແລະ ສາທາລະນະສຸກ ກໍ່ຈະຈຳກັດ.

ຄວາມໝາຍຄວາມສໍາຄັນສໍາລັບ ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນ 2025

ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ໂຄວິດ-19 ໄດ້ເພີ່ມທະວີຄວາມຕ້ອງການດ້ານການບໍລິການ ດິຈິຕອນໃນຂົງເຂດອາຊຽນ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງນັ້ນກໍ່ຕາມ ຜູ້ຊົມໃຊ້ບາງຈຳນວນ ກໍ່ບໍ່ສາມາດຈ່າຍຄ່າບໍລິການໄດ້ ຍ້ອນຜົນກະທົບຈາກພະຍາດລະບາດ ໂຄວິດ-19 ຕໍ່ລາຍຮັບຂອງເຂົາເຈົ້າທີ່ຫຼຸດລົງ.

ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ໂຄວິດ-19 ໄດ້ເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາລະບົບດິຈິຕອນ ໃຫ້ທຽບເທົ່າລະດັບສາກົນໃນທົ່ວອາຊຽນ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານສໍາຄັນໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງສັງຄົມໃນຂົງເຂດອາຊຽນ. ເວົ້າສະເພາະແມ່ນວ່າ ລະບົບການບໍລິການດິຈິຕອນ ສາມາດຮອງຮັບການສູນເສຍດ້ານເສດຖະກິດທີ່ເກີດຈາກການລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ໄດ້ດີຂຶ້ນ ແລະ ບັນດາປະເທດທີ່ມີພື້ນຖານໂຄງລ່າງອິນເຕີເນັດຄວາມໄວສູງທີ່ດີເລີດຈະສາມາດຟື້ນໂຕໄດ້ໄວກວ່າ.

ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ອາດເຮັດໃຫ້ຄວາມສົນໃຈຂອງພາກສ່ວນເອກະຊົນ ແລະ ລັດຖະບານປະຊາຄົມອາຊຽນລົງທຶນໃສ່ພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງລະບົບດິຈິຕອນ ແລະ ການບໍລິການຫຼຸດລົງ. ສະນັ້ນການສ້າງເງື່ອນໄຂເອື້ອອໍານວຍເພື່ອກະຕຸ້ນການລົງທຶນໃນພື້ນຖານໂຄງລ່າງດິຈິຕອນໃຫ້ແກ່ຜູ້ລົງທຶນທາງພາກເອກະຊົນຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ສໍາຄັນ.

ສໍາລັບຜູ້ທີ່ບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດ້ານ ອິນເຕີເນັດໄດ້ແມ່ນຈະມີຜົນກະທົບ ຫຼາຍກວ່າ. ມາດຕະການທີ່ຈະຫຼຸດຜ່ອນ ຫຼື ລົບລ້າງ ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດິຈິຕອນທີ່ບໍ່ທົ່ວເຖິງໂດຍການແກ້ໄຂບັນຫາ ການເຂົ້າເຖິງ, ລາຄາທີ່ສາມາດຈ່າຍໄດ້, ເນື້ອໃນທີ່ແທດເໝາະ ແລະ ທັກສະດ້ານ ດິຈິຕອນທີ່ກາຍເປັນບັນຫາທີ່ສໍາຄັນຫຼາຍ. ແນວຄວາມຄິດແມ່ນໃຫ້ປະເທດໃນປະຊາຄົມອາຊຽນທີ່ມີອັດຕາການນໍາໃຊ້ມືຖືຫນ້ອຍກວ່າ ຈະມີການເນັ້ນໜັກໃສ່ການລົງທຶນດ້ານນີ້. ການພິດຈາລະນາຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວມານັ້ນ ແມ່ນເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍທີ 2 ແລະ ທີ 8 ເປັນບັນຫາສໍາຄັນ ຕໍ່ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025.

ຜົນກະທົບອັນໃຫຍ່ຫຼວງຫຼາຍຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ໂຄວິດ-19 ມີຄວາມສ່ຽງ ຕໍ່ງົບການເງິນຂອງພາກລັດ ຊຶ່ງ ແຜນແມ່ບົດ ADM 2025 ທີ່ອາດຈະຕ້ອງໄດ້ມີການຈັດລຽງບູລິມະສິດຄາດໝາຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຈຳນວນໜຶ່ງ. ໃນເວລາດຽວກັນນັ້ນກໍ່ມີແນວໂນ້ມວ່າ ບາງຂະແໜງການອື່ນໆທີ່ໃຫ້ບໍລິການເທິງລະບົບດິຈິຕອນ ອາດມີລາຍຮັບດີພໍສົມຄວນໃນລະຫວ່າງການແຜ່ລະບາດ. ແຕ່ກໍ່ເປັນສິ່ງສໍາຄັນທີ່ລັດຖະບານ ປະຊາຄົມອາຊຽນຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່:

- ▶ ໃຫ້ການສົ່ງເສີມຊຸກຍູ້ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ໃຫ້ມີການພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດດ້ານດິຈິຕອນ ເພື່ອກຽມພ້ອມຮອງຮັບຜົນກະທົບທີ່ເກີດຂຶ້ນຕໍ່ກັບລາຍຮັບໃນໄລຍະ ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ໂຄວິດ-19;
- ▶ ຕ້ອງໄດ້ຮັບຮອງວ່າ ອຸປະກອນດິຈິຕອນຕ່າງໆມີລາຄາທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ ເພື່ອສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການນໍາໃຊ້ລະບົບດິຈິຕອນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ; ແລະ
- ▶ ລົງທຶນໃສ່ການສົ່ງເສີມມາດຕະການທາງສັງຄົມ ເພື່ອໃຫ້ມີການນໍາໃຊ້ການບໍລິການດິຈິຕອນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.

ລັດຖະບານປະຊາຄົມອາຊຽນ ອາດຈະຕ້ອງໄດ້ຊອກຫາແຫຼ່ງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອຈາກສາກົນ ເພື່ອມາຊ່ວຍໃນການສະໜັບສະໜູນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບາງມາດຕະການພາຍໃນປະເທດ. ອາດປະກອບມີທະນາຄານໂລກ ແລະ ສະຖາບັນຮ່ວມມືການເງິນສາກົນ (IFC) ທີ່ຈັດສັນຮ່ວງເງິນງົບປະມານ ສອງຕື້ ໂດລາສະຫະລັດ ເພື່ອໃຫ້ກູ້ຢືມເພື່ອການລົງທຶນ. ທະນະຄານພັດທະນາອາຊີ ກໍ່ມີການຈັດສັນງົບປະມານເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້.⁶

⁶ www.adb.org/sites/default/files/publication/631981/adb-covid-19-response-southeast-asia.pdf (ບົດລາຍງານຂອງທະນາຄານພັດທະນາອາຊີກ່ຽວກັບການຮັບມືຕໍ່ພະຍາດລະບາດໂຄວິດ-19)

ພາລະບົດບາດຂອງແຜນແມ່ບົດ ADM 2025 ຕໍ່ການເລັ່ງການຟື້ນຟູຄືນຈາກຜົນກະທົບຂອງການລະບາດພະຍາດ ໂຄວິດ-19

ພາລະບົດບາດໃດແດ່ທີ່ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນ 2025 ສາມາດມີສ່ວນເຮັດໃຫ້ການຟື້ນຟູຂອງຂົງເຂດອາຊຽນພາຍຫຼັງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໃຫ້ໄດ້ໄວ ແລະ ມີປະສິດທິພາບຂຶ້ນ ມາດຕະການສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຕ້ອງການ ນະໂຍບາຍການເງິນທີ່ເໝາະສົມ, ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການເງິນ ຕໍ່ການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ຫົວໜ່ວຍວິສາຫະກິດ ພ້ອມດ້ວຍ ນະໂຍບາຍການຄ້າໂດຍລວມ ເຊິ່ງນະໂຍບາຍເຫຼົ່ານີ້ ບໍ່ໄດ້ນອນຢູ່ໃນຂອບເຂດຂອງແຜນແມ່ບົດ, ບາງກິດຈະກຳ ເຊັ່ນ: ການພັດທະນາກົນໄກທີ່ດີກວ່າສໍາລັບການຄວບຄຸມໂລກລະບາດໂດຍຜ່ານລະບົບຕິດຕາມ ແລະ ຊອກຫາທີ່ມີປະສິດທິພາບສູງ ແມ່ນວຽກງານໄລຍະສັ້ນ ເຊິ່ງບໍ່ເໝາະສໍາລັບການລວມເຂົ້າໃນແຜນການ 5 ປີ ແລະ ກໍ່ເປັນວຽກງານສະເພາະເຈາະຈົງທີ່ຂຶ້ນກັບສະພາບຂອງແຕ່ລະປະເທດເກີນໄປ. ສໍາລັບວຽກງານອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ການນໍາໃຊ້ການບໍລິການດິຈິຕອນເຂົ້າໃນໂຄງການສັກຢາກັນພະຍາດໃຫ້ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນແມ່ນຍັງບໍ່ແມ່ນອັນເທື່ອ ທີ່ຈະລວມເຂົ້າໃນແຜນແມ່ບົດນີ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ດີ, ກໍ່ມີກິດຈະກຳທີ່ສາມາດເຮັດໄດ້ ເຊິ່ງມີລາຍລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ▶ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຜົນສໍາເລັດຂອງແຜນແມ່ບົດ ADM 2025 ໃນການບັນລຸວິໄສທັດ ແມ່ນໝາກໜົດໃຈຂອງການຟື້ນຟູຄືນຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໃຫ້ໄດ້ໄວສຸດ. ນັ້ນກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າລັດຖະບານຂອງປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ ຕ້ອງໄດ້ສົ່ງເສີມແຜນແມ່ບົດທາງດ້ານງົບປະມານເຂົ້າໃນໂຄງການບຸລິມະສິດ. ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ເອື້ອອຳນວຍແມ່ນໄດ້ຖືກນໍາສະເໜີເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາດ້ານເສດຖະກິດດ້ວຍນະໂຍບາຍທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ແລະ ຊອກຫາງົບປະມານຈາກອົງກອນສາກົນທີ່ເໝາະສົມ. ບັນຫານີ້ແມ່ນໄດ້ຂຽນໄວ້ໃນເປົ້າໝາຍທີ 1.
- ▶ ລະບຽບການອາດເປັນອຸປະສັກ ສ່ວນໜຶ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ການບໍລິການດິຈິຕອນພັດທະນາຊ້າ ໃນບາງຂະແໜງການໃນປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ. ປະສົບການຜ່ານມາຂອງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ໄດ້ນໍາໄປສູ່ການຫຼຸດຜ່ອນອຸປະສັກທີ່ມີລະບຽບການ ເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ຢ່າງໜ້ອຍ ກໍ່ເຫັນໄດ້ວ່າ ໜຶ່ງໃນບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ ກໍາລັງທົບທວນຄືນຢ່າງເປັນລະບົບ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນລະບຽບການທີ່ເປັນອຸປະສັກໃຫ້ໄດ້ດີຂຶ້ນ. ປະເດັນນີ້ແມ່ນໄດ້ຖືກລະບຸໄວ້ໃນເປົ້າໝາຍທີ 1.
- ▶ ປະຊາຊົນຜູ້ທຸກຍາກທີ່ສຸດໃນສັງຄົມ ຈະຖືກຜົນກະທົບໜັກຮ້າຍແຮງກວ່າພາຍຫຼັງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ. ການເຂົ້າເຖິງບໍລິການດິຈິຕອນ ສາມາດຊ່ວຍໄດ້ຫຼາຍໃນການຮັບມືກັບຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ. ສິ່ງນີ້ແມ່ນສໍາຄັນເປັນພິເສດ ໃນການຮັບຮອງຄວາມສໍາເລັດຂອງກິດຈະກຳທີ່ເອື້ອອຳນວຍຂອງ ເປົ້າໝາຍທີ 2 ແລະ ທີ 8 ໃນການສົ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດິຈິຕອນ.
- ▶ ການເຂົ້າເຖິງລະບົບການສຶກສາ ແລະ ການບໍລິການດ້ານສຸຂະພາບແບບເອເລັກໂຕຣນິກ ແມ່ນມີທ່າແຮງໃນການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ແລະ ສາມາດປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ຜູ້ທຸກຍາກໃນເຂດຊົນນະບົດໃນຫຼາຍປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ. ນັ້ນກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າ ມັນເຮັດໃຫ້ມາດຕະການທີ່ນໍາສະເໜີ ໃນເປົ້າໝາຍທີ 5 ມີຄວາມສໍາຄັນເປັນພິເສດສໍາລັບທຸກໆແຜນງານຟື້ນຟູພາຍຫຼັງການແຜ່ລະບາດ ຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19.
- ▶ ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າໂລກຊຶ່ງຂົງເຂດອາຊຽນເພິ່ງພາມາຕະຫຼອດ. ມັນເປັນສິ່ງສໍາຄັນຫຼາຍຕໍ່ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ດ້ານການຄ້າຄືນໃໝ່ໂດຍການຮັບປະກັນຜົນສໍາເລັດ ຂອງມາດຕະການທີ່ໄດ້ວາງອອກໃນເປົ້າໝາຍທີ 6.
- ▶ ການກະຕຸ້ນ ໃຫ້ມີການນໍາໃຊ້ການບໍລິການດິຈິຕອນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນເພື່ອເລັ່ງການຟື້ນຟູຄືນຈາກຜົນກະທົບ ຂອງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ກ່ອນອື່ນໝົດຕ້ອງໄດ້ມີການເພີ່ມຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃຫ້ຜູ້ຊົມໃຊ້. ເປົ້າໝາຍທີ 3 ແມ່ນຮັບມືກັບບັນຫານີ້ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ເຂົ້າໃຈວ່າການນໍາໃຊ້ຈະເພີ່ມຂຶ້ນກໍ່ຕໍ່ເມື່ອການບໍລິການນັ້ນ ແທດເໝາະກັບສະພາບຄວາມຕ້ອງການຕົວຈິງ (ເປົ້າໝາຍທີ 5), ມີຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບການບໍລິການດິຈິຕອນເປັນຢ່າງດີ (ເປົ້າໝາຍທີ 8), ມີການບໍລິການທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ (ເປົ້າໝາຍທີ 7) ແລະ ມີການແຂ່ງຂັນໃນຕະຫຼາດ (ເປົ້າໝາຍທີ 4).
- ▶ ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ໂຄວິດ-19 ຈະເຮັດໃຫ້ແຮງຈູງໃຈໃນການລົງທຶນຫຼຸດລົງ ບໍ່ວ່າຈະເປັນຜູ້ລົງທຶນໃນຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ກໍ່ຄື ພາກລັດຖະບານ. ເພື່ອຮັບມືກັບບັນຫານີ້ ກິດຈະກຳທີ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ແມ່ນໄດ້ຖືກນໍາສະເໜີໃນເປົ້າໝາຍທີ 2 ເພື່ອຊ່ວຍອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການລົງທຶນ ໃນຂະນະດຽວກັນນັ້ນກໍ່ຊ່ວຍປົກປ້ອງຜົນປະໂຫຍດແຫ່ງຊາດ. ບັນດາອຸປະສັກເຫຼົ່ານີ້ລວມມີ:
 - ການຈຳກັດສິດເປັນເຈົ້າຂອງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຂອງຄົນຕ່າງດ້າວ ຕໍ່ການດຳເນີນທຸລະກິດ;
 - ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງຂອງການນໍາເຂົ້າພື້ນຖານໂຄງລ່າງເຊັ່ນ: ຂໍອະນຸມັດແບບແຜນ ແລະ ສິດການນໍາໃຊ້;
 - ຂໍ້ຈຳກັດກ່ຽວກັບລະດັບຄື້ນຄວາມຖີ່ ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ການຈັດສັນຄື້ນຄວາມຖີ່ ໃນອາຊຽນເມື່ອທຽບໃສ່ກັບຕົວແບບທີ່ດີທີ່ສຸດຂອງສາກົນ;
 - ການຂາດການຈັດແບ່ງຄື້ນຄວາມຖີ່ ດິຈິຕອນ ໃນລະດັບຄວາມໄວ 700 MHz ໃນຕະຫຼາດອາຊຽນທີ່ຍັງບໍ່ທັນທັນປ່ຽນຈາກລະບົບໂທລະພາບແບບເກົ່າ ແບບອານາລັອກມາເປັນລະບົບໃໝ່ແບບ ດິຈິຕອນ (ເຊັ່ນ: ປະເທດອິນໂດເນເຊຍ ແລະ ກຳປູເຈຍ); ແລະ
 - ລະບຽບການດ້ານ ໂທລະຄົມມະນາຄົມ ທີ່ເຮັດໃຫ້ການລົງທຶນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຕໍ່ຜູ້ລົງທຶນ. ອ້າງອີງເຖິງເນື້ອໃນຂອງຄະນະຜູ້ຊ່ຽວຊານຂອງ ສະຫະພາບໂທລະຄົມມະນາຄົມສາກົນ ຫຼື ITU ທີ່ວ່າ “ຂອບລະບຽບການອາດຈະຕ້ອງມີການດັດປັບເພື່ອກະຕຸ້ນການລົງທຶນ ໃນເວລາດຽວກັນກໍ່ສາມາດຮັກສາລະດັບການແຂ່ງຂັນທີ່ເໝາະສົມ”.

2.2 ການຮັບມືກັບ ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ

ໄພຂົ່ມຂູ່ຈາກການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນບັນຫາທົ່ວໂລກ ໂດຍສະເພາະໃນພາກພື້ນອາຊຽນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຫຼາຍກວ່າ. 6 ໃນ 20 ຂອງປະເທດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຫຼາຍທີ່ສຸດໃນໂລກ ແມ່ນ ຕັກຍູ້ໃນປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ.⁷ ປະເທດເຫຼົ່ານີ້ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພນໍ້າຖ້ວມ, ລະດັບນໍ້າທະເລເພີ່ມຂຶ້ນ, ດິນເຈື່ອນ, ອຸນນະພູມຮ້ອນຂຶ້ນ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ເກີດຕໍ່ການຂະແໜງການປະມົງ ແລະກະສິກໍາ.

ການນໍາໃຊ້ການບໍລິການດິຈິຕອນ ແມ່ນມີບົດບາດສໍາຄັນຫຼາຍຕໍ່ການຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດການນໍາໃຊ້ ໂທລະສັບທີ່ມີທັນສະໄໝ (Smart Phones) ແລະ ຄອມພິວເຕີເພື່ອຫຼຸດ ຜ່ອນເວລາການເດີນທາງ ແລະ ສາມາດເຮັດວຽກ, ຊື້ເຄື່ອງ, ແລະ ເຮັດທຸລະກໍາທະນະຄານໄດ້ຈາກເຮືອນຕົນເອງ ກໍເປັນຕົວຢ່າງທີ່ເຫັນໄດ້ໃນປັດຈຸບັນ. ອິນເຕີເນັດ ຂອງສິ່ງຕ່າງໆ (IoT) ທີ່ທຸກຢ່າງເຊື່ອມຕໍ່ຜ່ານອິນເຕີເນັດ ກໍມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການສ້າງເຮັດໃຫ້ຕົກອາຄານສາມາດໃຊ້ພະລັງງານ ໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບຂຶ້ນ, ອໍານວຍໃຫ້ມີການນໍາໃຊ້ລະບົບຄົມມະນາຄົມແບບອັດສະລິຍະ ແລະ ປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງຕະຫຼາດຮຸ້ນ. ເຖິງແມ່ນວ່າການໃຊ້ລະບົບທຸກຢ່າງເຊື່ອມຕໍ່ຜ່ານອິນເຕີເນັດຈະນໍາໃຊ້ໄຟຟ້າແຕ່ເມື່ອປຽບທຽບອັດຕາການປະຢັດພະລັງງານຕໍ່ຜູ້ຊົມໃຊ້ ຜ່ານການນໍາໃຊ້ລະບົບການບໍລິການດິຈິຕອນແມ່ນເຕີບໃຫຍ່ຂຶ້ນຫຼາຍ. ອີງຕາມສະຖິຕິຂອງສະມາຄົມ GSMA⁸ ອັດຕາສ່ວນການເຂົ້າເຖິງຕໍ່ການຊົມໃຊ້ແມ່ນເຕີບໂຕຈາກ 5/1 ໃນປີ 2015 ມາເປັນ 10/1 ໃນປັດຈຸບັນ.

ຫຼາຍວຽກງານທີ່ກ່ຽວກັບການຫຼຸດຜ່ອນ ສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນອາຊຽນ ແມ່ນໄດ້ຖືກປະສານງານຜ່ານຄະນະກຸ່ມວິຊາການຂອງອາຊຽນທີ່ເຮັດວຽກສະເພາະ ດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຜ່ານກິດຈະກຳທີ່ລະບຸໃນແຜນຜັງລວມຊຸມຊົນວັດທະນະທຳ - ສັງຄົມ ຂອງປະຊາຄົມອາຊຽນ 2025. ເຊັ່ນ ການພັດທະນາຂອບແຜນວຽກສໍາລັບການປົກປ້ອງພື້ນຖານໂຄງລ່າງດິຈິຕອນ ໃນເວລາທີ່ເກີດໄພພິບັດພາຍໃນປະເທດ.

ບົດບາດຕົ້ນຕໍຂອງ ແຜນແມ່ບົດ ADM 2025 ໃນການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດແມ່ນການສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ບໍລິການດິຈິຕອນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ເພື່ອໃຫ້ມີການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍາກາກບອນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຍ້ອນຜົນມາຈາກອັດຕາການເຂົ້າເຖິງ. ຈຸດປະສົງນີ້ແມ່ນການນໍາເອົາທຸກກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເຂົ້າໃນກິດຈະກຳ ທີ່ນອນໃນແຜນແມ່ບົດ ADM 2025.

ມີກິດຈະກຳໜຶ່ງເພີ່ມເຕີມສະເພາະ ທີ່ອາຊຽນສາມາດປະຕິບັດໄດ້ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ຜູ້ປະກອບການດິຈິຕອນ ໄດ້ດໍາເນີນງານຂອງພວກເຂົາ ໂດຍນໍາໃຊ້ພະລັງງານຢ່າງມີປະສິດທິພາບເທົ່າທີ່ຈະຫຼາຍໄດ້. ຜົນໄດ້ຮັບນີ້ແມ່ນເປັນທີ່ໜ້າເພິ່ງພໍໃຈ. ດັ່ງທີ່ສະແດງໃນຮູບປະກອບທີ 2.1.

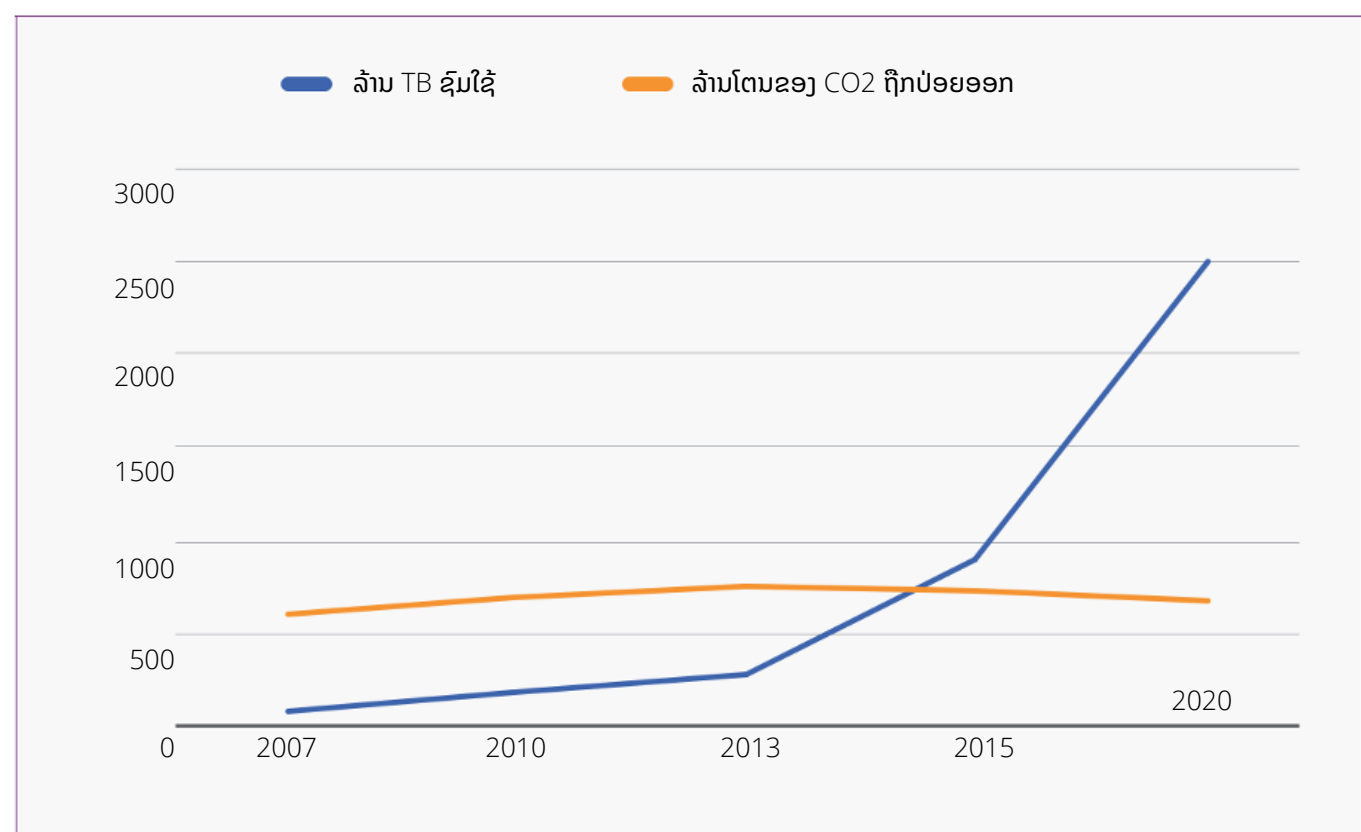
⁷ ປະເທດ ອິນໂດເນເຊຍ, ໄທ, ມຽນມາ, ມະເລເຊຍ, ຫວຽດນາມ, ແລະ ຟິລິບປິນ

⁸ ບົດລາຍງານຜົນກະທົບຂອງພະຍາດລະບາດໂດຍ GSMA ປີ 2020

ປະລິມານການສັນຈອນຂໍ້ມູນທີ່ເກີດຂຶ້ນເທິງການບໍລິການດິຈິຕອນທົ່ວໂລກແມ່ນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນໄລຍະ 7 ປີທີ່ຜ່ານມາ ໃນຂະນະທີ່ປະລິມານການໃຊ້ໄຟຟ້າ ເພື່ອໃຫ້ບໍລິການຂໍ້ມູນເທິງລະບົບດິຈິຕອນ ໄດ້ຫຼຸດລົງເລັກນ້ອຍຕັ້ງແຕ່ປີ 2013 ເປັນຕົ້ນມາ:

- ກ) ຜູ້ສະໜອງໃນທົ່ວໂລກໄດ້ນຳໃຊ້ລະບົບອຸປະກອນທີ່ນຳໃຊ້ພະລັງງານແບບມີປະສິດທິພາບຂຶ້ນ;
- ຂ) ລະບົບຖານບໍລິການດິຈິຕອນໃນທົ່ວໂລກ ເຊັ່ນ Google, Facebook, Microsoft ແລະ Apple ໄດ້ມີການຫັນປ່ຽນລະບົບສູນເກັບຂໍ້ມູນໃຫ້ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ ໂດຍການນຳໃຊ້ພະລັງງານທົດແທນທີ່ເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ; ແລະ
- ຄ) ທຸລະກິດບໍລິການເຄືອຂ່າຍໄດ້ໃຫ້ຄວາມສົນໃຈໃນການດຳເນີນງານທີ່ໃຊ້ພະລັງງານແບບມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ.

ຮູບປະກອບທີ 2.1: ຮ່ອງຮອຍອາຍາກາກບອນ ທີ່ປ່ອຍອອກຂອງຂະແໜງການເຕັກໂນໂລຊີການສື່ສານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ໃນທົ່ວໂລກ⁹

ໂຄງການລິເລີ່ມເພື່ອສ້າງຜົນໄດ້ຮັບໃນ ຂໍ້ ກ) ແລະ ຂ) ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນນອນຢູ່ນອກຂອບການຄຸ້ມຄອງຂອງອາຊຽນ. ແຕ່ວ່າອາຊຽນສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜຶ່ງໃນກິດຈະກຳໃນຂໍ້ ຄ) ໄດ້. ນັ້ນແມ່ນວ່າແຕ່ລະປະເທດປະຊາຊົນອາຊຽນ ສາມາດຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການເຄືອຂ່າຍຫຼັກໃຫ້ລາຍງານກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ▶ ປະລິມານການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າເຂົ້າໃນການດຳເນີນງານໃນແຕ່ລະປີ;
- ▶ ສັດສ່ວນຂອງແຫຼ່ງພະລັງງານໄຟຟ້ານີ້ທີ່ມາຈາກພະລັງງານທົດແທນ; ແລະ

▶ ຈຳນວນການສັນຈອນຂອງຂໍ້ມູນຢູ່ເທິງເຄືອຂ່າຍ.

ຂໍ້ມູນທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້ຈະຖືກນຳມາສັງລວມເພື່ອຕິດຕາມແນວໂນ້ມ ແລະ ເພື່ອກຳນົດຈຸດທີ່ມີບັນຫາທີ່ຕ້ອງໄດ້ແກ້ໄຂ. ກິດຈະກຳນີ້ ແມ່ນໄດ້ລະບຸຢ່າງຈະແຈ້ງໃນຂອບຂອງ ແຜນແມ່ບົດ ADM 2025 ແລະ ຖືກລະບຸວ່າເປັນແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພາຍໃຕ້ເປົ້າໝາຍພັດທະນາ ທີ 2.

⁹ ບົດແນະນຳກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງອາຍາກາກບອນໂດຍ ບໍລິສັດ Ericsson ປີ 2020

2.3 ແນວໂນ້ມດ້ານເຕັກໂນໂລຊີໃນທົ່ວໂລກ

ບັນດາຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ປະກອບເປັນຮ່າງແຜນແມ່ບົດ ADM 2025 ແມ່ນມາຈາກແນວໂນ້ມດິຈິຕອນໃນທົ່ວໂລກ ແລະ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ວິທີການໃຫ້ບໍລິການດິຈິຕອນໃນອະນາຄົດ. ອີງຕາມທັດສະນະຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານບາງກຸ່ມ¹⁰ ໄດ້ບອກວ່າ ແນວໂນ້ມດ້ານເຕັກໂນໂລຊີຕົ້ນຕໍທີ່ຈະມີຄວາມສໍາຄັນໃນທັດສະນະວັດຕໍ່ໄປແມ່ນໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຮູບປະກອບທີ 2.2 ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ຮູບປະກອບທີ 2.2: ແນວໂນ້ມເຕັກໂນໂລຊີ ໃນອີກ 10 ປີຕໍ່ໜ້າ

ແນວໂນ້ມທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ມີທ່າອ່ຽງຈະສືບຕໍ່	ແນວໂນ້ມໃນອານາຄົດ
ອິນເຕີເນັດ: ຈະຍັງຄົງຢູ່ໃນຮູບແບບປັດຈຸບັນ ແລະ ຈະມີການຫັນໄປຫາການໃຫ້ບໍລິການດ້ານລະບົບ ຄຣາວ (Cloud) ທີ່ກວ້າງຂວາງຂຶ້ນ.	ປັນຍາປະດິດ (AI): ຈະມີປະສິດທິພາບສູງໃນການໃຫ້ບໍລິການບາງຂະແໜງການ.
ການເຊື່ອມຕໍ່: ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເຂົ້າເຖິງຈຸດຂອງການສະໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການໃນເກືອບທຸກດ້ານ ທີ່ສາມາດຂະຫຍາຍເຄືອຂ່າຍໃຫ້ເຂົ້າເຖິງໄດ້.	ຖານຂໍ້ມູນຂະໜາດໃຫຍ່ Big Data: ມີຄຸນຄ່າສູງໃນການສະໜອງຂໍ້ມູນໃໝ່ ແລະ ທັນເຫດການ ຜ່ານລະບົບວິເຄາະຂໍ້ມູນ.
ລະບົບຄ້າຍຄືຄວາມເປັນຈິງ ແລະ ລະບົບເສີມ Virtual Reality and Augmented Reality: ລະບົບຄ້າຍຄືຄວາມເປັນຈິງ VR ຈະຍັງເປັນຕະຫຼາດທີ່ແປກໃໝ່ ແຕ່ລະບົບຄ້າຍຄືຄວາມຈິງແບບເສີມ AR ຈະມີບົດບາດທີ່ກວ້າງກວ່າ.	ລະບົບທຸ່ນຍົນ: ລະບົບຄຣາວ (Cloud) ຈະຫັນເປັນລະບົບໂອໂຕເມຕິກຫຼາຍຂຶ້ນ.
ລະບົບທຸ່ນຍົນ: ປັດຈຸບັນແມ່ນຖືກນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນອຸດສາຫະກຳຢ່າງກວ້າງຂວາງ.	ພາຫະນະທີ່ບໍ່ມີຄົນຄວບຄຸມ: ຮອດປີ 2025 ຈະມີການຫັນປ່ຽນຢ່າງຊ້າໆ ແລະ ຈະມີຜົນກະທົບທີ່ຍັງຈຳກັດຢູ່.
ອິນເຕີເນັດຂອງທຸກສິ່ງ IoT: ຈະເຮັດໃຫ້ຜະລິດຕະພັນເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ອຸປະກອນເຄື່ອງມືຕ່າງໆຈະມີປະສິດທິພາບການໃຊ້ງານໄດ້ດີຂຶ້ນ.	ການພິມແບບ 3 ມິຕິ: ລະບົບຄຣາວ (Cloud) ຈະຊ່ວຍໃນການຫຼຸດຜ່ອນເວລາໃນການຜະລິດ ຜະລິດຕະພັນໃໝ່ໆອອກສູ່ຕະຫຼາດ

ຜົນສະທ້ອນຂອງແນວໂນ້ມເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນວ່າໃນໂລກເຮົາສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມີການເຊື່ອມຕໍ່ກັບອິນເຕີເນັດ ໃນອັດຕາຄວາມໄວສູງປະກອບກັບອຸປະກອນເຄື່ອງມືຕ່າງໆ ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການປະສານພົວພັນກັນແບບບໍ່ຈຳກັດ. ການນຳໃຊ້ Big Data ແລະ AI ແມ່ນສາມາດກໍ່ໃຫ້ເກີດຂີດຄວາມສາມາດໃໝ່ໆໄດ້ຢ່າງໄວວາເຊັ່ນ: ການແປພາສາແບບທັນທີ ແລະ ການຕອບຮັບທີ່ທັນສະໄໝດ້ວຍອຸປະກອນຕ່າງໆເຊັ່ນ: ລຳໂພງທີ່ທັນສະໄໝ (ຕົວຢ່າງ Amazon's Echo) ຕະຫຼອດຮອດ ຄວາມແມ່ນອນຂອງການກຳເນີດອຸປະກອນທີ່ມີລະບົບປັນຍາປະດິດ ແລະ ນະວັດຕະກຳໃໝ່ຢ່າງໄວວາໃນດ້ານການນຳໃຊ້ ແລະ ການບໍລິການທີ່ດີທີ່ສຸດ.

ຜົນສະທ້ອນຕໍ່ຮູບແບບທຸລະກິດ ແລະ ອົງກອນຕ່າງໆແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ. ບໍລິສັດດິຈິຕອນຂະໜາດໃຫຍ່ໃນປະຈຸບັນເຊັ່ນ Google ແລະ Amazon ຈະສືບຕໍ່ມີບົດບາດສໍາຄັນໃນອະນາຄົດ. ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການເຄືອຂ່າຍເຊື່ອມຕໍ່ເຊັ່ນ: ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການເຄືອຂ່າຍມືຖືຈະກາຍເປັນເຄື່ອງໃຊ້ທີ່ມີປະໂຫຍດ, ແລະ ຜູ້ສະໜອງ ອຸປະກອນໃຫ້ບໍລິສັດເລົ່ານີ້ຈະຖືກຜົນກະທົບທີ່ຫຍຸ້ງຍາກ. ນັ້ນກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າເຮົາຕ້ອງການ:

- ▶ ການສຶກສາດ້ານການຕະຫຼາດ ເພື່ອເຂົ້າເຖິງເສດຖະກິດຂອງຜູ້ໃຫ້ບໍລິການເຄືອຂ່າຍເຊື່ອມຕໍ່ ແລະ ຖ້າມີຄວາມຕ້ອງການທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ມີຊ່ວຍເຫຼືອ ເຊັ່ນ ການປ່ຽນແປງລະບຽບການ

ການອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການລວມຕົວ ຫຼື ເຮັດໃຫ້ມີການແບ່ງປັນຊັບພະຍາກອນຫຼາຍຂຶ້ນ. ສາມາດເບິ່ງຄືນຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບທີ 3.

- ▶ ໃນກໍລະນີທີ່ມີຄວາມເໝາະສົມ, ລະບຽບການໃນການຕິດຕາມເບິ່ງຄວາມຄືບໜ້າ ແລະ ກະແສທີ່ພົ້ນເດັ່ນຂອງໜ່ວຍງານດິຈິຕອນທົ່ວໂລກ ຫຼື ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການປ່ຽນແປງຂອງພາກພື້ນ. ເບິ່ງຄືນຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບທີ 4.
- ▶ ແບບວິທີການຕ່າງໆເພື່ອຊ່ວຍຊຸກຍູ້ນະວັດຕະກຳ ຕົ້ນຕໍແມ່ນການບໍລິການ ເນື້ອຫາບັນເທີງ OTT. ເບິ່ງຄືນຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບທີ 7.
- ▶ ໃຫ້ຄວາມຮູ້ແກ່ ພົນລະເມືອງ, ຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າພວກເຂົາສາມາດເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນໃໝ່ໆໃນໂລກບິດິຈິຕອນ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງຢ່າງໄວວາ. ເບິ່ງຄືນຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບທີ 7 ແລະ ທີ 8.

¹⁰ ເຂົ້າເບິ່ງຕົວຢ່າງ ບົດລາຍງານກ່ຽວກັບ ອານາຄົດຂອງລະບົບດິຈິຕອນ ໂດຍ ບໍລິສັດ ອາເມຊອນ ປີ 2019 ຂຽນໂດຍທ່ານ W. Webb

3. ຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ຮູບປະກອບທີ 3.1 ສະຫຼຸບສັງລວມຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບທີ່ຖືກນຳສະເໜີ (DOs) ແລະ ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ (EAs) ແລະ ພາກຕໍ່ໄປກໍ່ໄດ້ນຳສະເໜີລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມ.

ຮູບປະກອບທີ 3.1: ສັງລວມຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບ (DOs) ແລະ ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ (EAs)

ຜົນໄດ້ຮັບ /ກິດຈະກຳ ເອື້ອອຳນວຍ	ລາຍລະອຽດ	ລຳດັບຄວາມສຳຄັນ
DO1	ຈັດບູລິມະສິດ ແຜນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025 ເພື່ອເລັ່ງການຟື້ນຟູຄືນ ຈາກຜົນກະທົບຂອງພະຍາດລະບາດໂຄວິດ-19	
1.1	ສ້າງເງື່ອນໄຂທີ່ມີຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ເສດຖະກິດ ໃນການຈັດບູລິມະສິດ ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ADM 2025.	ສູງ
1.2	ປະເມີນກໍລະນີດ້ານເສດຖະກິດ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການ ນຳໃຊ້ບໍລິການດິຈິຕອນທີ່ຈະຊ່ວຍ ການຟື້ນຟູຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງ ພະຍາດໂຄວິດ-19.	ປານກາງ
DO2	ຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ ແລະ ຂະຫຍາຍການປົກຄຸມພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ອິນເຕີເນັດຄວາມໄວສູງ	
2.1	ຊຸກຍູ້ການລົງທຶນພາຍໃນ ດ້ານດິຈິຕອນ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ການສື່ສານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ (ໄອຊີທີ).	ສູງ
2.2	ຫັນໄປສູ່ການນຳໃຊ້ຕົວແບບການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດດ້ານສິດທິ ຂອງການອະນຸມັດ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ລວມທັງການສ້ອມແປງສາຍສົ່ງທາງນຳຢູ່ເຂດທີ່ອ່ອນໄຫວ ແລະ ຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.	ສູງ
2.3	ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການຮັບຮອງເອົາກົດລະບຽບການສື່ສານພາກພື້ນ ທີ່ແທດເໝາະທີ່ສຸດສຳລັບຜູ້ປະກອບການ ເພື່ອໃຫ້ມີລະບຽບການທີ່ແນ່ນອນການປະຕິບັດໂດຍຜູ້ກຳນົດຕະຫຼາດເພື່ອສະໜອງ ຄວາມແນ່ນອນດ້ານລະບຽບການ.	ປານກາງ
2.4	ຮັບປະກັນການເຊື່ອມຕໍ່ອິນເຕີເນັດກັບສາກົນໃຫ້ພຽງພໍ.	ປານກາງ
2.5	ຫຼຸດຜ່ອນຮ່ອງຮອຍອາຍາກາບອນ ຂອງຜູ້ໃຫ້ບໍລິການເຄືອຂ່າຍໂທລະຄົມມະນາຄົມໃນອາຊຽນ.	ປານກາງ
2.6	ຮັບປະກັນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຈັດສັນລະດັບຄື້ນຄວາມຖີ່ ແລະ ຄວາມເປັນເອກະພາບກັນໃຫ້ທົ່ວພາກພື້ນ.	ສູງ
2.7	ຮັບຮອງເອົານະໂຍບາຍພາກພື້ນເພື່ອໃຫ້ຄຳແນະນຳ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຈັນຍາບັນຂອງ ລະບົບປັນຍາປະດິດ (AI), ລະບົບອິນເຕີເນັດຂອງທຸກສິ່ງ (IoT) ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ.	ປານກາງ
2.8	ສ້າງກົນໄກພາກພື້ນເພື່ອສົ່ງເສີມທັກສະໃນການປະສົມປະສານ ການບໍລິການທີ່ຫຼາກຫຼາຍໃຫ້ຜູ້ຊົມໃຊ້.	ປານກາງ
2.9	ສ້າງຕັ້ງສູນຄວາມເປັນເລີດສຳລັບຕົວແບບການຈັດຕັ້ງການເຊື່ອມຕໍ່ເຄືອຂ່າຍຊົນນະບົດ.	ສູງ
DO3	ສະໜອງການບໍລິການດິຈິຕອນ ທີ່ສາມາດເຊື່ອຖືໄດ້ ແລະ ປົກປ້ອງຜູ້ຊົມໃຊ້	
3.1	ສ້າງຄວາມໄວ້ວາງໃຈໂດຍການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີຄວາມປອດໄພເທິງອິນເຕີເນັດໃຫ້ດີກວ່າ ແລະ ກ້ວາງຂວາງກ່ວາເກົ່າ.	ສູງ
3.2	ສ້າງຄວາມໄວ້ວາງໃຈຜ່ານການເພີ່ມຄວາມປອດໄພໃຫ້ແກ່ລະບົບການເງິນ, ສາທາລະນະສຸກ, ການສຶກສາ ແລະ ການປົກຄອງ.	ປານກາງ
3.3	ກຳນົດປັບປຸງບັນດາມາດຕະການດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງປົກປ້ອງຂໍ້ມູນ ແລະ ກິດຈະກຳ ອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຂໍ້ມູນທີ່ອາດຈະເປັນໄພຂົ່ມຂູ່.	ສູງ
3.4	ປັບປຸງການປະສານງານ ແລະ ການຮ່ວມມື ຂອງ ທີມງານ ແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນດ້ານຄອມພິວເຕີໃນພາກພື້ນ	ສູງ
3.5	ສົ່ງເສີມການປົກປ້ອງ ແລະ ສິດທິຜູ້ບໍລິໂພກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກ ຫຼື ການຄ້າແບບເອເລັກໂຕຣນິກ.	ສູງ

ຜົນໄດ້ຮັບ /ກິດຈະກຳ ເອື້ອອຳນວຍ	ລາຍລະອຽດ	ລຳດັບຄວາມສຳຄັນ
DO4	ສ້າງຕະຫຼາດທີ່ມີການແຂ່ງຂັນແບບຍືນຍົງ ໃນການສະໜອງບໍລິການດິຈິຕອນ	
4.1	ສືບຕໍ່ກຳນົດໂອກາດເພື່ອປະສົມປະສານລະບຽບການດິຈິຕອນ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກການໄຫຼວຽນຂໍ້ມູນຂ້າມຊາຍແດນ.	ສູງ
4.2	ລົງເລິກການຮ່ວມມືລະຫວ່າງເຕັກໂນໂລຊີການສື່ສານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຄວບຄຸມກົດລະບຽບການແຂ່ງຂັນໃນທົ່ວອາຊຽນໃນຂະແໜງ ໄອຊີທີ ແລະ ເສດຖະກິດດິຈິຕອນ.	ປານກາງ
4.3	ຕິດຕາມ ການພັດທະນາລະບຽບການຂອງເວທີດິຈິຕອນ ໃນຂອບເຂດສິດອື່ນໆ.	ຕ່ຳ
DO5	ເພີ່ມຄຸນນະພາບ ແລະ ການຊົມໃຊ້ລະບົບບໍລິການ ເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດຖະບານ	
5.1	ສ້າງການລາຍງານທີ່ກ້າວໄກຂຶ້ນຕໍ່ກັບລະດັບການນຳໃຊ້ການບໍລິການ ເອເລັກໂຕຣນິກ ຂອງລັດຖະບານໃນອາຊຽນສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານຂອງ ສະຫະພາບໂທລະຄົມມະນາຄົມສາກົນ ຫຼື ITU.	ສູງ
5.2	ຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ພະແນກການຫຼັກຕ່າງໆຂອງລັດຖະບານມີປະສິດຕິພາບສູງຂຶ້ນໂດຍ ການນຳໃຊ້ລະບົບ ເຕັກໂນໂລຊີ ການສື່ສານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ໄອຊີທີ (ICT) ພາຍໃນ ແລະ ການບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກ ຂອງລັດ.	ສູງ
5.3	ຄົ້ນຫາວິທີການເພີ່ມນຳ ຮູບແບບດິຈິຕອນ ໃນແຕ່ລະປະເທດໃນປະຊາຄົມອາຊຽນ ທີ່ພ້ອມປົກປ້ອງສິດເສລີພາບຂອງປະຊາຊົນ.	ສູງ
5.4	ຊ່ວຍພັດທະນາ ປະເທດໃນປະຊາຄົມອາຊຽນ ເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງການບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກ ຂອງລັດຖະບານ.	ປານກາງ
5.5	ຍົກລະດັບຄວາມສາມັກຄີຂອງ ປະເທດໃນປະຊາຄົມອາຊຽນ ໂດຍການ ໃຫ້ການບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກ ຂອງລັດຖະບານ ສາມາດເຊື່ອມຕໍ່ເຂົ້າກັນໄດ້ໃນທົ່ວພາກພື້ນອາຊຽນ.	ສູງ
DO6	ສະໜອງບໍລິການດິຈິຕອນ ທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ທົ່ວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກຕໍ່ການຄ້າຂ້າມຊາຍແດນ	
6.1	ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການປະຕິບັດຕາມກົດລະບຽບ ແລະ ຮັບປະກັນຜົນປະໂຫຍດຂອງການບໍລິການດ້ານໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສັນຍາການຄ້າອາຊຽນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.	ສູງ
6.2	ສະໜັບສະໜູນ ການຄ້າດິຈິຕອນ ໂດຍຜ່ານລະບົບເອກະສານການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກ ທີ່ມີປະສິດຕິພາບ ແລະ ວ່ອງໄວ (ຕົວຢ່າງ: ໄບເກັບເງິນ) ແລະ ຄວາມສະດວກຂອງການໄຫຼວຽນຂອງສິນຄ້າພາຍໃນພາກພື້ນອາຊຽນ.	ສູງ
6.3	ປະເມີນຜົນປະໂຫຍດຂອງການນຳໃຊ້ ເຕັກໂນໂລຊີ ການປະຕິຮູບ ອຸດສາຫະກຳ IR 4.0 ເຂົ້າໃນການອຳນວຍຄວາມສະດວກຂອງຂະບວນການການຄ້າ.	ປານກາງ
6.4	ຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເດີນທາງເພື່ອເຮັດທຸລະກຳທຸລະກິດໃນພາກພື້ນ ໂດຍການຫຼຸດອັດຕາຄ່າ ບໍລິການການໃຊ້ອິນເຕີເນັດເທິງໂທລະສັບຂ້າມແດນ ໃນທົ່ວອາຊຽນ.	ປານກາງ
6.5	ສົ່ງເສີມການຄ້າ ອອນລາຍ ໃນຂົງເຂດ ອາຊຽນ ເພື່ອຍົກລະດັບການຮ່ວມມື ແລະ ປັບປຸງການແຂ່ງຂັນຂອງເສດຖະກິດດິຈິຕອນ.	ປານກາງ
DO7	ເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດ ໃຫ້ແກ່ທົ່ວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ປະຊາຊົນ ໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມເຂົ້າໃນລະບົບເສດຖະກິດດິຈິຕອນ	
7.1	ສືບຕໍ່ສົ່ງເສີມ ຄວາມກ້າວໜ້າ ແລະ ຄວາມເປັນເອກະພາບກັນດ້ານຄວາມອາດສາມາດຂອງລະບົບ ໄອຊີທີໃນທົ່ວອາຊຽນ.	ຕ່ຳ
7.2	ສົ່ງເສີມການພັດທະນາທັກສະດ້ານດິຈິຕອນລະດັບສູງ ເຊັ່ນ: ການຂຽນໂປແກຼມ, ການແຂ່ງຂັນການອອກແບບໂປແກຼມ ແລະ ການແຂ່ງຂັນດ້ານນະວັດຕະກຳໃໝ່.	ປານກາງ
7.3	ສ້າງຂອບແຜນວຽກເພື່ອ ຊຸກຍູ້ການພັດທະນາ ແລະ ການເຕີບໃຫຍ່ຂອງທຸລະກິດລິເລີ່ມ ດິຈິຕອນ ໃນອາຊຽນ.	ສູງ
7.4	ໃຫ້ມີຄວາມຄືບໜ້າຂອງວຽກງານກ່ຽວກັບການສ້າງຕົວເມືອງທັນສະໄໝ ທີ່ໄດ້ລິເລີ່ມໃນ ແຜນແມ່ບົດດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ການສື່ສານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ໄອຊີທີ ຫຼື AIM 2020.	ປານກາງ

ຜົນໄດ້ຮັບ /ກິດຈະກຳ ເອື້ອອຳນວຍ	ລາຍລະອຽດ	ລຳດັບຄວາມສຳຄັນ
DO8	ສ້າງສັງຄົມດິຈິຕອນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນປະຊາຄົມອາຊຽນ	
8.1	ຮັບປະກັນໃຫ້ພົນລະເມືອງ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດໃຫ້ມີທັກສະ ແລະ ແຮງຈູງໃຈໃນການນຳໃຊ້ການບໍລິການດິຈິຕອນ.	ສູງ
8.2	ຫຼຸດຜ່ອນອຸປະສັກ ດ້ານລາຄາໃນການເຂົ້າໃຊ້ການບໍລິການ ອິນເຕີເນັດ.	ປານກາງ
8.3	ຫຼຸດຜ່ອນອຸປະສັກໃນການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການ ອິນເຕີເນັດ.	ປານກາງ
8.4	ຊຸກຍູ້ການຮັບຮອງ ແລະ ການນຳໃຊ້ບໍລິການດິຈິຕອນ 'ລວງຕັ້ງ' ໃຫ້ເລິກເຊິ່ງກວ່າເກົ່າ.	ຕ່ຳ

3.1 ເປົ້າໝາຍ DO1: ຈັດບູລິມະສິດ ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025 ເພື່ອເລັ່ງການຟື້ນຟູ ຄືນຈາກຜົນກະທົບຂອງພະຍາດລະບາດໂຄວິດ-19

ຫຼັກຖານຂໍ້ມູນຕ່າງໆແມ່ນບົ່ງບອກວ່າ: ▶ ລັດຖະບານຂອງປະເທດປະຊາຄົມອາຊຽນ ຈະຕ້ອງປະເຊີນໜ້າກັບຄວາມກົດດັນ ໃນການຫຼຸດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເນື່ອງມາຈາກຜົນຂອງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ຕໍ່ງົບປະມານລັດ; ແລະ ▶ ການນຳໃຊ້ບໍລິການດິຈິຕອນທີ່ດີກວ່າໃນທົ່ວອາຊຽນຈະເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດຂອງປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ ມີການຟື້ນຕົວໄດ້ໄວຂຶ້ນຫຼັງການແຜ່ລະບາດ	ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແມ່ນມອບໃຫ້ລັດຖະມົນຕີອາຊຽນ ເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າ ແຜນແມ່ບົດ ADM 2025 ທີ່ຖືກອອກແບບມາເພື່ອສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ການບໍລິການດິຈິຕອນ ທີ່ຈັດເປັນບູລິມະສິດ ລວມທັງການຈັດສັນທຶນຮອນຂອງແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນແມ່ບົດ ADM 2025 ແລະ ລັດຖະບານແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນຕ້ອງໃຊ້ງົບປະມານຈຳຫຼາຍເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນແຫຼ່ງນີ້ ເຊັ່ນຕົວຢ່າງ: ງົບສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ມາດຕະການທາງສັງຄົມທີ່ໄດ້ສະເໜີຂຶ້ນໃນ ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນ. ໃນເວລາດຽວກັນ ການລົງສຳຫຼວດສຶກສາໃນລະດັບພາກພື້ນອາຊຽນ ຄວນຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອສຶກສາວ່າ ຍັງມີລະບຽບການໃນຂະແໜງການໃດທີ່ຕ້ອງໄດ້ມີການປະຕິຮູບ ເພື່ອໃຫ້ທັນປ່ຽນມາໃຊ້ລະບົບດິຈິຕອນ.
--	---

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA1.1: ສ້າງເງື່ອນໄຂທີ່ມີຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ເສດຖະກິດ ໃນການຈັດບູລິມະສິດ ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ADM 2025

ໃນການວາງແຜນໃດໜຶ່ງເພື່ອຈະເພີ່ມປະສິດທິພາບການພັດທະນາຂະແໜງບໍລິການດິຈິຕອນ, ມັນເປັນສິ່ງສຳຄັນທີ່ຈະຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງຜົນໄດ້ຮັບດ້ານເສດຖະກິດ ເວລາຈັດລຳດັບບູລິມະສິດມາດຕະການທາງສັງຄົມເພື່ອກະຕຸ້ນການນຳໃຊ້ບໍລິການດິຈິຕອນ. ບັນຫານີ້ອາດຈະຊ່ວຍໃຫ້ພື້ນຖານເສດຖະກິດອາຊຽນຟື້ນຕົວໄດ້ໄວຂຶ້ນຈາກການແຜ່ລະບາດ. ປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ ສາມາດນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນການຊອກຫາການສະໜັບສະໜູນທຶນຮອນຈາກປະເທດຄູ່ຮ່ວມມື.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA1.2: ການປະເມີນຜົນໄດ້-ຜົນເສຍ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ໃນການອຳນວຍຄວາມສະດວກການນຳ ໃຊ້ການບໍລິການດິຈິຕອນ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ການຟື້ນຟູຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19

ລະບຽບການຕ່າງໆ ອາດຈະເປັນອຸປະສັກການໃຊ້ບໍລິການດິຈິຕອນເຂົ້າໃນຫຼາຍຂະແໜງການເສດຖະກິດຂອງບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ. ປະສົບການການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ໄດ້ນຳໄປສູ່ການຫຼຸດຜ່ອນອຸປະສັກຈຳນວນໜຶ່ງ ແລະ ໜຶ່ງໃນບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນກຳລັງດຳເນີນການສຶກສາແບບເປັນລະບົບ ເພື່ອປ່ຽນລະບຽບການດັ່ງກ່າວໃຫ້ກ້ວາງຂວາງຂຶ້ນ. ການສຶກສາໃນລະດັບພາກພື້ນອາຊຽນແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນໃນການກຳນົດຂົງເຂດຕົ້ນຕໍໃນ ການປະຕິຮູບດ້ານລະບຽບການ¹¹ ເພື່ອກະຕຸ້ນການນຳໃຊ້ບໍລິການດິຈິຕອນເຂົ້າໃນການຟື້ນຕົວຈາກການແຜ່ລະບາດພະຍາດໂຄວິດ-19 ແລະ ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນເອກະສານອ້າງອີງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກປະຊາຄົມອາຊຽນ.

¹¹ ຕົວຢ່າງ, ມີລະບຽບການຢູ່ລາງປະເທດທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ບໍລິສັດຕ້ອງມີການຈັດກອງປະຊຸມປະຈຳປີເຊິ່ງໜ້າກັບຜູ້ຖືຮຸ້ນ. ດ້ວຍເຫດນັ້ນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ມີມາດຕະການຜ່ອນຜົນໃນທາງປະເທດເພື່ອອະນຸຍາດໃຫ້ມີການຈັດກອງປະຊຸມແບບເວີນໄລຍະຫ່າງທາງອອນລາຍ

3.2 ເປົ້າໝາຍ DO2: ຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ ແລະ ຂະຫຍາຍ ການປົກຄຸມພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ອື່ນເຕີເນັດຄວາມໄວສູງ

ພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມທີ່ດີເລີດ ແມ່ນຈຸດໃຈກາງຂອງການຫັນປ່ຽນເປັນລະບົບດິຈິຕອນ. ການບັນລຸຜົນໄດ້ຮັບນີ້ຮັບປະກັນໃຫ້ພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານໂທລະຄົມມະນາຄົມຂອງອາຊຽນ ໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບໃຫ້ມີອັດຕາການສົນຈອນຂຶ້ນ ແລະ ຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ສູງຂຶ້ນໃຫ້ທັນກັບສະພາບການ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA2.1: ສົ່ງເສີມການລົງທຶນພາຍໃນຕໍ່ຂະແໜງການ ດິຈິຕອນ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີການສື່ສານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ (ໄອຊີທີ)

ຜົນການສຳຫຼວດສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າໜຶ່ງໃນເຫດຜົນຫຼັກທີ່ເຮັດໃຫ້ເຄືອຂ່າຍໂທລະຄົມມະນາຄົມຂະຫຍາຍຕົວບໍ່ພຽງພໍ ແມ່ນການຂາດການລົງທຶນ. ສຳລັບປະເທດທີ່ການລົງທຶນບໍ່ພຽງພໍທີ່ຈະຂະຫຍາຍໄປທົ່ວປະເທດ ການສົ່ງເສີມນັກລົງທຶນຈາກບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ ຫຼື ຈາກບ່ອນອື່ນໃນໂລກ ອາດຈະມີຜົນປະໂຫຍດໃນການເພີ່ມການລົງທຶນ. ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນການເອື້ອອຳນວຍ ແລະ ການສົ່ງເສີມໃຫ້ຜູ້ປະກອບການຂະແໜງໂທລະຄົມມະນາຄົມໃນຂົງເຂດປາຊີຟິກ Pan-ASEAN ຈະເຮັດໃຫ້ຜູ້ປະກອບການສາມາດຊອກແຫຼ່ງລົງທຶນຈາກທົ່ວໂລກມາລົງທຶນ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນກໍຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ຮຽນຮູ້ເອົາເຕັກນິກໃໝ່ທີ່ດີທີ່ສຸດໃນທົ່ວພາກພື້ນ. ການສົ່ງເສີມການພັດທະນາລະບົບອື່ນເຕີເນັດຄວາມໄວສູງ ກໍເປັນປັດໃຈໃນກະຕຸ້ນໃຫ້ມີການການລົງທຶນເພີ່ມຂຶ້ນ. ໃນນັ້ນ, ອາຊຽນສາມາດເຮັດວຽກຮ່ວມກັບບັນດາຂະແໜງການອື່ນໆ ເພື່ອສົ່ງເສີມການລົງທຶນຂ້າມຊາຍແດນ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA2.2: ຫັນໄປສູ່ການນຳໃຊ້ຕົວແບບການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດ ດ້ານສິດທິ ຂອງການອະນຸມັດ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງລວມທັງການສ້ອມແປງສາຍສົ່ງທາງນ້ຳຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

ເພື່ອການນຳເອົາພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃໝ່ ແລະ ສ້ອມແປງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວນັ້ນ ຄວາມຕ້ອງການດ້ານສິດທິໃນການເຂົ້າເຖິງແມ່ນເປັນສິ່ງຈຳເປັນ. ຍົກຕົວຢ່າງ, ສຳລັບເຄືອຂ່າຍແບບມີສາຍ ອາດຕ້ອງການສິດໃນການຂຸດເຈາະຖະໜົນຫົນທາງ ແລະ ສຳລັບເຄືອຂ່າຍແບບບໍ່ມີສາຍ ແມ່ນຕ້ອງການສິດໃນການນຳໃຊ້ຕຶກອາຄານ ຫຼື ອຸປະກອນຕິດຕັ້ງຕາມຖະໜົນຫົນທາງ ໃນຂະນະພາກສ່ວນໃຫ້ບໍລິການເຄືອຂ່າຍມີຖືກອາດຈະຕ້ອງການແຜນຂໍອະນຸຍາດນຳໃຊ້ສະຖານທີ່ຕັ້ງເສົາສົ່ງສັນຍານ. ເຊັ່ນດຽວກັບ ການຂໍອະນຸຍາດສ້ອມແປງສາຍສົ່ງທາງນ້ຳ. ການຂໍອະນຸຍາດດັ່ງກ່າວກໍມີຄວາມຊັບຊ້ອນ ທີ່ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຊັກຊ້າ ແລະ ແຕກໂຕນກັນທັງພາຍໃນແຂວງ ແລະ ທົ່ວປະເທດ. ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການໄດ້ຮັບສິດທິການເຂົ້າເຖິງ ມັກຈະຖືກກ່າວເຖິງວ່າເປັນບັນຫາໃຫຍ່ໃນການສະກັດກັ້ນການສ້າງສາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ. ເພື່ອຊຸກຍູ້ການຮັບຮອງເອົາຕົວແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດເພື່ອປັບປຸງສິດທິການເຂົ້າເຖິງໃນຂອບເຂດທົ່ວພາກພື້ນອາຊຽນ ອາດຈະພິຈາລະນາໂຄງການໃດໜຶ່ງເພື່ອກຳນົດຕົວແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງຕໍ່ຂະບວນການ ແລະ ສິດທິຂອງກຸ່ມອາຊຽນ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA2.3: ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການຮັບຮອງເອົາກົດລະບຽບການສື່ສານ ພາກພື້ນທີ່ແທດເໜາະທີ່ສຸດ ສຳລັບຜູ້ປະກອບການ ເພື່ອໃຫ້ມີລະບຽບການທີ່ແນ່ນອນການປະຕິບັດໂດຍຜູ້ກຳສິດຕະຫຼາດເພື່ອສະໜອງ ຄວາມແນ່ນອນດ້ານລະບຽບການ

ການຂາດລະບຽບການທີ່ເປັນເອກພາບ ສາມາດເຮັດໃຫ້ການດຳເນີນງານພາຍໃນພາກພື້ນມີຄວາມຊັບຊ້ອນ ແລະ ໃຊ້ງົບປະມານສູງ. ການສ້າງລະບຽບການທີ່ສອດຄ່ອງກັນໃນທົ່ວພາກພື້ນອາຊຽນ ທັງເປັນການຊຸກຍູ້ການລົງທຶນເຂົ້າໃນປະເທດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ບັນດາປະເທດມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ນຳໃຊ້ຕົວແບບການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດ ຄະນະກຳມະການດັດສົມໂທລະຄົມມະນາຄົມອາຊຽນ (ATRC) ຄວນພັດທະນາ ແລະ ກຳນົດຕົວແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດຂຶ້ນມາ ເພື່ອເປັນບ່ອນອ້າງອີງໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ຄຸ້ມຄອງລະບຽບການແຫ່ງຊາດ. ສິ່ງນີ້ ສາມາດບັນລຸໄດ້ໂດຍການເຂົ້າໃຈລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດໃນແຕ່ລະປະເທດມີການປຽບທຽບລະບຽບການ ແລະ ຕົກລົງເຫັນດີວ່າອັນໃດສາມາດເປັນຕົວແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດໃນອາຊຽນ. ອາຊຽນຄວນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເພື່ອ (1) ເຮັດລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບລະບຽບການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມ ທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນຂອງແຕ່ລະປະເທດໃນອາຊຽນ (2) ກຳນົດຕົວແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດ (3) ແນ່ໃສ່ລະບຽບການຂອງອາຊຽນ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA2.4: ຮັບປະກັນການເຊື່ອມຕໍ່ອິນເຕີເນັດ ກັບ ສາກົນໃຫ້ພຽງພໍ

ການສັນຈອນຂອງຂໍ້ມູນເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍແມ່ນຂໍ້ມູນສາກົນ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງມີການເຊື່ອມຕໍ່ຜ່ານສາຍໃຍແກ້ວລະກັບສາກົນທີ່ດີເລີດ. ໄດ້ມີການດຳເນີນການຫຼາຍຢ່າງໃນອາຊຽນເພື່ອເຊື່ອມຕໍ່ກັບບັນດາປະເທດໃນພາກພື້ນ ແຕ່ວ່າຄວາມຕ້ອງການຂອງອິນເຕີເນັດຄວາມໄວສູງ ຍັງສືບຕໍ່ເພີ່ມທະວີຂຶ້ນ ແລະ ກໍ່ມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍທີ່ຈະຕ້ອງສືບຕໍ່ ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງການເຊື່ອມຕໍ່ຜ່ານ ສາຍໃຍແກ້ວສາກົນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ອາຊຽນຄວນສ້າງຕັ້ງໂຄງການເພື່ອລະບຸບັນຫາຊ່ອງຫວ່າງ ຂອງການເຊື່ອມຕໍ່ ແລະ ກຳນົດລາຍລະອຽດວ່າບັນຫານີ້ຈະພັດທະນາໄປແນວໃດໃນອະນາຄົດ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA2.5: ຫຼຸດຜ່ອນຮ່ອງຮອຍອາຍາກາບອນຂອງຜູ້ໃຫ້ບໍລິການເຄືອຂ່າຍໂທລະຄົມມະນາຄົມໃນອາຊຽນ

ໃນຂະນະທີ່ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນຫາທີ່ກວ້າງກວ່າການສື່ສານໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແຕ່ກໍ່ມີ ກິດຈະກຳສະເພາະກິດຈະກຳໜຶ່ງ ທີ່ອາຊຽນສາມາດປະຕິບັດໄດ້ນັ້ນເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ຜູ້ສະໜອງການບໍລິການເຄືອຂ່າຍໃຫ້ມີ ການນຳໃຊ້ພະລັງງານທີ່ມີປະສິດທິພາບໃຫ້ຫຼາຍເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້. ກິດຈະກຳ ນີ້ສາມາດວາງກົນໄກການວັດແທກ ແລະ ລາຍງານກ່ຽວກັບບັນຫາຫຼັກທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ມີການປຽບທຽບ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບ ຕົວແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດໃນທົ່ວພາກພື້ນ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA2.6: ຮັບປະກັນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຈັດສັນລະດັບຄື້ນຄວາມຖີ່ທີ່ ແລະ ຄວາມເປັນເອກະພາບໃຫ້ທົ່ວພາກພື້ນ.

ການມີລະດັບຄື້ນຄວາມຖີ່ ທີ່ພຽງພໍ ແລະ ເໝາະສົມແມ່ນໝາກຫຼົວໃຈສຳຄັນໃນຫຼາຍໆໂຄງການລິເລີ່ມລວມທັງການ ນຳເອົາລະບົບ 5G ເຂົ້າມາຕິດຕັ້ງ, ການນຳໃຊ້ລະບົບມືຖື ແລະ ການເຊື່ອມຕໍ່ຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ການເອື້ອອຳນວຍອິນເຕີເນັດຂອງທຸກສິ່ງ (IoT). ໃນຂະນະທີ່ມີການປົກສາຫາລື ແລະ ບັນດາຂໍ້ລິເລີ່ມທີ່ເກີດຂຶ້ນພາຍໃນອາຊຽນ ກໍ່ເຫັນວ່າຍັງມີອີກຫຼາຍຢ່າງທີ່ຕ້ອງໄດ້ລົງມືປະຕິບັດ. ອາຊຽນຄວນສືບຕໍ່ຜັນຂະຫຍາຍ ແຜນແມ່ບົດດ້ານ ໄອຊີທີ (AIM2020) ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວຽກງານສອດຄ່ອງກັນ, ສ້າງຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບການອອກໃບອະນຸຍາດຕົວແບບທີ່ດີທີ່ສຸດ ແລະ ສືບຕໍ່ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການແບບປະສົມກົມກຽວໃນອະນາຄົດ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA2.7: ຮັບຮອງເອົານະໂຍບາຍພາກພື້ນເພື່ອໃຫ້ຄຳແນະນຳ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຈັນຍາບັນຂອງລະບົບປັນຍາປະດິດ (AI), ລະບົບອິນເຕີເນັດຂອງທຸກສິ່ງ (IoT) ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ.

ໃນປະຈຸບັນ, ຖ້າພາກສ່ວນໃດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ: ສະໜາມບິນມີຄວາມຕ້ອງການຢາກໃຊ້ລະບົບ IoT ພວກເຂົາຈະມີຕົວເລືອກໃນຕະຫຼາດຫຼາຍຕົວເລືອກທີ່ກ່ຽວກັບຄື້ນຄວາມຖີ່ ທີ່ພວກເຂົາຈະນຳໃຊ້ ແລະ ການເຊື່ອມຕໍ່ ລວມທັງ Wi-Fi, Sigfox, LoRa, LTE-M, NB-IoT ແລະ 5G MMC. ຕົວເລືອກເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນບໍ່ມີປະໂຫຍດປານໃດເພາະວ່າ ມີຄວາມສ່ຽງຖ້າ ສະໜາມບິນເລືອກເອົາເຕັກໂນໂລຊີຜິດ ເຊິ່ງພາຍຫຼັງອາດຈະກາຍເປັນເຄື່ອງໃຊ້ທີ່ລ້າສະໄໝ ແລະ ກໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ເສດຖະກິດຂອງ ສະໜາມບິນ. ຂໍ້ຕົກລົງໃນພາກພື້ນກ່ຽວກັບຕົວແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດເພື່ອສົ່ງເສີມເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ມີນະວັດຕະກຳໃໝ່ ສຳລັບການເຊື່ອມຕໍ່ເຂົ້າລະບົບ IoT ບວກໃສ່ກັບຄວາມເປັນເອກະພາບກັນລະດັບພາກພື້ນຕໍ່ກັບຄວາມຕ້ອງການຄື້ນຄວາມຖີ່ ກໍ່ຈະຖືກແກ້ໄຂພ້ອມ.

ໃນຂະນະທີ່ອາຊຽນກ້າວໄປສູ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດດິຈິຕອນ, ລະບົບນິເວດທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ແມ່ນກຸນແຈສຳຄັນທີ່ເຮັດໃຫ້ຫົວຫນ່ວຍທຸລະກິດສາມາດໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກນະວັດຕະກຳດິຈິຕອນ ແລະ ໃນຂະນະດຽວກັນຜູ້ບໍລິໂພກກໍ່ມີຄວາມໝັ້ນໃຈຂຶ້ນທີ່ຈະນຳໃຊ້ລະບົບປັນຍາປະດິດ (AI). ຄູ່ມືຂັ້ນພາກພື້ນທີ່ຈະຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ດ້ານຈັນຍາບັນໃນເວລາເຂົ້າໃຊ້ລະບົບ ປັນຍາປະດິດ ແມ່ນສາມາດຖືກພັດທະນາຂຶ້ນເພື່ອສົ່ງເສີມຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຄວາມໄວ້ວາງໃຈຕໍ່ລະບົບ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA2.8: ສ້າງກົນໄກພາກພື້ນເພື່ອສົ່ງເສີມທັກສະໃນການປະສົມປະສານ ການບໍລິການທີ່ຫຼາກຫຼາຍໃຫ້ຜູ້ຊົມໃຊ້

ພາກສ່ວນໃດໜຶ່ງເຊັ່ນ: ສະໜາມບິນກໍ່ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີລະບົບທີ່ສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາໄດ້ຢ່າງສົມບູນລວມເຖິງອຸປະກອນ, ສະໜາມບິນ, ຊອບແວການເຊື່ອມເຂົ້າໃນລະບົບໄອທີ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ໂດຍການ ດຳເນີນງານແບບປະສົມປະສານ ຫຼາຍຮູບແບບ, ລະບົບເຊື່ອມຕໍ່, ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານສະໜາມບິນ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການແອັບພິເຄຊັນຕ່າງໆ. ປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນສາມາດພິຈາລະນາວ່າ ທັກສະໃດ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການໃດ ທີ່ຍັງຂາດເຂີນໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ແລະ ພາກພື້ນ ແລະ ສາມາດວາງກົນໄກລະດັບພາກພື້ນເພື່ອສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການບໍລິການ ຍົກຕົວຢ່າງ ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ສາມາດເຮັດໄດ້ໂດຍ ຜ່ານລະບົບການຈັດຊື້ຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຜ່ານການພັດທະນາບັນຊີລາຍຊື່ຂອງຜູ້ໃຫ້ບໍລິການທີ່ເດັ່ນ ແລະ ຖືກອະນຸມັດແລ້ວ ໃນພາກພື້ນ ອາຊຽນ-ປາຊີຟິກ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA2.9: ສ້າງຕັ້ງສູນຄວາມເປັນເລີດສຳລັບຕົວແບບການຈັດຕັ້ງການເຊື່ອມຕໍ່ເຄືອຂ່າຍຊົນນະບົດ.

ບາງປະເທດໃນສະມາຊິກປະຊາຄົມອາຊຽນ ຍັງດຳເນີນການແກ້ໄຂບັນຫາການເຊື່ອມຕໍ່ທີ່ຈຳກັດໃນເຂດຊົນນະບົດ. ຊຶ່ງມີຫຼາຍວິທີທີ່ສາມາດປັບປຸງ ບັນຫານີ້ໂດຍ ການນຳໃຊ້ເຄືອຂ່າຍສາຍໄຍແກ້ວ, ຍົກລະດັບເຄືອຂ່າຍຕາໜ່າງໄຟຟ້າ, ການເຂົ້າເຖິງ ເຄືອຂ່າຍອິນເຕີເນັດແບບບໍ່ມີສາຍຄົງທີ່, ການນຳໃຊ້ເຄືອຂ່າຍສັນຍານປົກຄຸມມືຖື ແລະ ສັນຍານດາວທຽມ. ອາຊຽນຄວນສ້າງສູນຄວາມເປັນເລີດເຊິ່ງຈະຊ່ວຍໃຫ້ບັນດາປະເທດ ແລະ ຜູ້ປະກອບການເຂົ້າໃຈເຖິງວິທີການທີ່ເຮັດວຽກທີ່ດີທີ່ສຸດທີ່ເໝາະສຳລັບພວກເຂົາ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດປະສົບການ ການວາງແຜນ ແລະ ການຕິດຕັ້ງລະບົບຂອງຕົນ.

3.3 ເປົ້າໝາຍ DO3: ສະໜອງການບໍລິການດິຈິຕອນ ທີ່ສາມາດເຊື່ອຖືໄດ້ ແລະ ປົກປ້ອງຜູ້ຊົມໃຊ້

ເພື່ອຊຸກຍູ້ການຮັບຮອງເອົາການບໍລິການດ້ານດິຈິຕອນໂດຍສະເພາະໃນຂະແໜງການເຊັ່ນ: ສະຫາລະນະສຸກ ແລະ ການເງິນ, ຜູ້ບໍລິໂພກຕ້ອງການຄວາມເຊື່ອຖື ຕໍ່ການບໍລິການເຫຼົ່ານີ້ ໂດຍສະເພາະ ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ເກີດຂຶ້ນໃໝ່ ແລະ ທີ່ກຳລັງຈະເກີດຂຶ້ນ. ສ່ວນທີ່ສຳຄັນ ແມ່ນຕົວແບບທີ່ດີສຸດຂອງການຄຸ້ມຄອງດ້ານຄວາມປອດໄພ ແລະ ຂໍ້ມູນເທິງອິນເຕີເນັດແມ່ນຖືກຮັບຮອງເອົາຢ່າງກວ້າງຂວາງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບໂດຍກົງຈາກການລະເມີດຕໍ່ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກພ້ອມທັງສ້າງຄວາມໄວ້ວາງໃຈອີກດ້ວຍ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA3.1: ສ້າງຄວາມໄວ້ວາງໃຈໂດຍການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ມີຄວາມປອດໄພເທິງອິນເຕີເນັດໃຫ້ດີກວ່າ ແລະ ກວ້າງຂວາງກວ່າເກົ່າ

ປະເທດສະມາຊິກ ປະຊາຄົມອາຊຽນ ສາມາດສ້າງໂຄງການສຳລັບຕິດຕາມວັດແທກ ແລະ ປັບປຸງ ການນຳໃຊ້ລະບົບເຕັກໂນໂລຊີເຄືອຂ່າຍທີ່ມີຄວາມປອດໄພ. ສິ່ງນີ້ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ຄຳນຶງເຖິງຕົວຊີ້ວັດ ແລະ ລະບົບວັດແທກຕິດຕາມທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ ຂອງເຕັກໂນໂລຊີທີ່ມີຄວາມປອດໄພເທິງອິນເຕີເນັດ ແລະ ການຮັບຮອງໃຊ້ໃນທົ່ວພາກພື້ນ. ຮອດປີ 2023, ປະເທດສະມາຊິກ ປະຊາຄົມອາຊຽນ ຈະສາມາດຕັ້ງເປົ້າໃຫ້ໄດ້ມີການຮັບຮອງເອົາຕົວຊີ້ວັດດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງລະບົບເຕັກໂນໂລຊີໃຫ້ມີແບບແຜນ, ມີການເຂົ້າເຖິງໄດ້ທົ່ວໄປ ແລະ ເພິ່ງພາໄດ້. ຮອດປີ 2025, ຕາຕະລາງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈະເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ໂຄງການລະດັບ ພາກພື້ນໃນການຮັບຮອງນຳໃຊ້ລະບົບເຕັກໂນໂລຊີທີ່ມີຄວາມປອດໄພ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA3.2: ສ້າງຄວາມໄວ້ວາງໃຈຜ່ານການເພີ່ມຄວາມປອດໄພໃຫ້ແກ່ລະບົບ ການເງິນ, ສາທາລະນະສຸກ, ການສຶກສາ ແລະ ການປົກຄອງ

ໃນ 04 ຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ທີ່ສຳຄັນ ເຊັ່ນ: ການເງິນ, ສາທາລະນະສຸກ, ການສຶກສາ ແລະ ການປົກຄອງ; ອາຊຽນຄວນສ້າງຄວາມໄວ້ເນື້ອເຊື່ອໃຈໂດຍການພັດທະນາຂອບວຽກການສ້າງຄວາມໄວ້ວາງໃຈ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ສຳລັບອຸດສາຫະກຳ ເຫຼົ່ານີ້. ດ້ວຍການຮ່ວມມືຂອງພາກສ່ວນອຸດສາຫະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນພາກພື້ນ, ອາຊຽນສາມາດສົ່ງເສີມການພັດທະນາຕົວແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີສຸດ ແລະ ແນໃສ່ສ້າງ ມາດຕະຖານການຍື່ນຢືນທີ່ເປັນເອກະພາບດ້ານ ຄວາມໄວ້ວາງໃຈ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງອຸດສາຫະກຳເຫຼົ່ານີ້. ດ້ານລວງຕັ້ງທີ່ສຳຄັນຂອງອຸດສາຫະກຳດັ່ງກ່າວ, ຕ້ອງໄດ້ມີມາດຕະການເພີ່ມເຕີມເພື່ອຊ່ວຍຊຸກຍູ້ໃຫ້ຄວາມໄວ້ວາງໃຈ ແລະ ຈັດການຄວາມສ່ຽງທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ. ບັນດາເຕັກໂນໂລຊີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ສຸຂະພາບຂອງຄົນເຈັບຕ້ອງໄດ້ມີການເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ຮັບຮອງໄດ້ວ່າປອດໄພ ແລະ ເປັນຄວາມລັບ ໃນຂະນະທີ່ໜ້າວຽກລວງຕັ້ງອື່ນໆ ເຊັ່ນ ການສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານ ຮັບມືກັບຄວາມປອດໄພຂອງລະບົບອິນເຕີເນັດ ທີ່ສາມາດຕອບໂຕ້ໃຫ້ທັນການໃນເວລາທີ່ມີການລະເມີດເຂົ້າມາໃນລະບົບ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA3.3: ກຳນົດການປັບປຸງບັນດາມາດຕະການດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງປົກປ້ອງ ແລະ ກິດຈະກຳ ອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຂໍ້ມູນທີ່ອາດຈະເປັນອັນຕະລາຍ.

ປະເທດສະມາຊິກໃນປະຊາຄົມອາຊຽນ ຄວນອີງໃສ່ ຂອບແຜນວຽກກ່ຽວກັບ ການປົກປ້ອງຂໍ້ມູນສ່ວນບຸກຄົນ (ປີ 2016) ແລະ ຂອບແຜນວຽກອາຊຽນ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນດິຈິຕອນເພື່ອສ້າງຫຼັກການທີ່ກົມກຽວດ້ານການປົກປ້ອງຂໍ້ມູນ ແລະ ລະບຽບການດ້ານສ່ວນບຸກຄົນລວມທັງການ ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ແລະ ການໄຫຼວຽນ ຂໍ້ມູນຂ້າມຊາຍແດນ. ສິ່ງນີ້ຈະຊ່ວຍອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ການຄ້າດິຈິຕອນຂ້າມຊາຍແດນ ໂດຍການສ້າງຄວາມໄວ້ວາງໃຈຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້ໃນການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນສ່ວນຕົວຂອງພວກເຂົາ. ອາຊຽນຄວນອີງໃສ່ແນວທາງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງກົນໄກການໄຫຼວຽນຂອງຂໍ້ມູນຂ້າມຊາຍແດນຂອງອາຊຽນ (ປີ 2021) ເພື່ອມາພັດທະນາ, ເຂົ້າໃຈ ແລະ ປະຕິບັດ ກົນໄກການຖ່າຍໂອນຂໍ້ມູນເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ້າມຊາຍແດນ. ປະເດັນດັ່ງກ່າວຈະຊ່ວຍໃນການປັບປຸງຄວາມອາດສາມາດຂອງພາກພື້ນໃນການຮັບປະກັນຄວາມເປັນເອກະພາບກັນກັບມາດຕະຖານຕ່າງໆ ທີ່ APEC CBPR, GDPR ຂອງສະຫະພາບເອີຣົບ ວາງອອກ. ອາຊຽນສາມາດພັດທະນາຂອບແຜນວຽກນະໂຍບາຍລວມ ເພື່ອໃຊ້ເຂົ້າໃນເກັບກຳຂໍ້ມູນເປັນຈຳນວນຫຼາຍແລະ ການນຳໃຊ້ ເຄື່ອງຈັກການຮຽນຮູ້ ແລະ ປັນຍາປະດິດ ເຂົ້າໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານັ້ນ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA3.4: ປັບປຸງການປະສານງານ ແລະ ການຮ່ວມມື ຂອງທີມງານຮັບຜິດຊອບ ຫຼື ຕອບໂຕ້ເຫດສຸກເສີນທາງຄອມພິວເຕີລະດັບພາກພື້ນ

ເພີ່ມທະວີ ການປະສານງານທີ່ມີຢູ່ ລະຫວ່າງ ໜ່ວຍງານສະກັດກັ້ນ ແລະ ແກ້ໄຂ ເຫດສຸກເສີນທາງຄອມພິວເຕີ (CSIRT) ຂອງແຕ່ລະປະເທດ ແລະ ສ້າງ CSIRT ລະດັບພາກພື້ນອາຊຽນໃຫ້ສົມບູນຂຶ້ນ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA3.5: ສົ່ງເສີມການປົກປ້ອງ ແລະ ສິດ ຂອງຜູ້ບໍລິໂພກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກ ຫຼື ການຄ້າແບບເອເລັກໂຕຣນິກ

ການກ້າວໄປສູ່ລວມຕົວກັນດ້ານສິດທິ ແລະ ການປົກປ້ອງຜູ້ບໍລິໂພກຈະຊ່ວຍອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການຄ້າຂ້າມຊາຍແດນ ແລະ ສ້າງຄວາມໝັ້ນໃຈໃຫ້ຜູ້ຊົມໃຊ້ໃນພາກພື້ນ ຊຶ່ງການບໍລິການທີ່ເຂົ້າເຈົ້າຊົມໃຊ້ນັ້ນມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ຮັບຮູ້ເຖິງການຖືສິດຂອງ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ. ໂດຍອີງໃສ່ຄວາມຄືບໜ້າໃນປະຈຸບັນ ອາຊຽນອາດຈະພິຈາລະນາເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມືກັບບັນດາຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອເຮັດວຽກ ດ້ານການຈັດແຈງອາຊຽນ-ປາຊີຟິກ ສຳລັບການຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມຍຸດຕິທຳ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂ້າມຊາຍແດນ ທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຄ້າ ແລະ ຄວາມໄວ້ວາງໃຈຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້.

3.4 ເປົ້າໝາຍ DO4: ສ້າງຕະຫຼາດທີ່ມີ ການແຂ່ງຂັນແບບຍືນຍົງ ໃນການສະໜອງບໍລິການດິຈິຕອນ

ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ວິໄສທັດປະກົດຜົນເປັນຈິງ ບາດກ້າວຕ່າງໆ ຄວນໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ຕະຫຼາດການບໍລິການດິຈິຕອນຖືກອອກແບບມາເພື່ອຊຸກຍູ້ການພັດທະນາການບໍລິການດິຈິຕອນໃຫ້ມີຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະ ຍືນຍົງ ແລະ ຊ່ວຍເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນຂອງຜູ້ທີ່ມີບົດບາດທີ່ແຕກຕ່າງກັນໃນຕະຫຼາດ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA4.1: ສືບຕໍ່ກຳນົດໂອກາດເພື່ອປະສົມປະສານດ້ານລະບຽບການດິຈິຕອນເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການໄຫຼວຽນຂໍ້ມູນຂ້າມຊາຍແດນ

ອາຊຽນຄວນອີງໃສ່ແຜນວຽກທີ່ມີຢູ່ແລ້ວໂດຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຄົ້ນຄ້ວາເພື່ອວາງແຜນວາດດ້ານອຸປະສັກຕ່າງໆທີ່ຍັງມີຢູ່ຕໍ່ກັບການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນດິຈິຕອນຂ້າມຊາຍແດນພາຍໃນຂົງເຂດອາຊຽນນຳກັນ.

ເມື່ອບັນດາອຸປະສັກຖືກກຳນົດ ແລະ ຈັດລຳດັບບຸລິມະສິດ ອາຊຽນສາມາດ ກຳນົດໂອກາດໃນການຈັດວາງລະບຽບການຕ່າງໆ (ເຊັ່ນ: ຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງການຈັດສັນຂໍ້ມູນທ້ອງຖິ່ນ) ຫຼື ພັດທະນາລະບົບປົກປ້ອງຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ໄດ້ຮ່ວມກັນ. ໃນເວລານີ້ ໂຄງການທົດລອງຄວນຖືກພິຈາລະນາຊອກຫາງເລືອກເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ການບໍລິການຂໍ້ມູນຂ້າມຊາຍແດນ ເຊັ່ນ: RPS.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA4.2: ລົງເລິກການຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ໄອຊີທີ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຄວບຄຸມກົດລະບຽບການແຂ່ງຂັນໃນທົ່ວອາຊຽນໃນຂະແໜງ ໄອຊີທີ ແລະ ເສດຖະກິດດິຈິຕອນ

ເສດຖະກິດດິຈິຕອນ ມີຜົນຕໍ່ການກຳນົດບັນຫາລວມທັງດ້ານລະບຽບການ ແລະ ການແຂ່ງຂັນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ບັນດາເຈົ້າໜ້າທີ່ເຫຼົ່ານີ້ ຄວນຖືກທາບທາມໃຫ້ມີການຮ່ວມມືຢ່າງເລິກເຊິ່ງຕໍ່ກັບ ບັນຫາດ້ານດິຈິຕອນ ແລະ ຊອກຫາ ວິທີສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາຫຼັກການຮ່ວມກັນໃນແງ່ຂອງລະບຽບການໃນຂະແໜງໄອຊີທີ ແລະ ຂົງເຂດເສດຖະກິດດິຈິຕອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂຶ້ນ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA4.3: ຕິດຕາມ ການພັດທະນາ ລະບຽບການຂອງເວທີດິຈິຕອນໃນຂອບເຂດສິດອື່ນໆ

ລະບຽບກົດໝາຍອື່ນໆ ໃນທົ່ວໂລກກຳລັງມຸ່ງໝັ້ນໃນການຊຸກຍູ້ນະວັດຕະກຳ ແລະ ສົ່ງເສີມການແຂ່ງຂັນໃນຕະຫຼາດດິຈິຕອນ ແລະ ມີການການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການລິເລີ່ມການບໍລິການດິຈິຕອນ. ອາຊຽນຄວນທົບທວນຄືນບັນຫາດັ່ງກ່າວຢ່າງເປັນປະຈຳ ແລະ ຕິດຕາມການອອກແບບ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງມາດຕະການຕ່າງໆທີ່ຖືກປະກາດໃຊ້. ສິ່ງນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ອາຊຽນສາມາດກຳນົດວິທີການທີ່ມີປະສິດທິຜົນທີ່ສຸດສຳລັບພາກພື້ນ ແລະ ຫຼີກລ້ຽງວິທີການທີ່ບໍ່ແທດເໝາະ.

3.5 ເປົ້າໝາຍ DO5: ເພີ່ມຄຸນນະພາບ ແລະ ການຊົມໃຊ້ລະບົບບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດຖະບານ

ການບໍລິການດິຈິຕອນທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ ແລະ ແທດເໝາະແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນໃນທົ່ວອາຊຽນ. ໃນຂະນະທີ່ຜູ້ທີ່ມີບົດບາດໃນຕະຫຼາດພະຍາຍາມສ້າງ ການບໍລິການດ້ານດິຈິຕອນທີ່ຫຼາຍຂຶ້ນ, ລັດຖະບານ ຂອງປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນກໍ່ມີບົດບາດສຳຄັນໃນການເຮັດໃຫ້ການບໍລິການດິຈິຕອນໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງພົນລະເມືອງ ແລະ ນີ້ກໍ່ເປັນບາດກ້າວໜຶ່ງໃນການກຳຈັດອຸປະສັກຕົ້ນຕໍຂອງການສ້າງລະບົບດິຈິຕອນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA5.1: ສ້າງການລາຍງານຕົວຊີ້ວັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລະດັບການນຳໃຊ້ການບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດຖະບານໃນອາຊຽນສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານຂອງ ສະຫະພາບໂທລະຄົມມະນາຄົມສາກົນ (ITU)

ສິ່ງສຳຄັນແມ່ນການສ້າງດັດສະນີທີ່ໜ້າເຊື່ອຖືສຳລັບລະດັບການນຳໃຊ້ການບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດຖະບານ ໃນບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ ທັງໝົດ ເລີ່ມແຕ່ປີ 2021 ເພື່ອເປັນມາດຕະຖານອ້າງອີງຕໍ່ກັບການຕິດຕາມຜົນສຳເລັດຂອງການບໍລິການ e-government ໃນອາຊຽນ. ມີຕົວຊີ້ວັດທີ່ພັດທະນາໂດຍ UN ແລະ ສະຫະພາບໂທລະຄົມມະນາຄົມສາກົນ (ITU) ທີ່ສາມາດ ນຳໃຊ້ໄດ້ທັນທີ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA5.2: ຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ພະແນກການຫຼັກຕ່າງໆຂອງລັດຖະບານມີປະສິດທິພາບສູງຂຶ້ນໂດຍ ການນຳໃຊ້ລະບົບໄອຊີທີ (ICT) ພາຍໃນ ແລະ ການບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດ.

ການຫັນເປັນລະບົບດິຈິຕອນສາມາດປັບປຸງການບໍລິການຂອງລັດຖະບານໄດ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ແລະ ເຮັດໃຫ້ພະແນກການຕ່າງໆຂອງລັດຖະບານເຮັດວຽກມີປະສິດທິພາບສູງຂຶ້ນ. ດັ່ງນັ້ນອາຊຽນຄວນສ້າງແນວທາງຕົວແບບວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີສຸດກ່ຽວກັບການຫັນປ່ຽນເປັນລະບົບດິຈິຕອນຂອງໜ້າວຽກພາຍໃນກະຊວງ ແລະ ການຈັດການບໍລິຫານຂໍ້ມູນເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບຂອງບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດຖະບານ ໂດຍສຸມໃສ່ການພັດທະນາ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA5.3: ຄົ້ນຫາວິທີການແນະນຳ ຮູບແບບດິຈິຕອນໃນແຕ່ລະປະເທດໃນປະຊາຄົມອາຊຽນ ທີ່ພ້ອມປົກປ້ອງສິດເສລີພາບຂອງປະຊາຊົນ

ການກຳນົດຕົວຕົນ ຫຼື ລະຫັດປະຈຳຕົວ ແບບດິຈິຕອນ ຈະສາມາດເຮັດໃຫ້ການບໍລິການດິຈິຕອນງ່າຍຕໍ່ການນຳໃຊ້ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ອາຊຽນຄວນສະເໜີໃຫ້ມີການລົງສຳຫຼວດສຶກສາທີ່ຈະນຳໄປສູ່ ການເຜີຍແຜ່ຫຼັກການໃນການແນະນຳ ລະບົບລະຫັດປະຈຳຕົວແບບ ດິຈິຕອນທີ່ເຮັດວຽກໄດ້ຢ່າງເຕັມຮູບແບບທີ່:

- ▶ ສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການເຮັດທຸລະກຳຕ່າງໆ ພ້ອມດ້ວຍ ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນທັງໃນຂະແໜງການ ລັດ ແລະ ເອກະຊົນ; ແລະ
- ▶ ຈະສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ໃນທົ່ວອາຊຽນ ຜ່ານກົນໄກທີ່ສາມາດເຊື່ອມຕໍ່ ແລະ ຮັບຮູ້ຂໍ້ມູນທີ່ປະສານກັນໄດ້.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA5.4: ຊ່ວຍພັດທະນາປະເທດໃນປະຊາຄົມອາຊຽນ ເພື່ອປັບປຸງຄຸນະພາບຂອງການບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດຖະບານ

ການສ້າງການບໍລິການ ເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດຖະບານທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ ທີ່ປະຊາຊົນເຫັນຄຸນຄ່າຂອງລະບົບຈະກະຕຸ້ນໃຫ້ມີການບໍລິການດິຈິຕອນຢ່າງກວ້າງຂວາງຂຶ້ນ. ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນທີ່ຈະກຳນົດຕົວແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີສຸດຂອງການບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກ ຂອງລັດຖະບານ ທີ່ຄິດວ່າສ້າງປະໂຫຍດສູງສຸດ ແລະ ຈະມີວິທີການທີ່ດີທີ່ສຸດໃດທີ່ຕິດຕັ້ງລະບົບແບບປະຢັດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສຸດ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA5.5: ຍົກລະດັບຄວາມສາມັກຄີຂອງ ປະເທດໃນປະຊາຄົມອາຊຽນ ໂດຍການເຮັດໃຫ້ການບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດຖະບານ ສາມາດເຊື່ອມຕໍ່ເຂົ້າກັນໄດ້ໃນທົ່ວພາກພື້ນອາຊຽນ

ຍ້ອນວ່າລະບົບການບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດຖະບານທີ່ຄ້າຍຄືກັນຈະຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນທົ່ວ 10 ບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ ມັນຈຶ່ງກາຍເປັນບັນຫາສຳຄັນຫຼາຍຂຶ້ນໃນການກຳນົດເອົາບໍລິສັດທີ່ດີສຸດ ເພື່ອມາຕິດຕັ້ງ ລະບົບການບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດຖະບານທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ເຂົ້າກັນລະຫວ່າງ ບັນດາປະເທດອາຊຽນ ແລະ ປາຊີຟິກ ແລະ ເພື່ອມາປະເມີນຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ ຂອງແຕ່ລະ ລະບົບໃນຂົງເຂດອາຊຽນໃຫ້ສາມາດເຊື່ອມຕໍ່ເຂົ້າກັນໄດ້.

3.6 ເປົ້າໝາຍ DO6: ສະໜອງບໍລິການດິຈິຕອນ ທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ທົ່ວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກຕໍ່ການຄ້າຂ້າມຊາຍແດນ

ບໍລິການດິຈິຕອນ ທີ່ສະໜັບສະໜູນການຄ້າສາກົນດ້ານຜະລິດຕະພັນ ແລະ ການບໍລິການ ແລະ ການຄ້າແບບເອເລັກໂຕຣນິກ ທັງພາຍໃນ ແລະ ນອກຂົງເຂດອາຊຽນ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ຜົນສຳເລັດດ້ານເສດຖະກິດຂອງພາກພື້ນ ທີ່ນອນຢູ່ໃນບູລິມະສິດຂອງເປົ້າໝາຍພັດທະນາ. ບັນດາຂົງເຂດຈຸດສຸມທີ່ສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍຂອງພາກພື້ນແມ່ນສາມາດຮັບປະກັນຜົນປະໂຫຍດຂອງເຕັກໂນໂລຊີ ອຸດສາຫະກຳ IR4.0, ທັງຮັບປະກັນຜົນປະໂຫຍດ ຂອງສັນຍາການຄ້າອາຊຽນ ທີ່ສະໜັບສະໜູນການຄ້າແບບເອເລັກໂຕຣນິກ ແລະ ການຄ້າຂ້າມຊາຍແດນ ແລະ ເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມືທີ່ຈະພາໄປສູ່ຄວາມສຳເລັດອັນໃຫຍ່.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA6.1: ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການປະຕິບັດຕາມກົດລະບຽບ ແລະ ຮັບປະກັນຜົນປະໂຫຍດຂອງການບໍລິການໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສັນຍາການຄ້າອາຊຽນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ຂໍ້ຕົກລົງການຄ້າເສລີຂອງອາຊຽນດ້ານການບໍລິການໂທລະຄົມມະນາຄົມຈະຊ່ວຍສົ່ງເສີມໃຫ້ທົ່ວໜ່ວຍທຸລະກິດສາມາດເຂົ້າເຖິງການລົງທຶນຂອງຂະແໜງການໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ໄອຊີທີ. ນອກຈາກນີ້ກໍຍັງຈະເຮັດໃຫ້ອຸປະສັກດ້ານການລົງທຶນໃນພາກພື້ນອາຊຽນຫຼຸດລົງເພື່ອເປີດໂອກາດໃຫ້ນັກລົງທຶນມາລົງທຶນໃນຂົງເຂດຫຼາຍຂຶ້ນ. ສອງປະເດັນນີ້ຈະເສີມຂະຫຍາຍ ແລະ ສືບຕໍ່ສົ່ງເສີມການຄ້າດິຈິຕອນໃນພາກພື້ນ ແລະ ຈະສ້າງຜົນປະໂຫຍດຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ພາກພື້ນອາຊຽນ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA6.1 ແມ່ນການລົງສຳຫຼວດສຶກສາທີ່ຄາດວ່າຈະສຳເລັດໃນທ້າຍປີ 2021 ເຊິ່ງຈະ:

- ▶ ກຳນົດຂັ້ນຕອນທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການປະຕິບັດຕາມ ຂໍ້ຕົກລົງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນສັນຍາການຄ້າອາຊຽນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຂະແໜງໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ໄອຊີທີ;
- ▶ ກຳນົດຂັ້ນຕອນທີ່ຈຳເປັນຕໍ່ບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ ເພື່ອປັບປຸງກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ແລະ ກິດຈະກຳການສະໜັບສະໜູນອື່ນໆໃນລະດັບອາຊຽນ ແລະ ປະຊາຄົມອາຊຽນ ເພື່ອຮັບປະກັນຜົນປະໂຫຍດຂອງສັນຍາການຄ້າອາຊຽນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຂະແໜງ ໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ໄອຊີທີ ເຊັ່ນ: ສັນຍາອາຊຽນກ່ຽວກັບການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກ ແລະ ຂອບແຜນວຽກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການເຊື່ອມຕໍ່ດິຈິຕອນ ອາຊຽນ (DIFAP); ແລະ
- ▶ ກຳນົດຕາຕະລາງຂອບເວລາ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປ່ຽນແປງເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ກົນໄກ ສຳລັບການຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າ.

ຂໍ້ຕົກລົງດ້ານການຄ້າອື່ນໆກໍຈະຖືກປະເມີນ ແລະ ທົບທວນຄືນໃນການລົງສຳຫຼວດສຶກສາ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA6.2: ສະໜັບສະໜູນ ການຄ້າດິຈິຕອນ ໂດຍຜ່ານລະບົບເອກະສານການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ວ່ອງໄວ (ຕົວຢ່າງ: ໃບເກັບເງິນ) ແລະ ຄວາມສະດວກຂອງການໄຫຼວຽນຂອງສິນຄ້າພາຍໃນພາກພື້ນອາຊຽນ

ການຫັນເປັນລະບົບດິຈິຕອນຂອງບັນດາອົງກອນ ແລະ ທຸລະກິດຈະນຳໂອກາດໃນການປັບປຸງປະສິດທິພາບ ແລະ ການຂະຫຍາຍຖານລູກຄ້າຢູ່ໃນເສດຖະກິດດິຈິຕອນ. ນັບມື້ນັບມື້ຄວາມສຳຄັນຫຼາຍຂຶ້ນຕໍ່ຂົງເຂດອາຊຽນທີ່ຈະເພີ່ມທະວີຄວາມໄວ້ວາງໃຈ ແລະ ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກປະຊົມຄົມອາຊຽນ, ຂະບວນການອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານການຄ້າແບບດິຈິຕອນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ທຸລະກຳ ດິຈິຕອນ ຂອງທຸລະກິດປະກອບການສາມາດຄ້າຂາຍ ແລະ ໂອນຜ່ານລະບົບດິຈິຕອນໄດ້ຢ່າງປອດໄພ ລວມທັງການຄ້າທີ່ເຮັດຮ່ວມກັບບັນດາ ທຸລະກິດ ແລະ ລູກຄ້າຂ້າມແດນ. ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA6.2 ແນະນຳໃຫ້ມີການລົງສຶກສາຊຶ່ງຈະ:

- ▶ ປັບປຸງຂັ້ນຕອນ ການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ເຊັ່ນ: ການບໍລິການອາຊຽນປະຕູດຽວ;
- ▶ ປັບປຸງລະບົບອັດຕະໂນມັດຂອງຂັ້ນຕອນການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າໃນທຸກບັນດາປະເທດສະມາຊິກປະຊົມຄົມອາຊຽນ;
- ▶ ຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າ ໂດຍນຳໃຊ້ຕົວຊີ້ວັດການອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານການຄ້າອາຊຽນ (ASTFI) ແລະ ດັດສະນີ ການອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານການຄ້າອື່ນໆຈາກແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຂອງພາກສ່ວນທີສາມເພື່ອເປັນຕົວຢ່າງໃນປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າ; ແລະ
- ▶ ກຳນົດເອົາຕົວແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີສຸດ, ແນວທາງ, ນະໂຍບາຍ ຫຼື ກໍລະນີສຶກສາ ກ່ຽວກັບການສ້າງ ແລະ ຮັບຮອງເອົາການບໍລິການທຸລະກິດແບບໃໝ່ ທີ່ຈະຊ່ວຍໃນການເຮັດທຸລະກຳດິຈິຕອນ ແລະ ສົ່ງເສີມການຄ້າຂ້າມແດນ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA6.3: ປະເມີນຜົນປະໂຫຍດຂອງການນຳໃຊ້ ເຕັກໂນໂລຊີ ອຸດສາຫະກຳ IR 4.0 ເຂົ້າໃນ ການອຳນວຍຄວາມສະດວກຂອງຂະບວນການການຄ້າ

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA6.3 ສະເໜີໃຫ້ມີການລົງສຶກສາ ໂດຍການຮ່ວມມືກັບບັນດາກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນບັນດາປະເທດສະມາຊິກປະຊົມຄົມອາຊຽນ ແລະ ດຳເນີນການສຶກສາຄຽງຄູ່ກັບກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA2 ເຊິ່ງພິຈາລະນາຈາກຄວາມເປັນໄປໄດ້, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ອຸດສາຫະກຳ IR 4.0 ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ຂະບວນການດ້ານ ການຄ້າຖືກຫັນເປັນລະບົບອັດຕະໂນມັດຕື່ມອີກ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA6.4: ຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເດີນທາງເພື່ອເຮັດທຸລະກຳທຸລະກິດໃນພາກພື້ນ ໂດຍການຫຼຸດອັດຕາຄ່າບໍລິການ ການໃຊ້ອິນເຕີເນັດເທິງໂທລະສັບມືຖືຂ້າມແດນໃນທົ່ວອາຊຽນ.

ອາຊຽນໄດ້ພະຍາຍາມມາເປັນເວລາຫຼາຍປີ ແຕ່ກໍ່ໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດແຕ່ບາງສ່ວນໃນການກຳນົດຄ່າບໍລິການທີ່ເປັນເອກະພາບກັນໃນທົ່ວພາກພື້ນ. ການບັນລຸເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວໃຫ້ໄດ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນ ຈະສ້າງຜົນປະໂຫຍດຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ການຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເດີນທາງເພື່ອເຮັດທຸລະກຳດ້ານ ທຸລະກິດ ແລະ ການກະຕຸ້ນທີ່ຈຳເປັນ ຕໍ່ຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວທີ່ຖືກຜົນກະທົບຂອງພະຍາດ ໂຄວິດ-19 ໃນອາຊຽນ.

ກ່ອນທີ່ນຳສະເໜີຄຳແນະນຳໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ການເຮັດການສຳຫຼວດສຶກສາຕ້ອງໄດ້ຄຳນຶງເຖິງ:

- ▶ ທົບທວນປະເມີນບັນດາຂໍ້ລິເລີ່ມໃນອາຊຽນກ່ຽວກັບການຫຼຸດຄ່າບໍລິການໂທຂ້າມແດນ ທີ່ໄດ້ສຶກສາຜ່ານມາ ເພື່ອຈະຊອກຫາຂໍ້ຄົງຂ້າງທີ່ເປັນອຸປະສັກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ; ແລະ
- ▶ ສຶກສາທົບທວນຄືນ ງົບປະມານ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວ, ອາດຈະນຳໃຊ້ປະສົບການຂອງ ສະຫະພາບ ຍູໂຣບ ເພື່ອເປັນແນວທາງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA6.5: ສົ່ງເສີມ ການຄ້າອອນລາຍ ໃນຂົງເຂດ ອາຊຽນ ເພື່ອຍົກລະດັບການຮ່ວມມື ແລະ ປັບປຸງການແຂ່ງຂັນຂອງເສດຖະກິດດິຈິຕອນ

ການສົ່ງເສີມການຄ້າແບບເອເລັກໂຕຣນິກແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນໃນການຂັບເຄື່ອນຄວາມຕ້ອງການດ້ານສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການເພື່ອເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດດິຈິຕອນເຕີບໂຕໃນອາຊຽນ. ຄາດວ່າການເຊື່ອມໂຍງລະບົບດິຈິຕອນສາມາດຍົກລະດັບ GDP ຂອງພາກພື້ນໃຫ້ຂຶ້ນຮອດໜຶ່ງພັນຕື້ໂດລາສະຫະລັດໃນປີ 2025.¹² ດັ່ງນັ້ນ, ເພື່ອເພີ່ມທະວີການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກຂ້າມແດນລະຫວ່າງ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ, ຂະແໜງດິຈິຕອນອາຊຽນຄວນຮ່ວມມືກັບຂະແໜງການອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອ:

- ▶ ສົ່ງເສີມການຄ້າແບບເອເລັກໂຕຣນິກ ຫຼື ການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກພາຍໃນບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ ເພື່ອຍົກລະດັບຄວາມສຳເລັດໃນການຮ່ວມມື ແລະ ປັບປຸງຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນໃນເສດຖະກິດໂລກ;
- ▶ ກຳນົດເອົາຕົວແບບນະໂຍບາຍ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດ (ລວມເຖິງແຕ່ບໍ່ຈຳກັດແຕ່ ລະບຽບຄຳສັ່ງຂອງການຄ້າແບບເອເລັກໂຕຣນິກ) ແລະ ກໍລະນີສຶກສາ ທີ່ຈະສ້າງຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ພາກສ່ວນທຸລະກິດໃນອາຊຽນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ;
- ▶ ສຶກສາລະບົບການລຳລຽງຂົນສົ່ງຂອງ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເສດຖະກິດດິຈິຕອນ ພ້ອມທັງ ປັບປຸງມາດຕະຖານລະບົບໄປສະນີ ແລະ ການຈັດສົ່ງສິນຄ້າ ເພື່ອປົກປ້ອງ ຜູ້ຊື້ ແລະ ຜູ້ຂາຍ; ແລະ
- ▶ ສ້າງເຄື່ອຂ່າຍຈຳລອງລະດັບພາກພື້ນຂອງຈຸດເກັບສິນຄ້າ ທີ່ມີຂໍ້ມູນແລກປ່ຽນດ້ານການຄ້າແບບເອເລັກໂຕຣນິກໂດຍຜ່ານເວທີທີ່ສາມາດດຳເນີນການຮ່ວມກັນໄດ້ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກຂັ້ນຕອນສຸດທ້າຍຂອງການຄ້າຂ້າມແດນທີ່ສາມາດເຮັດໃຫ້ຜູ້ຄ້າຂາຍທ້ອງຖິ່ນຂາຍສິນຄ້າຢູ່ຕ່າງແດນໄດ້.

¹²

ບົດລາຍງານຂອງບໍລິສັດ Bain & Company, Inc. ໃນປີ 2019 ກ່ຽວກັບການກ້າວໄປສູ່ການປະສົມປະສານລະບົບດິຈິຕອນໃນບັນດາປະເທດອາຊຽນ

3.7 ເປົ້າໝາຍ DO7: ເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຫົວໜ່ວຍ ທຸລະກິດ ແລະ ປະຊາຊົນ ໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມເຂົ້າໃນລະບົບ ເສດຖະກິດດິຈິຕອນ

ເພື່ອເປັນການເພີ່ມປະສິດທິພາບຜ່ານການສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານດິຈິຕອນ, ສໍາຄັນແມ່ນການອໍານວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ຊຸກຍູ້ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດໃນອາຊຽນ ແລະ ປະຊາກອນໃຫ້ເພີ່ມການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມື ແລະ ລະບົບດິຈິຕອນ. ບັນຫານີ້ ແມ່ນຈຸດສຸມພື້ນຖານຂອງເປົ້າໝາຍ. ປະສິດທິພາບດ້ານດິຈິຕອນສໍາລັບພາກລັດແມ່ນໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນເປົ້າໝາຍທີ 5 ແລະ ປະສິດທິພາບດ້ານດິຈິຕອນ ສໍາລັບປະຊາກອນແມ່ນຖືກລະບຸໄວ້ໃນເປົ້າໝາຍທີ 8.

ກິດຈະກຳເອື້ອອໍານວຍ EA7.1: ສືບຕໍ່ສົ່ງເສີມ ຄວາມກ້າວໜ້າ ແລະ ຄວາມເປັນເອກະພາບຂອງຄວາມອາດສາມາດຂອງລະບົບ ໄອຊີທີ ໃນທົ່ວອາຊຽນ

ຈາກຜົນໄດ້ຮັບທີ່ເປັນທາງບວກຂອງໂຄງການອາຊຽນກ່ອນໜ້ານີ້ ອາຊຽນຄວນສືບຕໍ່ສະໜັບສະໜູນວຽກງານທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດຜ່ານມາກ່ຽວກັບມາດຕະຖານທັກສະດ້ານໄອຊີທີ ທີ່ໄດ້ຮັບການຍອມຮັບຈາກທຸກຝ່າຍ, ຂອບວຽກອ້າງອີງຄຸນະວຸດທິ ອາຊຽນ (AQR) ແລະນໍາໃຊ້ວຽກງານນີ້ເພື່ອພັດທະນາ ແລະ ສົ່ງເສີມທັກສະມາດຕະຖານ ແລະ ການຮັບຮອງເອົາມາດຕະຖານ ນີ້ໃນອາຊຽນທີ່ເປັນເອກະພາບກັນ ເພື່ອໃຫ້ແຮງງານໄດ້ມີການຍົກຍ້າຍໄດ້ສະດວກ. ລວມທັງການຂະຫຍາຍຄໍານິຍາມ ຄຸນນະ ວຸດທິດ້ານ ໄອຊີທີ, ການຮັບຮອງຄຸນະວຸດທິໃນພາກພື້ນ, ການພັດທະນາທັກສະທີ່ເປັນເອກະພາບໃນທົ່ວພາກພື້ນໃນທຸກ ລະດັບ ແລະ ເພື່ອຂະຫຍາຍປະເພດຂອງ ວຽກງານ STEM (ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ວິສະວະກໍາສາດ ແລະ ຄະນິດສາດ) ໃຫ້ ກວ້າງຂວາງຂຶ້ນໂດຍສະເພາະແມ່ນວຽກງານທີ່ຕິດພັນກັບອາຊີບ ແລະ ຄຸນະວຸດທິດ້ານ ໄອຊີທີ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອໍານວຍ EA7.2: ສົ່ງເສີມການພັດທະນາທັກສະດ້ານດິຈິຕອນລະດັບສູງ ເຊັ່ນ: ການຂຽນໂປແກຼມ, ການແຂ່ງຂັນການ ອອກແບບໂປແກຼມ, ການແຂ່ງຂັນດ້ານນະວັດຕະກຳໃໝ່

ທັກສະດິຈິຕອນຂັ້ນສູງ ແມ່ນເປັນທີ່ຕ້ອງການຂອງຜູ້ໃຊ້ແຮງງານລວມທັງທຸລະກິດປະກອບການທີ່ຢູ່ນອກຂະແໜງໄອຊີທີແບບ ດັ້ງເດີມ. ບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ ສາມາດເຮັດວຽກຮ່ວມກັນເພື່ອພັດທະນາທັກສະສໍາລັບການຝຶກອົບຮົມການຂຽນ ລະຫັດ/ໂປແກຼມເພື່ອມາສອນທັກສະເຫຼົ່ານີ້. ການຮັບຮອງເອົາທັກສະການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຄຸນນະວຸດທິທີ່ເປັນເອກະພາບໃນ ອາຊຽນຈະເຮັດໃຫ້ການຮຽນທັກສະເຫຼົ່ານີ້ ດຶງດູດໃຈປະຊາກອນໃນອາຊຽນ. ວຽກງານນີ້ອາດຈະລວມເອົາກິດຈະກຳແຂ່ງຂັນ ດ້ານແນວຄວາມຄິດ ໃໝ່ໆ(hackathons), ດ້ານນະວັດຕະກຳ ແລະ ກິດຈະກຳ ອື່ນໆ ທີ່ຄ້າຍຄືກັນເພື່ອສ້າງລະບົບນິເວດຂອງ ຜູ້ປະຂອບການທີ່ໃຫ້ບໍລິການນະວັດຕະກຳໃໝ່.

ກິດຈະກຳເອື້ອອໍານວຍ EA7.3: ສ້າງຂອບແຜນວຽກ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການພັດທະນາ ແລະ ການເຕີບໃຫຍ່ຂອງທຸລະກິດລິເລີ່ມດິຈິຕອນ ໃນອາຊຽນ

ການສະໜັບສະໜູນນະວັດຕະກຳແມ່ນການຊຸກຍູ້ສ່ວນບຸກຄົນ ແລະ ໃຫ້ລາງວັນຕໍ່ແນວຄວາມຄິດ, ຄວາມເອົາໃຈໃສ່ ແລະ ຄວາມ ຕັ້ງໃຈຂອງເຂົາເຈົ້າ, ເພື່ອສ້າງໂຄງການທີ່ເສີມຈາກ ແຜນແມ່ບົດດ້ານ ໄອຊີທີ 2020 ນັ້ນ ຂະແໜງດິຈິຕອນອາຊຽນ ຄວນ ພັດທະນາຂອບວຽກທີ່ຊຸກຍູ້ການພັດທະນາ ແລະ ການເຕີບໃຫຍ່ຂອງທຸລະກິດດິຈິຕອນ start-ups.

**ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA7.4: ໃຫ້ມີຄວາມຄືບໜ້າຂອງວຽກງານກ່ຽວກັບການສ້າງຕົວເມືອງທັນສະໄໝ ທີ່ໄດ້ລິເລີ່ມໃນແຜນແມ່ບົດ
ດ້ານ ໄອຊີທີ AIM 2020**

- ▶ ສືບຕໍ່ເຮັດວຽກທີ່ໄດ້ລົງມືພາຍໃຕ້ໂຄງການ ເຄືອຂ່າຍເມືອງທັນສະໄໝອາຊຽນ (ASCN) .
- ▶ ອົງໃສ່ບົດຖະແຫຼງຂອງກອງປະຊຸມຜູ້ນຳອາຊີຕາເວັນອອກກ່ຽວກັບຕົວເມືອງທັນສະໄໝອາຊຽນ (ລົງວັນທີ 15 ພະຈິກ ປີ 2018):
 - ເພີ່ມທະວີສົ່ງເສີມ ດ້ານການພົວພັນໃນຂັ້ນເມືອງຕໍ່ເມືອງຜ່ານເວທີເຄືອຂ່າຍເມືອງທັນສະໄໝອາຊຽນ; ແລະ
 - ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ສົ່ງເສີມ ການຮ່ວມມືທີ່ໄດ້ປະໂຫຍດທັງສອງຝ່າຍຂອງປະເທດໃນອາຊຽນ, ປະເທດນອກອາຊຽນທີ່ເປັນຄູ່ຄ້າ ແລະ ສະຖາບັນອື່ນໆ ໃນການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນ ແລະ ຄວາມຮູ້ ມາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເມືອງທັນສະໄໝ.
- ▶ ໃນຂະນະທີ່ ແຜນແມ່ບົດດ້ານ ໄອຊີທີ 2020 ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບາງໂຄງການໄປແລ້ວກ່ຽວກັບເມືອງທັນສະໄໝ, ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ແມ່ນມີແຜນໄມ້ທີ່ຈະຜັກດັນໃຫ້ການນຳໃຊ້ລະບົບ ແລະ ເຄື່ອງມືໃນເຂດຕົວເມືອງດິຈິຕອນໃນອາຊຽນຫຼາຍຂຶ້ນ. ຄູ່ມືການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີສຸດ ແລະ ມາດຕະຖານຂອງການພັດທະນາຕົວເມືອງທັນສະໄໝຄວນຈະຖືກຮ່າງຂຶ້ນ.
- ▶ ສິ່ງສຳຄັນອີກປະເດັນໜຶ່ງ ແມ່ນ ການລົງສຳຫຼວດສຶກສາເພື່ອລະບຸເອົາແບບວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກການລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ສຳລັບ:
 - (i) ຮູບແບບ ແລະ ນະໂຍບາຍສາກົນທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອການພັດທະນາຕົວເມືອງທັນສະໄໝ ລວມທັງຂົງເຂດວຽກງານດ້ານ ອິນເຕີເນັດຂອງທຸກສິ່ງ (IoT), ເຄື່ອງຕໍ່ເຄື່ອງ (M2M) ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີເຊັນເຊີ (sensor);
 - (ii) ຮັບຮອງເອົາມາດຕະຖານທີ່ດີສຸດສຳລັບການພັດທະນາຕົວເມືອງທັນສະໄໝ ເຊັ່ນວ່າ: ລະບົບອິນເຕີເນັດຂອງທຸກສິ່ງ (IoT), ເຄື່ອງຕໍ່ເຄື່ອງ (M2M), ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີເຊັນເຊີ (sensor) ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ; ແລະ
 - (iii) ຄວາມເໝາະສົມຂອງເມືອງໃນອາຊຽນທີ່ຈະໃຊ້ເປັນຕົວແບບສຳລັບກິດຈະກຳລິເລີ່ມ ການສັນຈອນຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ລະບົບໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ໄອຊີທີ ທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ສົ່ງເສີມໃຫ້ກິດຈະກຳເກີດຂຶ້ນ. ນີ້ອາດຈະຂະຫຍາຍແນວຄວາມຄິດຂອງກິດຈະກຳ ເຊັ່ນ: ມີປອດລົດໃຫຍ່ໃນຕົວເມືອງ Jakarta, ຖະໜົນຄົນຍ່າງ ຢູ່ບໍລິເວນ Ho Chi Minh's Nguyễn Huệ, ແລະ ຖະໜົນຄົນຍ່າງ ຢູ່ບໍລິເວນ Hanoi's Hoàn Kiếm Lake.

3.8 ເປົ້າໝາຍ DO8: ສ້າງສັງຄົມດິຈິຕອນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນປະຊາຄົມອາຊຽນ

ແງ່ມຸມໜຶ່ງ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວິໄສທັດແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນການສືບຕໍ່ຮັບຮອງ ແລະ ນຳໃຊ້ບໍລິການດິຈິຕອນໃນບັນດາພົນລະເມືອງຂອງອາຊຽນ. ເຕັກໂນໂລຊີການສື່ສານດິຈິຕອນໄດ້ຮັບການຍອມຮັບຢ່າງກວ້າງຂວາງວ່າເປັນຕົວຂັບເຄື່ອນທີ່ສຳຄັນຂອງການເພີ່ມປະສິດທິພາບ ແລະ ການເຕີບໃຫຍ່ຂອງເສດຖະກິດ. ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຜົນປະໂຫຍດຢ່າງເຕັມສ່ວນຂອງການບໍລິການດິຈິຕອນ, ພົນລະເມືອງ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ (MSMEs) ຈຳເປັນຕ້ອງຮັບຮອງ ແລະ ນຳໃຊ້ບໍລິການເຫຼົ່ານີ້.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA8.1: ຮັບປະກັນໃຫ້ພົນລະເມືອງ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດໃຫ້ມີທັກສະ ແລະ ແຮງຈູງໃຈໃນການນຳໃຊ້ການບໍລິການດິຈິຕອນ

ສູນຊັບພະຍາກອນອາຊຽນ ສຳລັບການສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມແບບດິຈິຕອນສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນເອົາຊະນະກັບອຸປະສັກດ້ານທັກສະ ແລະ ປະກົດການຫຍໍ້ທີ່ ດ້ວຍການສະໜອງເຄື່ອງມື ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ທີ່ເຂົ້າເຖິງໄດ້ງ່າຍເພື່ອມາສິດສອນທັກສະພື້ນຖານດ້ານດິຈິຕອນ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ໂຮງຮຽນ, ສູນຊຸມຊົນ ແລະ ອົງການການກຸສົນສາມາດ ນຳໄປໃຊ້ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຊົມໃຊ້ຮຽນຮູ້ທັກສະດ້ານດິຈິຕອນ ແລະ ເອົາຊະນະປະກົດການຫຍໍ້ທີ່.

ສູນຊັບພະຍາກອນອາຊຽນສາມາດຈັດຕັ້ງໂຄງການເພື່ອເຮັດການວິໄຈຄົ້ນຄວ້າຕໍ່ກັບບັນຫາດ້ານການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງດິຈິຕອນສະເພາະເຈາະຈົງໃນຂົງເຂດອາຊຽນ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA8.2: ຫຼຸດຜ່ອນອຸປະສັກດ້ານລາຄາໃນການເຂົ້າໃຊ້ການບໍລິການອິນເຕີເນັດ

ໃນຂະນະທີ່ຄ່າບໍລິການອິນເຕີເນັດ (ໃນແງ່ຂອງການເຊື່ອມຕໍ່ ແລະ ນຳໃຊ້ອຸປະກອນ) ໄດ້ຫຼຸດລົງຕາມການເວລາ, ພົນລະເມືອງອີກຈຳນວນຫຼາຍກໍຍັງບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິການໄດ້. ນະໂຍບາຍທີ່ເອື້ອອຳນວຍສາມາດຊ່ວຍຮັບປະກັນວ່າການບໍລິການອິນເຕີເນັດທີ່ອ່ຽງຖິ່ນຈະໄປຮອດເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີລາຍໄດ້ຕ່ຳ ກໍສາມາດໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການບໍລິການດິຈິຕອນ. ປະເດັນຫຼັກອີກອັນໜຶ່ງ ແມ່ນການຮັບປະກັນໃຫ້ໂຮງຮຽນມີການເຂົ້າເຖິງການ ນຳໃຊ້ອິນເຕີເນັດເພື່ອໃຫ້ນັກຮຽນໄດ້ມີທັກສະການຮຽນຮູ້ດ້ານດິຈິຕອນ ແລະ ໃຫ້ຜູ້ໃຫຍ່ ໄດ້ເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທີ່ມີລາຄາທີ່ເໝາະສົມ.

ດັ່ງນັ້ນ, ອາຊຽນຄວນຈະພັດທະນາ ນະໂຍບາຍໃນການສ້າງສູນອິນເຕີເນັດປະຈຳບ້ານ ແລະ ຊອກຫາງົບປະມານຈາກອົງກອນພັດທະນາສາກົນ ແລະ ພັດທະນາ ນະໂຍບາຍໃນການຂໍອະນຸມັດໃຫ້ທິຄອມພິວເຕີທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ເຂົ້າອິນເຕີເນັດຄວາມໄວສູງໃຫ້ໂຮງຮຽນ ແລະ ສູນອິນເຕີເນັດຂອງຊຸມຊົນ.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA8.3: ຫຼຸດຜ່ອນອຸປະສັກໃນການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການ ອິນເຕີເນັດ

ການເຂົ້າເຖິງໄດ້ ການບໍລິການອິນເຕີເນັດເປັນອຸປະສັກທີ່ເຮັດໃຫ້ນຳໃຊ້ບໍລິການດິຈິຕອນບໍ່ໄດ້ຢ່າງເຕັມເມັດເຕັມໜ່ວຍ ໂດຍສະເພາະຜູ້ເສຍອົງຄະ. ສຳລັບຜູ້ໃຊ້ຈຳນວນໜຶ່ງ, ໜ້າຈໍສຳຜັດແບບທົ່ວໄປອາດຈະໃຊ້ຍາກສຳລັບເຂົາເຈົ້າ, ແລະ ຍັງມີອີກຫຼາຍໜ້າທີ່ ການໃຊ້ງານ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້.

ບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ ສາມາດເຮັດວຽກຮ່ວມກັນເພື່ອຊ່ວຍສົ່ງເສີມການສ້າງ, ການຕິດຕັ້ງ ແລະ ການຮອງຮັບເອົາການບໍລິການດິຈິຕອນທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ ແລະ ລັດຖະບານຂອງປະເທດອາຊຽນສາມາດນຳພາໂດຍການເປັນແບບຢ່າງດ້ານການເຂົ້າເຖິງລະບົບບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດຖະບານ. ອາຊຽນສາມາດດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສ້າງກົດເກນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ສຳລັບການບໍລິການຂອງລັດຖະບານທີ່ເຂົ້າເຖິງໄດ້ໃນບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ.

ໃນຂະນະທີ່ລັດຖະບານບໍ່ສາມາດບັງຄັບໃຫ້ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການມາຮັບຮອງການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການ, ກົດເກນປະຕິບັດຕໍ່ການສົ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການສາມາດເຜີຍແຜ່ຕໍ່ສາທາລະນະຊົນໄດ້ເພື່ອໃຫ້ບໍລິສັດເຂົ້າໃຈເຖິງສິ່ງທີ່ຈຳເປັນໃນການເຮັດໃຫ້ຜະລິດຕະພັນ ແລະ ຊອບແວຂອງພວກເຂົາສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້.

ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ EA8.4: ຊຸກຍູ້ການຮັບຮອງ ແລະ ການນຳໃຊ້ບໍລິການດິຈິຕອນ 'ແນວຕັ້ງ' ໃຫ້ເລິກເຊິ່ງກວ່າເກົ່າ

ອາຊຽນ ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການບໍລິການດ້ານດິຈິຕອນເຊັ່ນ: ດ້ານການເງິນ ລວມທັງການສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານການຊຳລະເງິນ ແລະ ການລິເລີມດ້ານລະບຽບການ. ແຜນແມ່ບົດດ້ານດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025 ສາມາດເສີມສ້າງວຽກງານນີ້ໄດ້ໂດຍການຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຊົມໃຊ້ມີທັກສະດ້ານດິຈິຕອນ ທີ່ຈຳເປັນເພື່ອໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກການບໍລິການດ້ານການເງິນດິຈິຕອນ ແລະ ການບໍລິການທີ່ພົ້ນເດັ່ນອື່ນໆ. ສູນດິຈິຕອນແບບມີສ່ວນຮ່ວມຄວນປະກອບມີໂມດູນການບໍລິການດິຈິຕອນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນເຊັ່ນ: ໂມດູນກ່ຽວກັບການເງິນດິຈິຕອນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ສາມາດເປັນຄູ່ມືແນະນຳ ແລະ ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບວິທີການໃຫ້ຄວາມຮູ້ຕໍ່ຜູ້ຊົມໃຊ້ເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກຳເທິງລະບົບດິຈິຕອນ.

4. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ **ADM 2025**: ແຜນການຈັດຕັ້ງທີ່ປະສົມກົມກຽວ

4.1 ພາກແນະນຳ

ອີງຕາມຂໍ້ສະເໜີຈາກຜົນການປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າຂອງ ແຜນແມ່ບົດດ້ານໄອຊີທີ 2020 ຊຶ່ງໄດ້ລາຍງານວ່າ ຈຳເປັນຕ້ອງມີ ແຜນການທີ່ສອດຄ່ອງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນສຳເລັດຂອງ ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນ 2025. ບັນຫານີ້ແມ່ນຕ້ອງການໃຫ້ມີ:

- ▶ ຂັ້ນຕອນເພື່ອມາຈັດການບໍລິຫານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງ ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນ 2025 ໃນໄລຍະກະກຽມ, ໄລຍະການລົງຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນ, ຂັ້ນຕອນການກຳນົດບັນຫາ ແລະ ຂັ້ນຕອນແນະນຳກິດຈະກຳທີ່ຈະມາແກ້ໄຂຂໍ້ຄົງຄ້າງໃນສ່ວນທີ່ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້;
- ▶ ຕາຕະລາງຂອບເວລາຂອງແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ; ແລະ
- ▶ ຕາຕະລາງຕົວຊີ້ວັດ ທີ່ລະບຸວ່າ ຈະເອົາຕົວຊີ້ວັດໃດມາວັດແທນຜົນສຳເລັດຂອງຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ຜົນສຳເລັດຂອງແຜນແມ່ບົດໂດຍລວມ.

4.2 ການບໍລິຫານຈັດການແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025

ທີມງານບໍລິຫານໂຄງການ ອາດຖືກຄັດເລືອກມາຈາກກອງເລຂາອາຊຽນ (ASEC) ຊຶ່ງຊີ້ນຳໂດຍ ສູນໄອຊີທີ ອາຊຽນ (AICTC) ອາດຕ້ອງການໃຫ້ມີການ:

- ▶ ພັດທະນາແນວຄວາມຄິດ ແລະ ຂອບເຂດວຽກງານຂອງແຕ່ລະກິດຈະກຳທີ່ຈະນຳໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ມີການຕົກລົງເຫັນດີຕໍ່ກັບຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ຊ່ອງທາງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງຊັດເຈນ;
- ▶ ຫາຊ່ອງທາງ ທີ່ຈະໄດ້ຮັບການຕົກລົງເຫັນດີເປັນເອກະພາບຈາກບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນກ່ຽວກັບ ລາຍການຕົວຊີ້ວັດທີ່ຈະນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າ ຂອງແຕ່ລະເປົ້າໝາຍພັດທະນາ (ເບິ່ງ ຮູບປະກອບທີ 4.2 ສຳລັບຂໍ້ສະເໜີແນະໃນເບື້ອງຕົ້ນ)
- ▶ ຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າ ແລະ ຜົນການຕິດຕາມຂອງແຕ່ລະກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍເພື່ອເບິ່ງວ່າກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍໃດທີ່ໄດ້ຖືກເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄປແລ້ວ, ໄດ້ປະຕິ ບັດສຳເລັດໄປແລ້ວ ແລະ ບັນຫາໃດແດ່ທີ່ພົບພໍ້ວ່າເກີດມາຂຶ້ນໃໝ່;
- ▶ ຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າໂດຍການສົມທຽບກັບຂອບເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລວມທີ່ໄດ້ຖືກລະບຸໄວ້ໃນ ພາກ 4.3;
- ▶ ປະເມີນຄວາມສຳເລັດຂອງແຕ່ລະຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ຜົນສຳເລັດຂອງແຜນແມ່ບົດດ້ານດິຈິຕອນໂດຍລວມ ຜ່ານການນຳໃຊ້ຕາຕະລາງຕົວຊີ້ວັດ ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນພາກ 4.4; ແລະ
- ▶ ສ້າງບົດລາຍງານປະຈຳປີ ເພື່ອກຳນົດຄວາມຄືບໜ້າຈົນຮອດປະຈຸບັນ ແລະ ນຳສະເໜີກິດຈະກຳທີ່ເໝາະ ທີ່ສາມາດມາແກ້ໄຂຂໍ້ຄົງຄ້າງໄດ້.

4.3 ຕາຕະລາງຂອບເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງ ADM 2025

ຫົວຂໍ້ທີ່ກ່າວມາກ່ອນໜ້ານີ້ໄດ້ກຳນົດເອົາ ຫຼາຍກວ່າ 37 ກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ ທີ່ແຈກຢາຍເຂົ້າໃນ 8 ຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບ. ຈະເຫັນໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງ ວ່າບໍ່ແມ່ນກິດຈະກຳທັງໝົດ ເຫຼົ່ານີ້ສາມາດ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ໃນ ທັນທີ ແລະ ດ້ວຍເຫດນີ້ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳ ເປັນຕ້ອງຈັດລຳດັບບູລິມະສິດຄວາມສຳຄັນໂດຍຕ້ອງມີຄວາມເຂົ້າໃຈວ່າກິດຈະກຳໃດແມ່ນສຳຄັນທີ່ສຸດ ແລະ ກຳນົດເອົາຂອດເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງກິດຈະກຳບູລິມະສິດນັ້ນ.

ຮູບປະກອບທີ 4.1: ຕາຕະລາງແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງແຜນແມ່ບົດດ້ານດິຈິຕອນ 2025

EA	ລາຍລະອຽດ	H1 2021	H2 2021	H1 2022	H2 2022
1.1	ສ້າງຕົວຢ່າງດ້ານເສດຖະກິດ ຕໍ່ກັບການຈັດບູລິມະສິດກິດຈະກຳຂອງ ແຜນແມ່ບົດດ້ານດິຈິຕອນ 2025	ສ້າງຕັ້ງຕົວຢ່າງ ເພື່ອຍາດແຍ້ງເອົາທຶນມາ ສະໜັບສະໜູນ ກິດຈະກຳແບບເຕັມຮ້ອຍທີ່ນອນໃນ ADM 2025		ບັນດາປະທຸດສະມາຊິກອາຊຽນນຳໃຊ້ກິດຈະກຳບູລິມະສິດເຂົ້າໃນການປຶກສາຫາລືດ້ານການລົງທຶນ	
2.1	ສົ່ງເສີມການລົງທຶນເຂົ້າມາໃນປະເທດດ້ານດິຈິຕອນ ແລະ ໄອຊີທີ	ລົງສຳຫຼວດໃນ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ	ເຜີຍແຜ່ຂອບແຜນວຽກ		ບັນດາປະທຸດສະມາຊິກອາຊຽນຮັບຮອງນຳໃຊ້ຂອບແຜນວຽກ
2.2	ກ້າວໄປສູ່ການນຳໃຊ້ຕົວແບບທີ່ດີສຸດ ກ່ຽວກັບການອະນຸມັດ ແລະ ຂໍສິດໃນການເຂົ້າເຖິງການພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ລະດັບປະເທດ ລວມໄປເຖິງການສ້ອມແປງສາຍສົ່ງທາງນໍ້າ	ລົງສຳຫຼວດໃນ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ	ເຜີຍແຜ່ຂອບແຜນວຽກ		ບັນດາປະທຸດສະມາຊິກອາຊຽນຮັບຮອງນຳໃຊ້ຂອບແຜນວຽກ
2.6	ຮັບຮອງການຈັດຄື້ນຄວາມຖີ່ ທີ່ມີຄວາມກົມກຽວກັນທີ່ສາມາດເຊື່ອມເຂົ້າຫາກັນໄດ້ໃນທົ່ວພາກພື້ນ		ລາຍງານວຽກງານດ້ານຄື້ນຄວາມຖີ່ ທີ່ປະສານກົມກຽວກັນເຂົ້າກັນໄດ້		
2.9	ສ້າງຕັ້ງສູນຄວາມເປັນເລີດ ສຳລັບຕົວແບບການຈັດຕັ້ງ ການເຊື່ອມຕໍ່ເຄືອຂ່າຍຊົນນະບົດ			ວາງແຜນກ່ຽວກັບສູນຄວາມເປັນເລີດ	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສ້າງຕັ້ງສູນຄວາມເປັນເລີດ
3.1	ເພີ່ມຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ ຜ່ານການສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ ເຕັກໂນໂລຊີຄວາມປອດໄພອອນລາຍໃຫ້ຫຼາຍ ແລະ ກວ້າງຂວາງ			ພັດທະນາດັດສະນີດ້ານຄວາມປອດໄພ	
3.3	ກຳນົດເອົາການປັບປຸງມາດຕະການ ດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການດ້ານ ການຈັດການບໍລິຫານ ການປົກປ້ອງຂໍ້ມູນ ແລະ ກິດຈະກຳດ້ານຂໍ້ມູນອື່ນໆທີ່ອາດຈະສ້າງຜົນເສຍຫາຍໄດ້				ພັດທະນາ ວິທີການແບບເຕັກນິກຂະໜາດໃຫຍ່
3.4	ປັບປຸງການປະສານງານ ແລະ ການຮ່ວມມືຂອງທີມງານ ແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນດ້ານຄອມພິມເຕີ ໃນພາກພື້ນ	ສ້າງຕັ້ງສູນການ ແກ້ໄຂເຫດສຸກເສີນດ້ານຄອມພິມເຕີພາກພື້ນ CSIRT		ສົ່ງເສີມໃຫ້ມີຕົວແບບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີສຸດ	

ຮູບປະກອບທີ 4.1 ກຳນົດຂອບເວລາສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນ 2025. ສອງປະເພດກິດຈະກຳໄດ້ຖືກກຳນົດຂຶ້ນ ເຊິ່ງປະເພດທີໜຶ່ງແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບບົດສຶກສາທີ່ສຶກສາໂດຍທີມງານໂຄງການໃນລະດັບພາກພື້ນອາຊຽນ ແລະ ປະເພດທີສອງ ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳສະເພາະຂອງແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ. ຕາຕະລາງຂອບເວລາສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍຕ່າງໆ ທີ່ຈັດເປັນບູລິມະສິດສຳຄັນສູງສຸດເທົ່ານັ້ນ (ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນຮູບພາບປະກອບທີ 3.1 ຂ້າງເທິງ). ກອງເລຂາອາຊຽນ ແລະ ຄະນະກຳມະການປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ ແມ່ນມີສິດຈັດສັນຂອບເວລາຂອງກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍທີ່ນອນຢູ່ໃນລຳດັບຄວາມສຳຄັນປານກາງ ແລະ ຕໍ່ດ້ວຍຕົນເອງຕາມເຫັນສົມຄວນ ແຕ່ກໍ່ຕ້ອງມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບວຽກງານທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ E.

ປະເມີນຜົນໄລຍະກາງ	H1 2023	H2 2023	H1 2024	H2 2024	H1 2025	H2 2025
	ຄື້ນຄວາມຖີ່ສາມາດປະສານກັນໄດ້ພາຍໃນປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ					
		ປະເທດສະມາຊິກນຳໃຊ້ສູນຄວາມເປັນເລີດ				
	ປະເທດສະມາຊິກນຳໃຊ້ຕົວຊີ້ວັດຄວາມປອດໄພ				ທຸກປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນນຳໃຊ້ແຜນແມ່ບົດ	
		ພັດທະນາກົດລະບຽບຄວາມປອດໄພຢູ່ສູນຂໍ້ມູນ		ສ້າງຂໍ້ແນະນຳສະເພາະໃນລະດັບປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ		
	AMD ຖືກນຳໃຊ້					

3.5	ສົ່ງເສີມການປົກປ້ອງຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ສິດທິທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກ		ພັດທະນາຈຸດຍືນດ້ານດິຈິຕອນຂອງອາຊຽນ		
4.1	ສືບຕໍ່ກຳນົດໂອກາດ ເພື່ອປະສົມປະສານລະບຽບການດິຈິຕອນ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ້າມຊາຍແດນ			ເຮັດການວິໄຈຄົ້ນຄວ້າອຸປະສັກຕ່າງໆ ດ້ານການຄ້າ	
5.1	ສ້າງການລາຍງານທີ່ກ້າວໜ້າຂຶ້ນ ຕໍ່ກັບລະດັບການນຳໃຊ້ການບໍລິການ ເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດຖະບານໃນອາຊຽນ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານຂອງ ITU	ພັດທະນາບັນດາດັດສະນີ			
5.2	ຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ພະແນກການຫຼັກຕ່າງໆຂອງລັດຖະບານມີປະສິດຕິພາບສູງຂຶ້ນໂດຍ ການນຳໃຊ້ລະບົບເຕັກໂນໂລຊີ ການສື່ສານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ໄອຊີທີ ICT ພາຍໃນ ແລະ ການບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດ.		ສຶກສາສະພາບການ		ເຜີຍແຜ່ຕົວແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີສຸດ
5.3	ຄົ້ນຫາວິທີການແນະນຳ ຮູບແບບດິຈິຕອນໃນແຕ່ລະປະເທດໃນປະຊາຄົມອາຊຽນ ທີ່ພ້ອມປົກປ້ອງສິດເສລີພາບຂອງປະຊາຊົນ		ສຶກສາຕົວແບບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີສຸດ		ສ້າງແລະເຜີຍແຜ່ເອກະສານລະບຽບຫຼັກການ
6.1	ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ການປະຕິບັດຕາມກົດລະບຽບ ແລະ ຮັບປະກັນຜົນປະໂຫຍດຂອງການບໍລິການ ດ້ານໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສັນຍາການຄ້າອາຊຽນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	ປະເມີນກົດລະບຽບ	ເຜີຍແຜ່ຜົນໄດ້ຮັບ		ປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນເລີ່ມນຳໃຊ້
6.2	ສະໜັບສະໜູນ ການຄ້າດິຈິຕອນໂດຍຜ່ານລະບົບເອກະສານການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກທີ່ມີປະສິດຕິພາບ ແລະ ວ່ອງໄວ (ຕົວຢ່າງ: ໃບເກັບເງິນ) ແລະ ຄວາມສະດວກຂອງການໄຫຼວຽນ ຂອງສິນຄ້າພາຍໃນພາກພື້ນອາຊຽນ		ປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນແມ່ນເຮັດຕາມຄຳໝັ້ນສັນຍາ		
7.3	ສ້າງຂອບແຜນວຽກເພື່ອ ຊຸກຍູ້ການພັດທະນາ ແລະ ການເຕີບໃຫຍ່ຂອງທຸລະກິດລິເລີ່ມ ດິຈິຕອນໃນອາຊຽນ				
8.1	ຮັບປະກັນໃຫ້ພົນລະເມືອງ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດໃຫ້ມີທັກສະ ແລະ ແຮງຈູງໃຈໃນການ ນຳໃຊ້ການບໍລິການດິຈິຕອນ		ວາງແຜນສ້າງສູນໃຫ້ຂໍ້ມູນ		ສ້າງສູນຂໍ້ມູນ

ໂຄງການໃນຂັ້ນອາຊຽນ

ປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳແນະນຳ

ປະເມີນຜົນໄລຍະກາງ	ປະເທດສະມາຊິກ ເລີ່ມນຳໃຊ້					
		AMD ເລີ່ມຖືກລົບລ້າງ				
		ປະເທດສະມາຊິກ ເລີ່ມນຳໃຊ້				
		ປະເທດສະມາຊິກ ເລີ່ມນຳໃຊ້				
	ພັດທະນາ ຂອບແຜນວຽກ		ປະເທດສະມາຊິກ ເລີ່ມນຳໃຊ້			
		ປະເທດສະມາຊິກ ເລີ່ມນຳໃຊ້ສູນ				

ນອກຈາກຕາຕະລາງຂອບເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແລ້ວ ຍັງຕ້ອງການໃຫ້ການປະເມີນໄລຍະກາງໃນລະຫວ່າງ ປີ 2023. ການປະເມີນຄວນປະເມີນປັດໃຈຕ່າງໆເຊັ່ນ: ການຟື້ນຟູຄືນພາຍຫຼັງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ໃນແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ; ເຫດການໃດໜຶ່ງທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ; ແລະ ໄລຍະຄວາມຄືບໜ້າຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025 ໃນເວລານັ້ນ. ບົດລາຍງານການປະເມີນຕ້ອງໃຫ້ຄໍາແນະນຳຢ່າງຈະແຈ້ງໃນການທົບທວນຄືນບູລິມະສິດຂອງກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ ຫຼື ແນະນຳກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ ໃໝ່ທີ່ຈຳເປັນ.

4.4 ຕາຕະລາງວິທີການເພື່ອກ້າວໄປສູ່ຜົນສຳເລັດ

ຄວາມສຳເລັດຂອງແຕ່ລະຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບ ແມ່ນຂຶ້ນກັບການປະສົມປະສານທີ່ລົງຕົວ ຂອງແຕ່ລະກິດຈະກຳເອື້ອອຳນວຍ. ຮູບປະກອບທີ 4.2 ສະແດງ ເຖິງ ລາຍການຕົວຊີ້ວັດທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໃນການປະເມີນ ຜົນສຳເລັດຂອງແຕ່ລະເປົ້າໝາຍ. ນອກເໜືອຈາກຄາດໝາຍທີ 1 ແລ້ວ, ຕາຕະລາງນີ້ແມ່ນສະເໜີຕົວຊີ້ວັດທີ່ແນ່ໃສ່ ດ້ານຜົນໄດ້ຮັບຂອງຕະຫຼາດຫຼາຍກວ່າການລົງທຶນ. ບາງຕົວຊີ້ວັດໄດ້ມາ ຈາກຕົວຢ່າງການນຳໃຊ້ໃນທົ່ວໂລກ ແລະ ທີ່ເຫຼືອ ແມ່ນຈະມາຈາກການສຳຫຼວດ

ສຶກສາໃນທົ່ວພາກພື້ນ ທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ມີການຈັດສັນງົບປະມານ. ຊຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍທີ່ຕ້ອງໄດ້ປະເມີນທຸກຕົວຊີ້ວັດ ໃນແຕ່ລະປີ ແລະ ໃນແຕ່ລະປະເທດ. ຖ້າເປັນໄປໄດ້ຄວນປະເມີນວ່າ ລາຍການຕົວຊີ້ວັດອັນດຽວກັນ ຈະມີການປ່ຽນແປງໄປແນວໃດໃນແຕ່ລະປີ ຖ້າທຽບໃສ່ບັນດາປະເທດນອກອາຊຽນທີ່ຖືກຄັດເລືອກໃຫ້ເປັນມາດຖານ ເພື່ອເບິ່ງວ່າຕົວແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສາກົນມີການປ່ຽນແປງໄປແນວໃດ.

ຮູບປະກອບທີ 4.2: ຕາຕະລາງວິທີການເພື່ອກ້າວໄປສູ່ຜົນສຳເລັດຂອງບັນດາເປົ້າໝາຍພັດທະນາ

ຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບ	ລາຍລະອຽດຕົວຊີ້ວັດ Metrics	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນອຳນວຍ
ເປົ້າໝາຍທີ 1: ຈັດບູລິມະສິດແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025 ເພື່ອເລັ່ງການຟື້ນຟູຄືນ ຈາກຜົນກະທົບຂອງພະຍາດລະບາດໂຄວິດ-19	ສ້າງຕົວຢ່າງ ເສດຖະກິດທີ່ດີເດັ່ນ ເພື່ອໃຫ້ມີການລົງທຶນຈາກພາກລັດໃນບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ເພື່ອສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ການບໍລິການ ດິຈິຕອນ	ບໍ່ຈຳເປັນ
ເປົ້າໝາຍທີ 2: ຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ ແລະ ຂະຫຍາຍການປົກຄຸມພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ອິນເຕີເນັດຄວາມໄວສູງ	ສ້າງໃຫ້ມີ ໂຄງການລິເລີ່ມດ້ານການນຳໃຊ້ລະບົບດິຈິຕອນໃນແຕ່ລະບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ ການເພີ່ມຈຳນວນອັດຕາຜົນລະເມືອງ ທີ່ເຂົ້າເຖິງອິນເຕີເນັດຄວາມໄວສູງ ທັງແບບມີສາຍ ແລະ ບໍ່ມີສາຍໃນປະເທດສະມາຊິກທີ່ຍັງມີອັດຕາຕໍ່າກວ່າ 95%	ບົດລາຍງານສຳຫຼວດຂອງອາຊຽນ ສະຫະພາບໂທລະຄົມມະນາຄົມສາກົນ (ITU)
ເປົ້າໝາຍທີ 3: ສະໜອງການບໍລິ ການດິຈິຕອນ ທີ່ສາມາດເຊື່ອຖືໄດ້ ແລະ ປົກປ້ອງຜູ້ຊົມໃຊ້	ຜົນຂອງການສຳຫຼວດລະດັບພາກພື້ນສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຄວາມເຊື່ອຖືຕໍ່ການບໍລິການດິຈິຕອນເພີ່ມຂຶ້ນໃນທຸກໆປີ. ມີອັດຕາຜົນກະທົບຂອງບັນຫາດ້ານຄວາມປອດໄພທາງໄຊເບີ ຫຼຸດລົງໃນທຸກໆປີ.	ບົດລາຍງານສຳຫຼວດຂອງອາຊຽນ ບົດລາຍງານສຳຫຼວດຂອງອາຊຽນ
ເປົ້າໝາຍທີ 4: ສ້າງຕະຫຼາດທີ່ມີການແຂ່ງຂັນແບບຍືນຍົງ ໃນການສະໜອງບໍລິການດິຈິຕອນ	ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຈຳນວນ ບໍລິສັດທີ່ໃຫ້ການບໍລິການດິຈິຕອນໃນ ອາຊຽນໃນ ທຸກໆປີ. ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການລົງທຶນໃສ່ການບໍລິການ ດິຈິຕອນ ໃນທຸກໆປີ.	ບົດລາຍງານສຳຫຼວດຂອງອາຊຽນ ບົດລາຍງານສຳຫຼວດຂອງອາຊຽນ

ຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບ	ລາຍລະອຽດໂຕຊີ້ວັດ Metrics	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນອ້າງອີງ
ເປົ້າໝາຍທີ 5: ເພີ່ມຄຸນນະພາບ ແລະ ການຊົມໃຊ້ລະບົບບໍລິການເອເລັກໂຕຣນິກ ຂອງລັດຖະບານ	ດັດສະນີຂອງອົງກອນສະຫະປະຊາຊາດ (UN) ດ້ານຂອບເຂດ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງການບໍລິການ ເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດ ດັດສະນີຂອງອົງກອນສະຫະປະຊາຊາດ (UN) ດ້ານຂອບເຂດ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງການບໍລິການ ເອເລັກໂຕຣນິກຂອງລັດ	ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ (UN) ສະຫະພາບໂທລະຄົມມະນາຄົມສາກົນ (ITU)
ເປົ້າໝາຍທີ 6: ສະໜອງບໍລິການດິຈິຕອນທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກຕໍ່ການຄ້າຂ້າຊາຍແດນ	ຜົນຂອງການສຳຫຼວດປະຈຳປີກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງອຸປະສັກທີ່ມີຕໍ່ການຄ້າ ແມ່ນມີອັດຕາຫຼຸດລົງ. ອັດຕາການເຕີບໂຕຂອງ ການຄ້າສາກົນ ປະຈຳປີ	ບົດລາຍງານສຳຫຼວດຂອງອາຊຽນ ສະຖິຕິການຄ້າ
ເປົ້າໝາຍທີ 7: ເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດ ໃຫ້ແກ່ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ປະຊາຊົນໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ເຂົ້າໃນລະບົບເສດຖະກິດດິຈິຕອນ	ຈຳນວນນັກຮຽນທີ່ຈົບໃນແຕ່ລະປີ ມີທັກສະດ້ານດິຈິຕອນຖືກປະເມີນໃນທຸກໆປີ ຈຳນວນງານແຂ່ງຂັນທີ່ຖືກຈັດຂຶ້ນ ແລະ ຈຳນວນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຈາກທົ່ວບັນດາປະເທດໃນອາຊຽນ	ບົດລາຍງານສຳຫຼວດຂອງອາຊຽນ ບົດລາຍງານສຳຫຼວດຂອງອາຊຽນ
ເປົ້າໝາຍທີ 8: ສ້າງສັງຄົມດິຈິຕອນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນປະຊາຄົມອາຊຽນ	ຈຳນວນການຊົມໃຊ້ອິນເຕີເນັດເພີ່ມຂຶ້ນ (ປຽບທຽບອັດຕາປະຊາກອນທີ່ຊົມໃຊ້ອິນເຕີເນັດເປັນປະຈຳ) ຈຳນວນການນຳໃຊ້ອິນເຕີເນັດຄວາມໄວສູງເພີ່ມຂຶ້ນ ລວມທັງ ການບໍລິການດິຈິຕອນທີ່ສຳຄັນໃນແນວຕັ້ງ ການເພີ່ມທະວີ ທັກສະດ້ານ ດິຈິຕອນຂອງປະຊາກອນໃນທົ່ວປະເທດແມ່ນຖືກ ປະເມີນສອງເທື່ອຕໍ່ປີ ຫຼື ທຸກໆ 6 ເດືອນ	ສະຫະພາບໂທລະຄົມມະນາຄົມສາກົນ (ITU) ສະຫະພາບໂທລະຄົມມະນາຄົມສາກົນ (ITU) ສະຫະພາບໂທລະຄົມມະນາຄົມສາກົນ (ITU)

ການປະເມີນຜົນສຳເລັດຂອງແຜນແມ່ບົດ ໂດຍລວມແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຖ້າອີງໃສ່ວິໄສທັດໂດຍລວມຂອງແຜນແມ່ບົດດ້ານ ດິຈິຕອນ 2025 ແລ້ວ ກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າ ຕ້ອງໄດ້ມີການປະເມີນຕົວເລກລະດັບການນຳໃຊ້ບໍລິການດິຈິຕອນ. ການບໍລິການດິຈິຕອນ ບໍ່ສາມາດຈະຂະຫຍາຍອອກເປັນວົງກວ້າງໄດ້ໂດຍປາດສະຈາກ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ທັກສະດ້ານດິຈິຕອນ. ດັ່ງນັ້ນ ການປະເມີນປະສິດທິພາບການນຳໃຊ້ການບໍລິການດິຈິຕອນ ກໍ່ຄືການປະເມີນຜົນສະທ້ອນຂອງອົງປະຂອບໂດຍລວມຂອງແຜນແມ່ບົດດ້ານດິຈິຕອນ 2025. ໂດຍການປຽບທຽບລະດັບຂອງການນຳໃຊ້ການບໍລິການດິຈິຕອນກັບຂົງເຂດພາກພື້ນອື່ນໆ ຈະສາມາດປະເມີນໄດ້ວ່າ ອາຊຽນໄດ້ຈັດເຂົ້າເປັນຜູ້ນຳຂອງໂລກ ຫຼື ຢູ່ໃນຫນຶ່ງໃນບັນດາຜູ້ນຳດ້ານຂະແໜງການດິຈິຕອນ.

ຕາຕະລາງລາຍລະອຽດໃນການນຳໃຊ້ ການບໍລິການ ດິຈິຕອນ ແມ່ນຈະຖືກເຜີຍແຜ່ທຸກໆປີ ໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງເຊັ່ນ: ທະນາຄານໂລກ, ແລະ ສະຫະພາບໂທລະຄົມມະນາຄົມສາກົນ (ITU). ຂໍ້ມູນນີ້ຈະຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສ້າງຕາຕະລາງໃໝ່ສຳລັບ:

- ▶ ລະດັບການຊົມໃຊ້ການບໍລິການດິຈິຕອນ **ໂດຍຜູ້ບໍລິໂພກ** ໃນແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ ແລະ ບັນດາປະເທດທີ່ເປັນຕົວແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີສຸດ; ແລະ

▶ ລະດັບການນຳໃຊ້ລະບົບການບໍລິການດິຈິຕອນ **ໂດຍພາກສ່ວນທຸລະກິດປະກອບການ ແລະ ພາກສ່ວນລັດ** ຂອງປະເທດສະມາຊິກ ອາຊຽນ ແລະ ບັນດາປະເທດທີ່ເປັນຕົວແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີສຸດ.

ຕາຕະລາງລາຍລະອຽດດ້ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ສາມາດໃຊ້ເຂົ້າໃນການປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າໃນແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ ແລະ ໃນຂົງເຂດອາຊຽນໂດຍລວມ ວ່າຈະສາມາດກ້າວໄປສູ່ການຜັນຂະຫຍາຍນຳໃຊ້ຕົວແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ດີສຸດຂອງສາກົນໄດ້ໄກປານໃດ. ບົດສັງລວມນີ້ແມ່ນເຮັດໃຫ້ເຂົ້າໃຈງ່າຍຂຶ້ນຕໍ່ກັບຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນແມ່ບົດດິຈິຕອນອາຊຽນ 2025.

ASEAN DIGITAL MASTERPLAN 2025

ASEAN as a leading digital community
and economic bloc, powered by secure
and transformative digital services,
technologies and ecosystem

THE ASSOCIATION OF SOUTHEAST ASIAN NATIONS

1. THE VISION FOR ADM 2025

1.1 THE VISION

The next five years could see the ASEAN region make giant strides towards becoming both a digital economy and a digital society. A substantial portion of the ASEAN population now own broadband devices (either fixed or mobile); cloud services could make it possible to deliver innovative functionality at low cost; while the COVID-19 pandemic has opened the eyes of policy-makers, regulators and businesses alike to the advantages of digitally enabling a wide range of economic activities. But what will this digital economy and society look like?

First it means a society in which everyone in ASEAN is using digital services to enhance their daily lives – to interact with friends and family they cannot meet; to entertain themselves; to buy and sell things; to manage their money; to make better decisions; and in many cases to receive a better education and better healthcare through digital services.

Secondly it means ASEAN Member States (AMS) economies in which businesses large and small use digital services to make themselves more productive; to interact more quickly and cost effectively with partners in their value chains, and to use new ways to sell to consumers. It also means public bodies which offer a much wider range of easy-to-access and quick-to-use services to ASEAN citizens.

Thirdly it means a more prosperous ASEAN region as digital services make trade with other AMS fast and frictionless. This in turn allows the most innovative and efficient businesses in each AMS to expand more easily across the ASEAN region so as to offer a wider range of cheaper and better products to all ASEAN consumers.

Finally it means an ASEAN economy which is able to recover more quickly from the COVID-19 pandemic over the next few years (in line with the ASEAN Comprehensive Recovery Framework) and to do so in a way which is greener and more sustainable in the long-term.

The ADM 2025 envisions:

ASEAN as a leading digital community and economic bloc, powered by secure and transformative digital services, technologies and ecosystem

Achieving such a vision is a great prize which will require governments, regulators and market players to work together in complementary ways:

- Market players should continue to invest in new technologies, to innovate in the services they offer, and to compete to supply them to end users in new ways.
- Governments and regulators could work towards removing unneeded regulatory

barriers to these market processes; to fund social measures for digital inclusion and digital skills; to build trust in digital services; to harmonise regulation and standards across ASEAN; and to promote awareness's of the value of digital services.

ADM 2025 specifies what actions AMS governments and regulators can take to best achieve the vision set out above. Put simply achieving the vision of a digital economy and a digital society requires three conditions to be met:

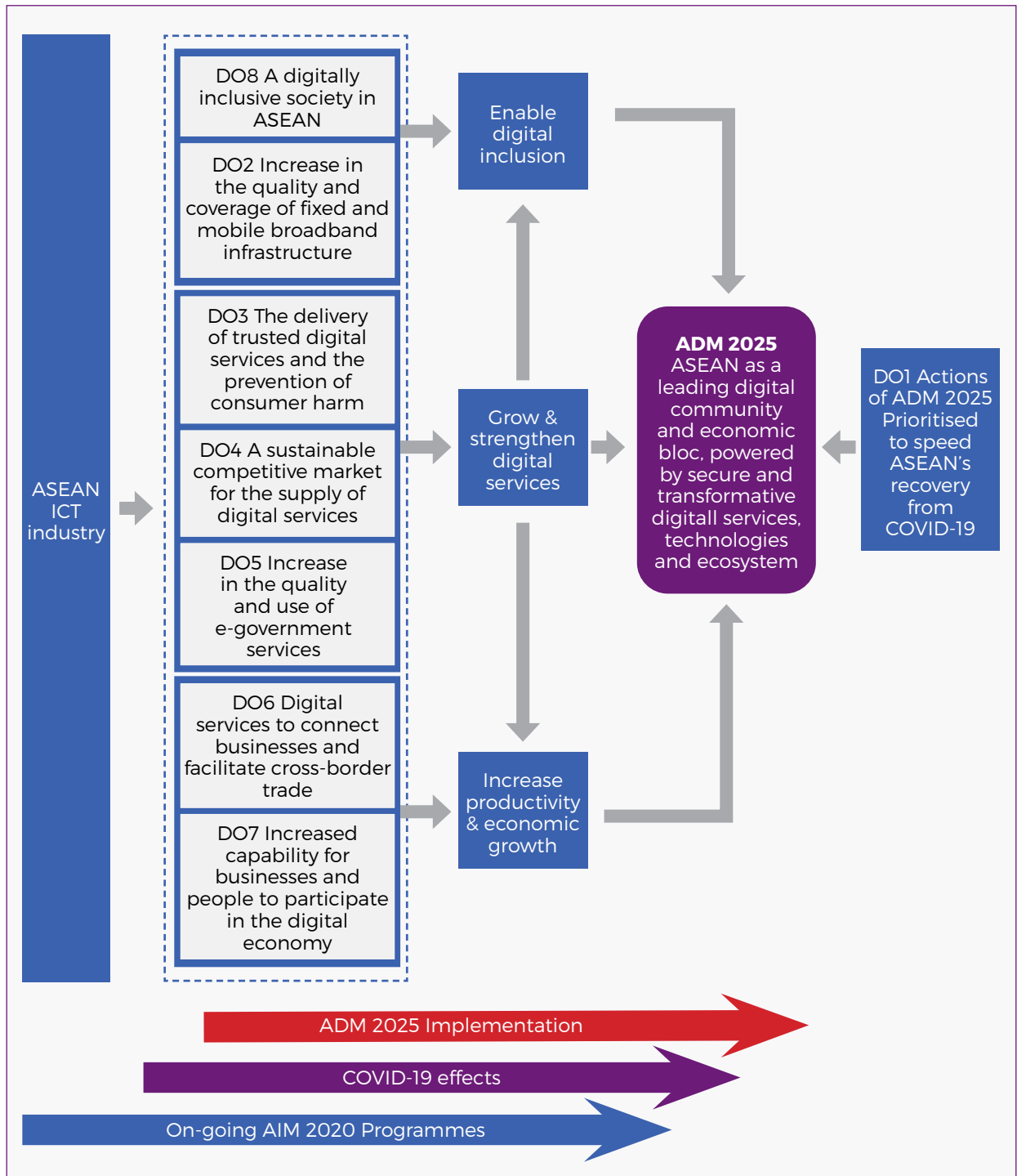
- ▶ There is high quality and ubiquitous **connectivity throughout ASEAN** - delivered through the underlying telecommunications infrastructure. Excellent, ubiquitous and high-speed connectivity is clearly essential to enable digital services. This means both improving infrastructure in those areas that are already connected and bringing connectivity to unconnected and underserved areas.
- ▶ The services which run over this connectivity must be **safe and relevant to the needs of end users**. This means removing barriers to innovation by market players, improving e-government services and developing services which are safe and can better support international trade. It also means building services which ASEAN consumers and businesses can trust.
- ▶ **The barriers** which now prevent many businesses and consumers from using digital services need to be removed. Separate actions are needed for businesses and for consumers – the two key users of digital services. For businesses the focus is on improving productivity through digital skills and for consumers on improving basic digital literacy and affordability so that digital services can be widely used.

1.2 DESIRED OUTCOMES

To meet these three conditions ADM 2025 has specified eight desirable outcomes which the master plan should meet in the next five years. Figure 1.1 lists these eight outcomes and why they have been chosen. Section 3 then lists the enabling actions which are required to achieve the eight outcomes while Appendix A shows how they map onto the original ADM 2025 framework developed in 2019. It is important to note that these desired outcomes and enabling actions are complementary. This means that enabling actions are needed for all the desired outcomes if the ADM 2025 vision is to be achieved.

FIGURE 1.1: THE EIGHT DESIRED OUTCOMES FROM ADM 2025

Desired Outcome	Rationale for selecting the desired outcome
DO1: Actions of ADM 2025 prioritised to speed ASEAN's recovery from COVID-19	The use of better digital services by ASEAN will enable AMS economies to recover more quickly from the pandemic. Action is needed – both to ensure that the implementation of ADM 2025 is prioritised and regulations which hold back the use of digital services in many sectors is reformed.
DO2: Increase in the quality and coverage of fixed and mobile broadband infrastructure	An excellent telecommunications infrastructure is at the heart of any digital transformation. Achieving this outcome ensures that telecommunications infrastructure in ASEAN are upgraded to higher data rates capabilities and resilience in a timely and cost-effective manner and that their coverage is extended into rural areas.
DO3: The delivery of trusted digital services and the prevention of consumer harm	To ensure adoption of digital services, particularly in areas like health and finance, consumers need to trust these services. This is also true of new and emerging technologies. A key part of this is ensuring that cybersecurity and digital data governance best practices are adopted as widely as possible, both to mitigate the direct impact of a breach on business and consumers and to build trust.
DO4: A sustainable competitive market for the supply of digital services	To help realise the vision steps should be taken to ensure that the market for digital services is designed to encourage the sound and sustainable development of digital services and to enhance competitiveness of different players in the market.
DO5: Increase in the quality and use of e-government services	High quality and relevant digital services are needed across ASEAN. Market players will create many of these digital services. But AMS governments have an important role to play here – both in providing better e-government services and in making government data available to end users.
DO6: Digital services to connect business and to facilitate cross-border trade	Digital services can make a significant contribution to lowering trade barriers. This DO sets out measures which leverage telecommunications services and electronic commerce to help facilitate cross-border trade.
DO7: Increased capability for business and people to participate in the digital economy	Providing the ASEAN Community with better digital services to improve their productivity will boost the ASEAN economy. This DO focuses on stimulating innovative local supply and creative capabilities.
DO8: A digitally inclusive society in ASEAN	To unlock the full benefit of digital services, citizens and businesses especially MSMEs need to adopt and use these services. There are four main barriers to achieving access to digital services for everyone in ASEAN - lack of digital skills, high prices, lack of relevant services and content, and lack of available connectivity. This DO deals with the first two challenges.

FIGURE 1.2: ADM 2025

2. SHAPING ADM 2025 – THE GLOBAL CONTEXT

There are three main global issues which have shaped the design of ADM 2025:

- ▶ The COVID-19 pandemic, and the measures required to control it, have had a major impact on health and wealth around the world. The ASEAN region is no exception. How can ADM 2025 assist in the region's recovery from the pandemic?
- ▶ Climate change has become a major and increasingly urgent issue. Digital services have a significant role to play in reducing carbon emissions. How could this affect ADM 2025?
- ▶ Technology trends are largely global in nature. Some of these trends will have a significant impact on the way digital services are delivered and used in ASEAN over the next five years. So how should the enabling actions of ADM 2025 take them into account?

The analysis of these three global issues and their implications for the new masterplan are outlined below.

2.1 RECOVERING FROM THE PANDEMIC

INTRODUCTION

The COVID-19 pandemic has had a major impact on health, social interaction and economic growth around the world and the ASEAN region is no exception to this. This section provides an assessment of the implications of the COVID-19 pandemic on ADM 2025. These findings have helped shape the enabling actions (EAs) proposed under Desirable Outcomes (DOs) 1 to 8. The section also provides three additional enabling actions which are more general and which affect a substantial number of the other DOs. It draws on the following sources:

- ▶ The impact of COVID-19 in Southeast Asia, United Nations, July 2020;
 - ▶ Telecommunications and the virus, William Webb, June 2020; and
 - ▶ The economic impact of COVID-19 on digital infrastructure, ITU, July 2020;
 - ▶ Surveys of ASEAN key stakeholders for the ASEAN ICT Masterplan 2020 (AIM 2020) review and the ADM 2025 study.
 - ▶ From containment to recovery, World Bank, 2020;
 - ▶ Pandemic in the Internet age, ITU GSR-20 discussion paper, June 2020;
- The focus is on the impact of COVID-19 pandemic and ASEAN's responses to it, over the period from early 2021 to 2025 and short-term emergency measures¹ which AMS governments are taking to stimulate use of digital services.

¹ See for example *Pandemic in the Internet age*, ITU GSR-20 discussion paper, June 2020 and *ADB's rapid COVID-19 response in Southeast Asia*, Asian Development Bank, Undated

THE HIGH-LEVEL ECONOMIC IMPACTS OF COVID-19

Before considering how the COVID-19 pandemic might shape ADM 2025, it is important to summarise the likely impact of the pandemic on ASEAN economies and AMS government spending.

It is clear that the COVID-19 pandemic will have a significant impact on economic growth. For example, the World Bank Study Of the impact of the COVID-19 pandemic on the East Asian region indicates that:

The pandemic and efforts to contain its spread led to a significant curtailment of economic activity. These domestic difficulties were compounded by the pandemic-induced global recession which hit EAP [East Asian and Pacific] economies that rely on trade and tourism hard. Country outcomes were generally related to how efficiently the disease was contained and how exposed countries were to external shocks. Output contracted by 1.8 percent in China in the first half of 2020 and by 4.0 percent on average in the rest of the region.

COVID-19 will have a lasting impact on inclusive longer-term growth by hurting investment, human capital, and productivity. Public and private indebtedness, along with worsening bank balance sheets and increased uncertainty, are likely to inhibit public and private investment, as well as pose a risk to economic stability.

These effects will be felt by individuals in terms of sickness, job losses, redundancy and reduced productivity. Where schools are required to close for significant periods it will also lead to a reduction in human capital in ASEAN. According to the World Bank the impact could be substantial:

Left unremedied, these consequences of the pandemic could reduce regional growth over the next decade by 1 percentage point per year.

However, it is not yet clear how long these effects will last or how long particularly vulnerable sectors like tourism and air travel will take to recover² and how long it will take to vaccinate the ASEAN population to a level where economic activity can return to normal.

THE IMPACT ON THE DIGITAL SERVICES SECTOR

AMS governments

AMS governments will face challenges to balance their budgets as expenditure to support jobs, businesses and healthcare goes up while government tax revenue decreases. As a result, governments may face challenges in budgeting for desirable objectives such as addressing the digital divide, improving digital skills, the development of e-government services and government initiatives to improve productivity through use of digital services.

Market players

Market players may suffer a reduction in both revenues and profits. Demand for services has risen as a result of the COVID-19 pandemic but the ability of end-users to pay for services has fallen as people have lost jobs and businesses have closed. According to one survey of telecommunication CEOs:³

The annual negative revenue impact on telecommunication operators could be up to 10 per cent, with some services requiring 18 to 24 months to return to pre-COVID-19 levels.

² Notwithstanding the pivot to domestic tourism a number of ASEAN markets are highly dependent on tourism.

See <https://theaseanpost.com/article/asean-focusing-domestic-tourism>

³ Delta Partners. May 2020, *Outlook for telecom operators post COVID-19. Global telecom executives survey.*

This will mean that investment in new services and infrastructure by market players is likely to fall. Whether revenues will fall further is uncertain but there is already a material loss of mobile roaming revenues to be overcome. Even if revenues do not fall in the longer term, the uncertainty created by the COVID-19 pandemic is likely to lead to reduced investment.

End-users

End-users have increased their use of digital services in ASEAN as a result of COVID-19. Responses to the ADM 2025 survey suggest that use has increased by between 10 and 50 per cent as employees work from home more; people access streamed video entertainment more frequently; online contact of all kinds have increased; and there is more use of e-education, e-shopping, e-banking and e-health. This effect is likely to persist long term, although the scale of the long-term ongoing increase is uncertain.

In Europe, with its high penetration of fixed broadband into homes, fixed broadband traffic has

increased substantially (by 50 per cent or more) while mobile broadband traffic has declined slightly. This pattern is likely to be repeated in AMS like Singapore. However, in most AMS, where mobile is the dominant form of broadband access, there is likely to be a surge in mobile broadband traffic which may cause significant congestion. This is consistent with findings from Open Signal⁴ which shows that mobile broadband speeds dropped significantly in ASEAN as the pandemic struck but are now gradually returning to pre-pandemic levels. The main issue in ASEAN appears to be for people who live in areas with poor or non-existent broadband services.

MITIGATING THE EFFECT OF THE COVID-19 PANDEMIC

Digital services have helped mitigate the impact of the COVID-19 pandemic on the ASEAN economy. According to a panel of experts convened by the ITU:⁵

While research on the contribution of digitisation to mitigate the impact of pandemics is limited, emerging evidence is compelling about its positive effects. In the medium term (e.g. 2021), countries with top connectivity infrastructure could mitigate up to half of the negative economic impact.

⁴ <https://www.opensignal.com/2020/06/08/mobile-network-experience-during-the-COVID-19-pandemic-june-update> and www.opensignal.com/2020/10/05/analyzing-mobile-data-consumption-and-experience-during-the-COVID-19-pandemic

⁵ The economic impact of COVID-19 on digital infrastructure, ITU, July 2020

However, this effect is weaker in the AMS where there is a significant digital divide. According to the same source:

the digital divide has been highlighted as a critical barrier to the mitigation value of digitalisation. In particular, population unserved or partially served by broadband cannot benefit from home-based learning for children, telecommuting, access to e-commerce and healthcare information.

THE IMPLICATIONS FOR ADM 2025

The COVID-19 pandemic has increased demand for digital services in ASEAN significantly. However, because of its recessionary impacts, the COVID-19 pandemic has also reduced the ability of some users to pay for these services.

The COVID-19 pandemic has made the development of world-class digital services across the ASEAN region crucial to the economic development and social cohesion of the ASEAN region. In particular, digital services are mitigating the economic losses caused by COVID-19, and those countries with the best broadband infrastructure are seeing the strongest mitigation.

The COVID-19 pandemic may weaken incentives to invest in digital infrastructure and services by both ASEAN market players and AMS governments. This makes it especially important to facilitate investment in digital infrastructure by market players.

Those without Internet access have suffered disproportionately from the effects of COVID-19. Measures to reduce or eliminate the digital divide - by tackling problems of availability, affordability, content relevance and lack of digital skills - have become significantly more important. Ideally, AMS with lower level of mobile population coverage would accelerate such investment. This consideration makes the enabling actions of DO 2 and DO 8 especially important to ADM 2025.

The massive impact which COVID-19 has had on government finances raises the risk that ADM 2025 might need to prioritise some of the EAs. At the same time, it is likely that, relative to other sectors of the economy digital service companies will fare reasonably well during the pandemic. But it is important that AMS governments:

- provide support to businesses seeking to uplift their digital capabilities to help mitigate the impact of COVID-19 pandemic on revenue;
- ensure that digital devices are affordable to promote digital inclusion; and
- fund social measures to improve digital inclusion.

AMS governments may therefore need to look more to global sources to help fund some of these domestic measures. This might include the World Bank and the International Finance Corporation (IFC) which are deploying a USD\$2 billion line of credit and seeking investment opportunities. The ASEAN Development Bank has also put in place a substantial package to support South East Asia.⁶

⁶ www.adb.org/sites/default/files/publication/631981/adb-COVID-19-response-southeast-asia.pdf

THE ROLE OF ADM 2025 IN SPEEDING RECOVERY FROM COVID-19

What role can the ADM 2025 play in ensuring that ASEAN recovers from the pandemic as speedily and effectively as possible? Most of the measures required - such as the right fiscal policy, financial support for employment and enterprises, and overall trade policy - clearly lie outside the scope of the masterplan. Some, such as developing better mechanisms for containing the pandemic through more effective track and trace systems, are both too short-term for inclusion in a five-year plan and very AMS specific. Others, such as the support which digital services might provide to make vaccination programmes effective, are still too uncertain for inclusion in the masterplan. Notwithstanding, some actions can be defined:

- ▶ As demonstrated above, the success of ADM 2025 in achieving its vision is central to a speedy recovery from the pandemic. This means that AMS governments need to support the masterplan on funding priority programmes. An enabling action is proposed to set out the economic case for such a policy and to seek funding from global bodies where appropriate. This is considered under DO1.
- ▶ Regulations may be preventing the take-up of digital services in some sectors in AMS. The experience of the pandemic is leading to the removal of some of these barriers and at least one AMS is conducting a systematic review to remove such regulations more widely. This issue is also considered under DO1.
- ▶ The poorest in society are likely to be those hardest hit by the after-effects of the pandemic. Access to digital services can do a lot to mitigate this impact. This makes it especially important to ensure the success of the enabling actions of DO2 and DO8 to promote digital inclusion.
- ▶ Access to e-education and e-health services have the potential to mitigate the effect of the pandemic and improve the well-being of the rural poor in many AMS. This makes the measures proposed in DO5 especially important in any pandemic recovery programme.
- ▶ The pandemic has affected global trade on which the ASEAN is especially dependent. It will be important to ensure the success of the enabling measures of DO6 to reinvigorate such trade.
- ▶ Stimulating greater use of digital services to help speed recovery from the effects of the pandemic will require end users to trust digital services more. DO3 deals with this issue noting that greater use requires more relevant services (DO5), higher levels of digital literacy (DO8), local as well as global services (DO7), and vigorous competition (DO4).
- ▶ The COVID-19 pandemic will weaken investment incentives by both market players and governments. To counteract this, enabling actions are proposed under DO2 to facilitate investment, while safeguarding national interests. These barriers include:
 - restrictions on foreign ownership and control of operators;
 - the high cost of passive infrastructure deployment e.g. planning permissions and rights-of-way;
 - restrictions on the IMT spectrum available and allocated in ASEAN when compared with international best practice;
 - the lack of the digital dividend in 700 MHz spectrum band in those ASEAN markets which have not yet undertaken the analogue to digital TV switchover (e.g. Indonesia and Cambodia); and
 - telecommunications regulations which dampen investment incentives for the main market players. To quote the ITU panel of experts *"Regulatory frameworks may need to be adjusted to stimulate investment whilst maintaining a "sensible" level of competition"*

2.2 DEALING WITH CLIMATE CHANGE

The threat of climate change is a global issue to which the ASEAN region is especially vulnerable. Six of the 20 most vulnerable countries in the world are AMS.⁷ These countries are at particular risk of flooding, rising seas, landslides, intense heat waves and damage to fishing and agriculture.

The use of digital services can play a vital role in climate change mitigation. The use of smart phones and laptops to reduce travel, and to enable working, shopping, and banking from home are obvious examples. The Internet of Things (IoT) has a vital role to play in making buildings more energy-efficient, in enabling smarter use of transport systems, and in improving stock control. While its use consumes electricity, the ratio of energy saved through use of digital services to the energy consumed in using them is growing. According to the GSMA⁸ this ratio – the enablement ratio – grew from 5:1 in 2015 to 10:1 today.

Much of work on climate change mitigation in ASEAN is being coordinated through the ASEAN Working Group on Climate Change and implemented through the actions specified in the ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint 2025. This might for example include the development of a framework for the protection of digital infrastructure during a national disaster.

The main role of ADM 2025 in climate change mitigation is simply to promote greater use of digital services so that the reduction in carbon emissions grows as a result of the enablement ratio. This objective is built into all the enabling actions of the ADM 2025.

There is one specific additional action which ASEAN can take – to ensure operators operate their networks as energy efficient as possible. The evidence here is already encouraging. As Figure 2.1

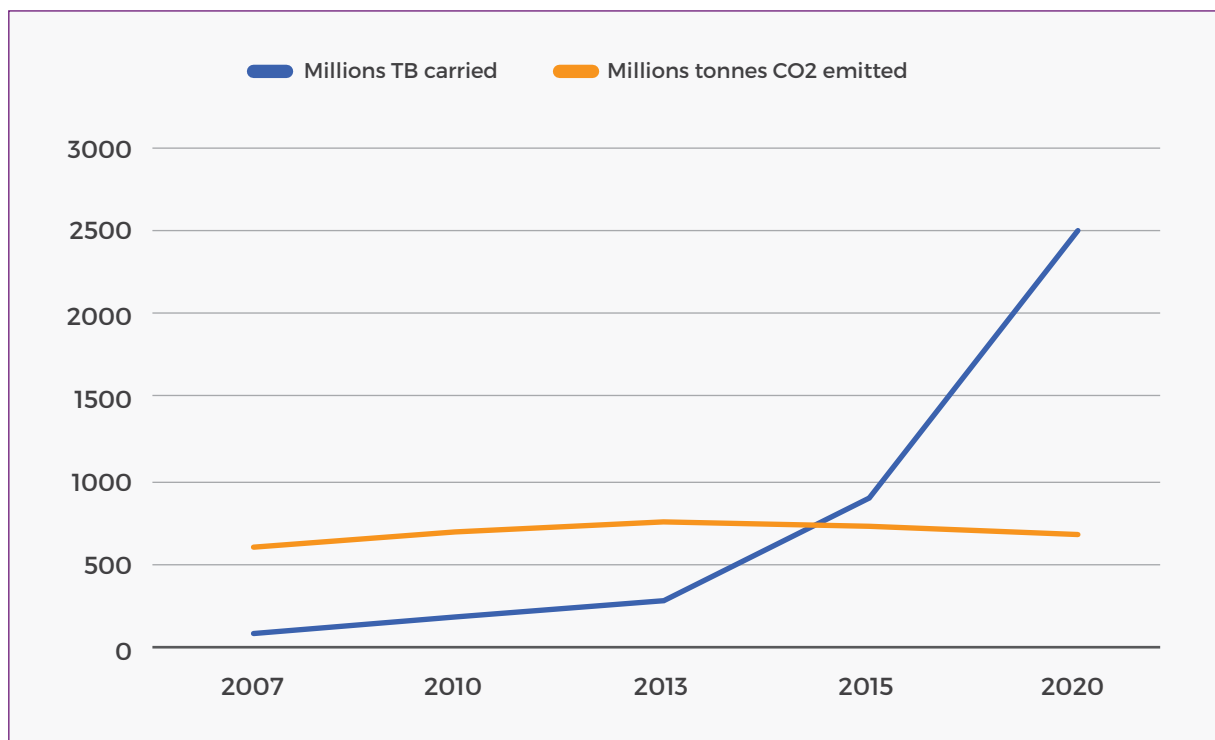
⁷ Indonesia, Thailand, Myanmar, Malaysia, Vietnam and the Philippines

⁸ GSMA, 2020, *The enablement effect*

shows, the amount of data traffic generated by digital services globally has grown enormously over the past seven years while the amount of electricity consumed in carrying this growing traffic has fallen slightly since 2013 as:

- a) global vendors have made their equipment more energy-efficient;
- b) global digital platforms like Google, Facebook Microsoft and Apple have made their data centres more efficient and moved from fossil fuels to renewable energy; and
- c) operators have paid much more attention to running their networks in an energy efficient way.

FIGURE 2.1: CARBON FOOTPRINT OF ICT GLOBALLY⁹

Initiatives to accelerate effects a) and b) are largely out of the control of ASEAN. But ASEAN can take one simple enabling action on c). That is each AMS could require all their main operators to report on:

- the electricity consumed in running their networks each year;
- the proportion of this electricity which comes from renewable resources; and

➤ the amount of data traffic carried over their network.

This information can then be collated centrally to monitor trends, and to identify where there are problems which require action. This action is clearly within the scope of ADM 2025 and is specified as an enabling action within DO2.

⁹ Ericsson, 2020, *A quick guide to your carbon footprint*

2.3 GLOBAL TECHNOLOGY TRENDS

The desired outcomes and enabling actions which make up ADM 2025 are shaped by global digital trends and their impact on the way digital services are delivered in future. In the view of some experts¹⁰ the main technology trends which will be important over the next decade are set out in Figure 2.2 below.

FIGURE 2.2: TECHNOLOGY TRENDS OVER THE NEXT 10 YEARS

Important existing trends that will continue	Future trends
Internet: Will continue to be there in its current form and evolve to provide a wide range of Cloud services.	AI: Will be very powerful in specific problem areas
Connectivity: Has mostly reached the point of delivering all we need where it is geographically available	Big Data: Valuable in delivering new insights through data analytics
Virtual Reality and Augmented Reality: VR will remain niche but AR might play a larger role	Robotics: Could automate more
Robotics: Currently widely used in manufacturing	Autonomous vehicles: Will evolve slowly and have limited impact by 2025
IoT: Will deliver productivity gains and better working devices	3D printing: Could substantially reduce time to market of new products

The implications of these trends are that already much of the world is connected to the Internet at data rates and with devices that allow for virtually unlimited forms of interaction. The use of Big Data and AI is rapidly delivering new capabilities such as immediate language translation and intelligent responses from devices like smart speakers (such as Amazon's Echo). Ever more intelligent devices and rapid innovation in applications and over-the-top services are certain.

The implications for business models and organisations vary. Today's large digital companies such as Google and Amazon will continue to dominate well into the future. Connectivity providers such as mobile operators will become utility-like, and their suppliers will struggle. This suggests the need for:

- A market study to assess the economics of connectivity providers and if interventions are required, for example by changing

regulation, facilitating mergers or enabling greater resource sharing. See especially Desired Outcome 2 in Section 3.

- Where appropriate, regulation to check the dominance of the global digital entities, or to facilitate regional variants. See Desired Outcome 4.
- Methods to encourage innovation, primarily in OTT services. See Desired Outcome 7.
- Education for citizens, consumers and businesses to ensure they stay up-to-date in a world of rapidly changing digital services. See Desired Outcomes 7 and 8.

¹⁰ See for example W. Webb, "Our Digital Future", Amazon 2019

3. DESIRED OUTCOMES & ENABLING ACTIONS

Figure 3.1 summarises the proposed Desired Outcomes (DOs) and Enabling Actions (EAs) and the sections which follow give more detail.

FIGURE 3.1: A SUMMARY LIST OF THE DESIRED OUTCOMES (DOS) AND ENABLING ACTIONS (EAS)

DO/ EA	Description	Importance
DO1	Actions of ADM 2025 prioritised to speed ASEAN's recovery from COVID-19	
1.1	Make the economic case for prioritising ADM 2025 actions	H
1.2	Assess the economic case for facilitating use of digital services that would help recovery from the COVID-19 pandemic	M
DO2	Increase in the quality and coverage of fixed and mobile broadband infrastructure	
2.1	Encourage inward investment in digital and ICT	H
2.2	Move towards best practice permission and access rights for local and national infrastructure including submarine cable repair	H
2.3	Facilitate adoption of region wide telecommunications regulation best practices by market players to provide regulatory certainty	M
2.4	Ensure adequate international Internet connectivity.	M
2.5	Reduce the carbon footprint of telecommunications operators in ASEAN	M
2.6	Ensure increased and harmonised spectrum allocation across the region.	H
2.7	Adopt regional policy to deliver best practice guidance on AI governance and ethics, IoT spectrum and technology.	M
2.8	Develop regional mechanisms to encourage skills in integrated and end-to-end services	M
2.9	Establish a centre of excellence for best practice rural connectivity.	H
DO3	The delivery of trusted digital services and the prevention of consumer harm	
3.1	Enable trust through greater and broader use of online security technologies	H
3.2	Build trust through enhanced security for finance, healthcare, education and government	M
3.3	Identify improvements in legal and regulatory measures on the management of protection of data and other data-related activities that could be harmful.	H
3.4	Improve coordination and cooperation for regional computer incident response teams	H

DO/ EA	Description	Importance
3.5	Promote consumer protection and rights in relation to e-commerce	H
DO4	A sustainable competitive market for the supply of digital services	
4.1	Continue to identify opportunities to harmonise digital regulation to facilitate cross-border data flows	H
4.2	Deepen collaboration between ICT and competition regulatory authorities across ASEAN on the ICT sector and digital economy	M
4.3	Monitor developments in regulation of digital platforms in other jurisdictions	L
DO5	Increase in the quality and use of e-government services	
5.1	Establish ASEAN wide reporting on the level of use of e-government services in line with ITU requirements	H
5.2	Help make key government departments more productive through their internal use of ICT and e-services	H
5.3	Explore how to introduce digital identities in each AMS in a way which safeguards civil liberties	H
5.4	Help developing AMS improve the quality of their e-government e-services	M
5.5	Improve the cohesion of AMS by making key government e-services interoperable across the ASEAN region	L
DO6	Digital services to connect business and to facilitate cross-border trade	
6.1	Facilitate compliance and secure the benefits of telecommunications services and electronic commerce in line with relevant ASEAN trade agreements	H
6.2	Support trade digitalisation through seamless and efficient flow of electronic trade documents (e.g. invoices) and goods within ASEAN	H
6.3	Assess the net benefits of including IR 4.0 technologies in trade facilitation processes	M
6.4	Reduce regional business travel costs, by lowering roaming rates for mobile data services across ASEAN	M
6.5	Promote e-commerce trade in ASEAN, enhance last-mile fulfilment cooperation, and improve competitiveness in the digital economy	M
DO7	Increased capability for business and people to participate in the digital economy	
7.1	Continue to support the advancement and harmonisation of ICT qualifications across ASEAN	L
7.2	Promote development of advanced digital skills, such as coding, hackathons, innovative challenges	M
7.3	Develop a framework that encourages the development and growth of digital start-ups in ASEAN	H
7.4	Progress the work on smart cities begun in AIM 2020	M
DO8	A digitally inclusive society in ASEAN	
8.1	Ensure citizens and businesses have the skills and motivation to use digital services	H

DO/ EA	Description	Importance
8.2	Reduce affordability barriers to getting online	M
8.3	Reduce accessibility barriers to getting online	M
8.4	Encourage deeper adoption and use of 'vertical' digital services	L

3.1 **DO1: ACTIONS OF ADM 2025 PRIORITISED TO SPEED ASEAN'S RECOVERY FROM COVID-19**

All the available evidence suggests that:

- AMS governments will come under pressure to cut spending, given the impact which the pandemic has on government budgets; and
- use of better digital services across ASEAN enables AMS economies to recover more quickly from the pandemic.

Action is needed at AMS ministerial levels to ensure that ADM 2025, which is specifically designed to stimulate use of digital services, is prioritised - both in terms of the relatively modest funding of the enabling actions of ADM 2025 and the more substantial spending required by each AMS government to implement these actions - for example on the social measures proposed in the masterplan. At the same time an ASEAN level study is needed to identify where regulations in other sectors might be reformed to stimulate use of key digital services.

EA1.1: MAKE THE ECONOMIC CASE FOR PRIORITISING ADM 2025 ACTIONS

In any planning to optimise development of the digital services sector, it is important to make the economic case for prioritising social measures to stimulate use of digital services. This should help the ASEAN economies recover more quickly from the pandemic. AMS can then use this material in funding discussions with dialogue partners.

EA1.2: ASSESS THE ECONOMIC CASE FOR FACILITATING USE OF DIGITAL SERVICES THAT WOULD HELP RECOVERY FROM THE COVID-19 PANDEMIC

Regulations may be preventing the take-up of digital services in many sectors of an AMS economy. The experience of the pandemic is leading to removal of some of these barriers and at least one AMS is conducting a systematic review to remove such regulations more widely. An ASEAN level study is needed to identify main areas where regulatory reforms¹¹ could stimulate the use of digital services, help recovery from the pandemic and act as a catalyst for action at the individual AMS level.

¹¹ For example, there are regulations in some countries which require the annual general meeting of a company to be held with shareholders face-to-face. As a result of the pandemic these regulations have been relaxed in some countries to allow AGMs to be held remotely.

3.2 **DO2: INCREASE IN THE QUALITY AND COVERAGE OF FIXED & MOBILE BROADBAND INFRASTRUCTURE**

An excellent telecommunications infrastructure is at the heart of any digital transformation. Achieving this Outcome ensures that ASEAN telecommunications infrastructure is upgraded to higher data rates and capabilities in a timely manner.

EA2.1: ENCOURAGE INWARD INVESTMENT IN DIGITAL AND ICT

Surveys suggest that one of the key reasons for insufficient deployment of telecommunications networks is a lack of investment. Where there is insufficient investment funding available nationally, there may be benefits in encouraging investment from other AMS and/or from elsewhere in the world. In particular, enabling and encouraging pan-ASEAN telecoms operators can allow leading operators to tap into global sources of investment, as well as benefit from economies of scale and employment of best practice techniques across the region. Encouraging increased take-up of broadband can also stimulate increased investment. In light of this, ASEAN could work with other sectorial bodies to promote cross-border investments.

EA2.2: MOVE TOWARDS BEST PRACTICE PERMISSION AND ACCESS RIGHTS FOR LOCAL AND NATIONAL INFRASTRUCTURE INCLUDING SUBMARINE CABLE REPAIR

In order to deploy new and repair infrastructure there is often a need for rights of access. For example, for fixed network, the right to dig up roads and for wireless, access to street furniture while for mobile networks this may be planning permission for new mast sites. The same is true for submarine cable repair. Such access rights can be complex, with delays and variations across countries and across regions within a country. Difficulties in gaining rights is often mentioned as the most significant issue impeding the deployment of infrastructure. To encourage the adoption of best practices to improve rights across the region, ASEAN may consider commissioning a project to identify best practices and agreement to a pan-ASEAN set of processes and rights.

EA2.3: FACILITATE ADOPTION OF REGION WIDE TELECOMMUNICATIONS REGULATION BEST PRACTICES BY MARKET PLAYERS TO PROVIDE REGULATORY CERTAINTY

Lack of common regulation can make intra-region operation complex and expensive. Developing consistent regulation across the ASEAN region would both encourage inward investment and enable countries to understand and adopt best practice. The ASEAN Telecommunication Regulators' Council (ATRC) should develop and codify best practice as a resource for national regulatory authorities. This could be achieved by understanding all regulations in each country, comparing the regulations and agreeing on which could be pan-ASEAN best practices. ASEAN should commission a project to (1) detail current telecommunications regulation in each ASEAN country (2) determine best practice (3) aim for a pan-ASEAN set of regulations.

EA2.4: ENSURE ADEQUATE INTERNATIONAL INTERNET CONNECTIVITY

A substantial amount of data traffic is international and hence there needs to be excellent international fibre-optic connectivity. Much has been done in ASEAN to interconnect countries, but the demand for bandwidth continues to grow and it is important to continually review and upgrade international fibre links. ASEAN should establish a project to identify connectivity gaps and detail how this might evolve in future.

EA2.5: REDUCE THE CARBON FOOTPRINT OF TELECOMMUNICATIONS OPERATORS IN ASEAN

While much of climate change is related to issues much broader than telecommunications, there is one specific action ASEAN can take – to ensure operators operate their networks as energy efficiently as possible. This action puts in place a mechanism to measure and report on key metrics allowing comparison and alignment with best practice across the region.

EA2.6: ENSURE INCREASED AND HARMONISED SPECTRUM ALLOCATION ACROSS THE REGION

Having sufficient and suitable spectrum is key to many initiatives including introducing 5G, using mobile to deliver coverage and connectivity in rural areas and enabling IoT solutions. While there is much discussion and intra ASEAN initiatives, more could be done. ASEAN should build on the AIM2020 work to deliver the harmonisation recommended, provide guidance on best practice licensing and award, and continue to assess future harmonisation needs.

EA2.7: ADOPT REGIONAL POLICY TO DELIVER BEST PRACTICE GUIDANCE ON AI GOVERNANCE AND ETHICS , IOT SPECTRUM AND TECHNOLOGY

At present, if an entity such as an airport wished to deploy an IoT solution they would have numerous choices as to the frequency bands they use and the connectivity including Wi-Fi, Sigfox, LoRa, LTE-M, NB-IoT and 5G MMC. This choice is unhelpful since it risks the airport selecting the wrong technology that subsequently becomes obsolete and it prevents strong economies of scale for the terminals. A regional agreement on best practices to encourage innovative technology for IoT connectivity, coupled with regional harmonisation on the spectrum needed could resolve this issue.

As ASEAN moves towards developing its digital economy, a trusted ecosystem is key - one where businesses can benefit from digital innovations while consumers are confident to use AI. A regional guide that helps address key governance and ethical issues when deploying AI solution could be developed to promote understanding and trust.

EA2.8: DEVELOP REGIONAL MECHANISMS TO ENCOURAGE SKILLS IN INTEGRATED AND END-TO-END SERVICES

An entity such as an airport also requires a complete solution, including equipment, terminals, software, integration into their IT system and on-going management. This is often best provided by a mix of operator, system integrator, airport experts and apps providers. AMS could consider which skills and which providers are lacking across their country and region and put in place regional mechanisms to encourage their emergence; for example, through intelligent procurement of Government services and through the development of approved pan-ASEAN shortlists for particular providers.

EA2.9: ESTABLISH A CENTRE-OF-EXCELLENCE FOR BEST PRACTICE RURAL CONNECTIVITY

Some AMS are still grappling with issues of limited connectivity in rural areas. There are many ways this can be improved including through fibre deployment, enhanced copper networks, Fixed Wireless Access, use of mobile coverage and satellite solutions. ASEAN should establish a centre of excellence which will allow countries and operators to understand the approaches that work best for them and benefit from expertise in their planning and deployment.

3.3 DO3: THE DELIVERY OF TRUSTED DIGITAL SERVICES AND THE PREVENTION OF CONSUMER HARM

To encourage adoption of digital services, particularly in areas like health and finance, consumers need to trust these services. This is also true of new and emerging technologies. A key part of this is ensuring that cybersecurity and digital data governance best practices are adopted as widely as possible, both to mitigate the direct impact of a breach on business and consumers and to build trust.

EA3.1: ENABLE TRUST THROUGH GREATER AND BROADER USE OF ONLINE SECURITY TECHNOLOGIES

AMS could establish a programme for the measurement and improved use of secure networking technologies. This will involve creating a reliable index and measurement regime for critical online security technologies and their deployment throughout the region. By 2023, AMS could aim to deploy routine, public and reliable measurements of key security technology indicators. By 2025, the metrics could guide other regional project work in the deployment of security technologies.

EA3.2: BUILD TRUST THROUGH ENHANCED SECURITY FOR FINANCE, HEALTHCARE, EDUCATION AND GOVERNMENT

In the four essential industry sectors, finance, healthcare, education and government; ASEAN should build trust by developing trust and security frameworks for these industries. With the cooperation of industry stakeholders in the region, ASEAN could support the development of best practices and aim for a unified certification approach to trust and security in these industries. In some of these key verticals, additional measures will be needed to help encourage trust and manage potential risks. Technologies that pertain to users' health should have to secure certification while in other key verticals, specially created security response teams can respond to cybersecurity incidents quickly.

EA3.3: IDENTIFY IMPROVEMENTS IN LEGAL AND REGULATORY MEASURES ON THE MANAGEMENT OF PROTECTION OF DATA AND OTHER DATA-RELATED ACTIVITIES THAT COULD BE HARMFUL

AMS should build on the ASEAN Framework on Personal Data Protection (2016) and ASEAN Framework on Digital Data Governance to build harmonised principles-based data protection and privacy regulations and frameworks, including on data management and cross-border data flows. This will facilitate cross-border digital trade by encouraging user trust in sharing their personal data. ASEAN should build on the Implementing Guidelines for the ASEAN Cross Border Data Flows Mechanism (2021) to develop, recognise and implement a suite of data transfer mechanisms to facilitate cross-border data flows. This would improve the region's ability to assure the eventual interoperability of standards with APEC CBPR, the European Union's GDPR amongst others. ASEAN could develop a framework for common policies for extremely large collections of data and the use of machine learning and AI on those collections.

EA3.4: IMPROVED COORDINATION AND COOPERATION FOR REGIONAL COMPUTER INCIDENT RESPONSE TEAMS

Expand and extend the existing coordination between individual country computer response teams and fully establish a regional CSIRT for ASEAN.

EA3.5: PROMOTE CONSUMER PROTECTION AND RIGHTS IN RELATION TO E-COMMERCE

Moving towards convergence on consumer rights and protection would help facilitate cross-border trade and reassure consumers in the region that products are safe and their rights are recognised in other member states. Building on progress to date, ASEAN may consider strengthening collaboration with relevant sectoral bodies to work out pan-ASEAN arrangements for cross-border judgement recognition and enforcement for both private and public actions to foster trade and consumer trust.

3.4 DO4: A SUSTAINABLE COMPETITIVE MARKET FOR THE SUPPLY OF DIGITAL SERVICES

To help realise the vision steps should be taken to ensure that the market for digital services is designed to encourage the sound and sustainable development of digital services and to enhance competitiveness of different players in the market

EA4.1: CONTINUE TO IDENTIFY OPPORTUNITIES TO HARMONISE DIGITAL REGULATION TO FACILITATE CROSS-BORDER DATA FLOWS

ASEAN should build upon existing work by commissioning a research project to map remaining barriers to cross-border digital data flows within ASEAN.

Once the barriers are mapped and prioritised, ASEAN could identify opportunities to either align regulation (e.g. in respect of data localisation requirements) or develop mutual recognition of data protection regimes. In the meantime, regulatory sandboxes could be explored as an option to facilitate cross-border data flows (such as the RPS).

EA4.2: DEEPEN COLLABORATION BETWEEN ICT AND COMPETITION REGULATORY AUTHORITIES ACROSS ASEAN ON THE ICT SECTOR AND DIGITAL ECONOMY

The digital economy creates a set of cross-cutting issues for regulators and competition authorities. These authorities should engage in deeper collaboration on digital issues and seek to promote and develop a series of principles for regulating the ICT sector and the wider digital economy.

EA4.3: MONITOR DEVELOPMENTS IN REGULATION OF DIGITAL PLATFORMS IN OTHER JURISDICTIONS

Other jurisdictions around the world are reflecting on how to encourage innovation and competition in digital markets and implementing initiatives on this. ASEAN should regularly review such efforts, and monitor the design and impact of any measures introduced. This will allow ASEAN to identify approaches that are the most effective for the region and avoid those that are not.

3.5 DO5: INCREASE IN THE QUALITY AND USE OF E-GOVERNMENT SERVICES

High quality and relevant digital services are needed across ASEAN. While market players will create many of these digital services, AMS governments have an important role in making digital services relevant to all citizens and so removing one of the main barriers to digital inclusion.

EA5.1: ESTABLISH ASEAN WIDE INDICATORS OF THE LEVEL OF USE OF E-GOVERNMENT SERVICES IN LINE WITH ITU REQUIREMENTS

It is important to create a reliable index for levels of use of government e-services in all AMS from 2021 so as to provide a benchmark against which to monitor the success of e-government services in ASEAN. There are existing UN and ITU indicators, which can be used here.

EA5.2: HELP MAKE KEY GOVERNMENT DEPARTMENTS MORE PRODUCTIVE THROUGH THEIR INTERNAL USE OF ICT AND E-SERVICES

Digitalisation can significantly improve government services and make government departments more productive. ASEAN should therefore create best practice guidance on the digital transformation of internal government functions and data handling so as to increase the productivity of government organisations – with a focus on helping developing AMS.

EA5.3: EXPLORE HOW TO INTRODUCE DIGITAL IDENTITIES IN EACH AMS IN A WAY WHICH SAFEGUARDS CIVIL LIBERTIES

Digital identities can make digital services easier to both use and implement. ASEAN should propose a study that will lead to published principles for introducing full functionality digital ID systems which:

- can be used for transactions as well as information in both public and private sectors; and
- will work across the ASEAN region through mechanisms such as mutual recognition.

EA5.4: HELP DEVELOPING AMS IMPROVE THE QUALITY OF THEIR E-GOVERNMENT E-SERVICES

Creating high quality e-government services which are valued by the population will stimulate take up of digital services in general. As such, it will be important to identify best practice in terms of which e-government services are most useful and how best to implement them in a cost-effective way.

EA5.5: IMPROVE THE COHESION OF AMS BY MAKING KEY GOVERNMENT E-SERVICES INTEROPERABLE ACROSS THE ASEAN REGION

As the same e-government services are implemented across all 10 AMS, it will become increasingly important to identify the most promising candidates for pan-ASEAN interoperability of e-government services and to assess the benefits and barriers to making each of them interoperable between AMS.

3.6 DO6: DIGITAL SERVICES TO CONNECT BUSINESS AND TO FACILITATE CROSS-BORDER TRADE

Digital services which support international trade in goods and services and e-commerce; both intra ASEAN and external to ASEAN is critical to the economic success of the region and is the focus of this DO. Key focus areas that are consistent with regional policies are securing the benefits of IR4.0 technologies, securing the benefits of ASEAN's trade agreements supporting e-commerce, and cross-border trade and enhancing last-mile fulfilment cooperation.

EA6.1: FACILITATE COMPLIANCE AND SECURE THE BENEFITS OF TELECOMMUNICATIONS SERVICES AND ELECTRONIC COMMERCE IN LINE WITH RELEVANT ASEAN TRADE AGREEMENTS

ASEAN's free trade agreements on telecommunications services will improve access by ASEAN firms in the telecommunications and ICT sectors. It will also substantially lower the barriers to current market players from other participating countries investing in the ASEAN region. Both will enhance and further trade digitalisation in the region and should generate substantial benefits for ASEAN.

With this in mind EA6.1 is a study, to be completed before the end of 2021, which will:

- identify the steps needed for compliance with ASEAN trade agreements in relation to the telecommunications and ICT sectors;
- list the steps needed in each AMS to revise legislation and regulations and other supporting ancillary activities at the ASEAN and AMS levels to secure the benefits of ASEAN trade agreements in relation to the telecommunications and ICT sectors such as the ASEAN Agreement on E-commerce and ASEAN Digital Integration Framework Action Plan (DIFAP); and
- set a timetable for implementing these changes and a mechanism for monitoring progress.

Other trade agreements will also be assessed in this process.

EA6.2: SUPPORT TRADE DIGITALISATION THROUGH SEAMLESS AND EFFICIENT FLOW OF ELECTRONIC TRADE DOCUMENTS (E.G. INVOICES) AND GOODS WITHIN ASEAN

Digital transformation of organisations and businesses has brought about opportunities for improving efficiency and expanding customer bases in a digital economy. It is increasingly important for ASEAN to grow deeper trust and collaboration among the AMS, digitalise trade facilitation processes and enable digital transaction for our businesses to trade and transact digitally and securely, including across borders with other businesses and customers. EA6.2 proposes a study which will:

- build on the existing digitalisation of import and export procedures, such as the ASEAN Single Window;
- improve the level of automation of import and export procedures for goods in all AMS;
- track progress using the ASEAN Seamless Trade Facilitation Indicators (ASTFI) and other trade facilitation indices from exemplar third party sources to measure progress; and
- identify best practices, guidelines, policies or case studies on creating and adopting new business services that enable digital transactions and facilitate cross-border trade.

EA6.3: ASSESS THE NET BENEFITS OF INCLUDING IR 4.0 TECHNOLOGIES INTO TRADE FACILITATION PROCESSES

EA6.3 proposes a study which, in partnership with the relevant AMS ministries and proceeding in parallel with EA2, considers the feasibility, costs and benefits of using IR 4.0 technologies to automate trade processes further.

EA6.4: REDUCE REGIONAL BUSINESS TRAVEL COSTS BY LOWERING COMMON ROAMING RATES FOR MOBILE DATA SERVICES ACROSS ASEAN

ASEAN has tried for many years, with partial success, to establish common roaming charges across the region. Achieving this goal fully should have significant benefits in reducing business travel costs and giving a much-needed boost to the COVID-19-stricken ASEAN tourism sector.

Before making any recommendation this study would need to:

- ▶ review previous ASEAN initiatives to reduce roaming charges so as to identify the barriers to change; and
- ▶ re-examine the costs and benefits of achieving the proposed goal, perhaps using the experience of the EU in making a similar move as a guide.

EA6.5: PROMOTE E-COMMERCE IN ASEAN, ENHANCE LAST-MILE FULFILMENT COOPERATION, AND IMPROVE COMPETITIVENESS IN THE DIGITAL ECONOMY

Promoting e-commerce is important in driving demand for goods and services to grow the digital economy in ASEAN. It is estimated that digital integration could uplift the region's GDP by US\$1 trillion by 2025¹². Thus, to further enhance the e-commerce cross-border trade among AMS, the ASEAN digital sector should collaborate with other relevant sectors to

- ▶ promote e-commerce trade among AMS, enhance last-mile fulfilment cooperation, and improve competitiveness in the global economy;
- ▶ identify best policies, practices (including but not limited to e-commerce order fulfilment processes) and case studies that will benefit ASEAN businesses, especially SMEs;
- ▶ study the AMS logistics in the digital economy value chain, as well as improving postal and courier delivery standards to protect the buyers and sellers; and
- ▶ form a regional virtual network of e-commerce parcel collection points with data exchange through an interoperable platform to facilitate last-mile fulfilment across borders, thereby extending the reach of local merchants selling overseas.

¹² Advancing towards ASEAN digital integration, Bain & Company, Inc. 2019.

3.7 **DO7: INCREASED CAPABILITY FOR BUSINESS & PEOPLE TO PARTICIPATE IN THE DIGITAL ECONOMY**

In order to drive increases in productivity by building digital capabilities, it is critical to facilitate and encourage ASEAN businesses and people to increase use of digital tools and systems. This is the primary focus of this DO – noting that digital productivity for government is covered under DO5 and digital productivity for citizens is covered under DO8.

EA7.1: CONTINUE TO SUPPORT THE ADVANCEMENT AND HARMONISATION OF ICT QUALIFICATIONS ACROSS ASEAN

Given early positive outcomes of ASEAN projects, ASEAN should continue to support the work done on ICT Mutually Accepted Skill Standards (MASS) the ASEAN Qualifications Reference Framework (AQRf) and using this work to develop and promote common curriculum standards and cross-ASEAN accreditation to encourage worker mobility. This should extend to ICT qualification definition, regional accreditation, common curriculum development across the region at all levels, and to the broader STEM categories especially those closely related to ICT occupations and qualifications.

EA7.2: PROMOTE DEVELOPMENT OF ADVANCED DIGITAL SKILLS, SUCH AS CODING, HACKATHONS, INNOVATIVE CHALLENGES

Advanced digital skills are in demand by employers, include those outside of the 'traditional' ICT sector. AMS can work together to develop syllabuses for coding/programming training courses that will teach these desirable skills. Cross-ASEAN recognition of coding courses and qualifications would make these studying these skills more attractive to ASEAN citizens. This should extend to hackathons, innovation challenges and other similar activities to build an ecosystem of innovative problem solvers.

EA7.3: DEVELOP A FRAMEWORK THAT ENCOURAGES THE DEVELOPMENT AND GROWTH OF DIGITAL START-UPS IN ASEAN

Supporting innovation is about individuals and rewarding their insights, dedication and commitment, building on AIM2020 projects, ASEAN digital sector should develop a framework which encourages the development and growth of digital start-ups.

EA7.4: PROGRESS THE WORK ON SMART CITIES BEGUN IN AIM 2020

- ▶ Continue the work already begun under the ASEAN Smart Cities Network (ASCN) programme.
- ▶ In accordance with the statement by The East Asia Summit Leaders' Statement on ASEAN Smart Cities (15 November 2018):
 - promote greater city-to-city level interactions through the ASCN platform; and
 - establish and promote mutually beneficial partnerships, among ASEAN, the non-ASEAN EAS participating countries, and other multilateral institutions in mobilising resources and expertise to implement smart cities projects.
- ▶ While the AIM2020 undertook some projects in the smart city space, the COVID-19 pandemic is likely to provide greater impetus to the adoption of such systems and applications in ASEAN urban areas. Best practice guides and standards for smart city development should be developed.
- ▶ Of particular importance is to undertake studies in order to identify post COVID-19 approaches for:
 - (i) suitable international and policy models and practices for smart city development, including in areas such as IoT, machine-to-machine (M2M), and sensor technologies;
 - (ii) adopt optimal standards for smart city developments, such as for IoT, M2M, and sensor technologies, and related policies; and
 - (iii) the suitability of representative ASEAN cities for micromobility initiatives and the necessary telecommunications and ICT systems and support for doing so. This would extend concepts like Jakarta's Car Free Day, Ho Chi Minh's Nguyễn Huệ walking street and Hanoi's Hoàn Kiếm Lake walking streets.

3.8 DO8: A DIGITALLY INCLUSIVE SOCIETY IN ASEAN

One aspect of realising this vision is to ensure continued adoption and use of digital services among ASEAN citizens. Digital communications technologies are widely acknowledged to be an important driver of productivity and economic growth. In order to unlock the full benefit of digital services, citizens and business, especially MSMEs, need to adopt and use these services.

EA8.1: ENSURE CITIZENS AND BUSINESSES HAVE THE SKILLS AND MOTIVATION TO USE DIGITAL SERVICES

An ASEAN resource centre for promoting digital inclusion could help AMS overcome skill and motivation barriers by providing easy-to-access toolkits and resources for teaching basic digital skills. These could be used by schools, community centres and charitable organisations to help users learn these skills and overcome motivational barriers.

The resource centre could also carry out research projects into digital inclusion issues specific to the ASEAN region.

EA8.2: REDUCE AFFORDABILITY BARRIERS TO GETTING ONLINE

While the cost of getting online (in terms of both a connection and devices) has fallen over time, it still remains out of reach for many citizens. Policies can help ensure that community Internet services are available in rural areas, and that those from lower incomes are also able to benefit from digital services. Another key issue is ensuring schools have Internet access for use by both pupils (digital literacy skills) and adults (affordable access).

ASEAN should therefore develop policies for establishing village Internet centres and seeking funding from global development agencies, and develop policies for getting broadband-connected computers into schools and community centres.

EA8.3: REDUCE ACCESSIBILITY BARRIERS TO GETTING ONLINE

Accessibility presents a barrier to making full use of digital services, particularly for disabled users. For some users, the typical touchscreen interface is difficult to use, and many functions and services are inaccessible.

AMS can work together to help promote the creation, deployment and adoption of accessible services, and ASEAN governments can lead by example with accessible government e-services. ASEAN can carry out research into accessibility technologies and establish a code of practice for accessible government services in AMS.

While governments cannot force privately provided services to be accessible, a publicly-available accessible code of practice will help firms understand what is needed to make their products and software accessible.

EA8.4: ENCOURAGE DEEPER ADOPTION AND USE OF ‘VERTICAL’ DIGITAL SERVICES

ASEAN is already carrying out substantive work on digital services such as finance, including payments infrastructures and regulatory initiatives. The ADM 2025 can build upon this by helping to give users the necessary digital skills to take advantage of digital finance services and other emerging services. The digital inclusion centre should include modules for a wide range of digital services e.g. a module on digital financial inclusion, which could provide guides and resources on how to educate users on carrying out digital transactions.

4. IMPLEMENTING ADM 2025: A COHERENT PLAN

4.1 INTRODUCTION

Building on the recommendations of the AIM2020 review, there is a need for a coherent plan for implementing, monitoring, and measuring the success of ADM 2025. This will require:

- ▶ a process to manage implementation of ADM 2025 – during the commissioning phase, when monitoring progress in the implementation of the plan, in identifying problems, and in suggesting remedial actions where possible;
- ▶ an implementation timetable; and
- ▶ metrics against which to measure the success of each desired outcome and the success of the masterplan overall.

4.2 MANAGING THE MASTERPLAN

The project management team, presumably drawn from ASEAN Secretariat (ASEC) led by the ASEAN ICT Centre (AICTC), might need to:

- ▶ develop the concept and scope of each enabling action to be commissioned and then agree a clear specification and set of deliverables;
- ▶ Seek agreement from the AMS on the metrics to be used to measure the extent to which each DO has been achieved (see Figure 4.2 for initial proposals)
- ▶ monitor progress and findings for each EA. Which EAs have been started, which completed and what findings and issues have emerged;
- ▶ monitor progress against the overall timetable of Section 4.3;
- ▶ measure the success of each desired outcome and the success of ADM 2025 overall using the metrics proposed in Section 4.4; and
- ▶ produce an annual report setting out progress to date and suggesting remedial actions where appropriate.

4.3 THE TIMETABLE FOR ADM 2025

Earlier sections have set out over 37 EAs spread across eight desired outcomes. Clearly, not all of these actions can be undertaken immediately and hence there is a need for prioritisation, by understanding which actions are most important and identifying any linkages between them.

FIGURE 4.1: THE PROPOSED TIMETABLE FOR IMPLEMENTING THE ADM 2025

EA	Description	H1 2021	H2 2021	H1 2022	H2 2022
1.1	Make the economic case for prioritising ADM 2025 actions	Establish case for full funding of ADM 2025		AMS use in financing discussions	
2.1	Encourage inward investment in digital and ICT	Survey AMS	Publish framework		AMS adopt framework
2.2	Move towards best practice permission and access rights for local and national infrastructure including submarine cable repair	Survey AMS	Publish framework		AMS adopt framework
2.6	Ensure increased and harmonised spectrum allocation across the region		Report on harmonised spectrum		
2.9	Establish a centre of excellence for best practice rural connectivity			Plan for Centre of Excellence	Implement Centre of Excellence
3.1	Enable trust through greater and broader use of online security technologies			Develop index for security	
3.3	Identify improvements in legal and regulatory measures on the management of protection of data and other data-related activities that could be harmful				Develop big tech approach
3.4	Improve coordination and cooperation for regional computer incident response teams	Establish CSIRT		Promote best practice	

Figure 4.1 sets out the proposed timetable for implementing the ADM 2025. Two types of action are indicated – those which involve study by an ASEAN level project team, and those which involve subsequent actions by the individual AMS. The timetable shows the high importance EAs only (as specified in Figure 3.1 above). ASEC and commissioning AMS are free to schedule medium and low importance EAs as they see fit, subject to the dependencies specified in Appendix E

Mid term review	H1 2023	H2 2023	H1 2024	H2 2024	H1 2025	H2 2025
	AMS spectrum plans aligned					
		AMS use CoE				
	AMS deploy security metrics				All AMS use metrics	
		Develop safe harbour legislation		Make AMS-level recommendations		
	AMD start to adopt					

3.5	Promote consumer protection and rights in relation to e-commerce		Develop position			
4.1	Continue to identify opportunities to harmonise digital regulation to facilitate cross-border data flows			Research barriers to trade		
5.1	Establish ASEAN wide reporting on the level of use of e-government services in line with ITU requirements	Develop indices				
5.2	Help make key government departments more productive through their internal use of ICT and e-services		Study situation		Publish best practice	
5.3	Explore how to introduce digital identities in each AMS in a way which safeguards civil liberties		Study best practice		Publish principles	
6.1	Facilitate compliance and secure the benefits of telecommunications services and e-commerce in line with relevant ASEAN trade agreements	Assess compliance	Publish outcome		AMS start to adopt	
6.2	Support trade digitalisation through seamless and efficient flow of electronic trade documents (e.g. invoices) and goods within ASEAN		AMS comply with commitments			
7.3	Develop a framework that encourages development and growth of digital start-ups in ASEAN					
8.1	Ensure citizens and businesses have the skills and motivation to use digital services		Plan resource centre		Implement centre	

ASEAN level project

AMS implementation of findings

		AMS start to adopt					
			AMD start to remove				
			AMS start to adopt				
			AMD start to adopt				
		Develop tax frame work		AMS start to adopt			
			AMS use centre				
	Mid term review						

In addition to this timetable there is a requirement for a mid-term review during 2023. This should assess factors such as the state of COVID-19 recovery by each AMS; any unanticipated events; and the state of ADM 2025 implementation at the time. It should then make clear recommendations for revised priorities on EAs or any new EAs which are required.

4.4 METRICS OF SUCCESS

The success of each desired outcome will depend upon how well the combination of its EAs work. Figure 4.2 presents a proposed set of metrics which might be used to measure the success of each DO. With the exception of DO1, these metrics are objective measures of market outcomes rather than inputs. Some of them are available on a global basis; others will require bespoke

surveys conducted across the region - for which budget needs to be allocated. It will be important to measure each indicator, each year for each AMS. Where possible it will also be important to measure how the same metrics are changing annually in selected benchmark countries from outside ASEAN to see how international best practice is changing.

FIGURE 4.2: METRICS FOR SUCCESS OF THE DOS

Desired Outcome	Metrics	Source
DO1: Actions of ADM 2025 prioritised to speed ASEAN's recovery from COVID-19	A compelling economic case for increased AMS government spending to promote use of digital services	Not required
DO2: Increase in the quality and coverage of fixed and mobile broadband infrastructure	Presence of national initiative on digital inclusion in each AMS Improvement in fixed and/or mobile broadband population coverage for those AMS with less than 95% availability.	ASEAN survey ITU
DO3: The delivery of trusted digital services and the prevention of consumer harm	Regional survey results showing increase in trust of digital services measured annually. Reduction in impact of cyber-security issues measured annually.	ASEAN survey ASEAN survey
DO4: A sustainable competitive market for the supply of digital services	Growth in number of ASEAN companies providing digital services measured annually. Growth in spending on digital services measured annually.	ASEAN survey ASEAN survey

Desired Outcome	Metrics	Source
DO5: Increase in the quality and use of e-government services	UN index on scope and quality of e-Government services	UN
	ITU index on use of e-Government services	ITU
DO6: Digital services to connect business and to facilitate cross-border trade	Annual surveys on impact of trade barriers show reduction.	ASEAN survey
	Annual growth in international trading.	Trade stats
DO7: Increased capability for business & people to participate in the digital economy	Number of graduates with digital skills measured annually.	ASEAN survey
	Number of hackathons arranged and the level of participation from across ASEAN	ASEAN survey
DO8: A digitally inclusive society in ASEAN	Increase in internet use (proportion of the population that uses the internet regularly)	ITU
	Increase in broadband adoption, including key digital verticals	ITU
	Improvement in digital skills across population measured bi-annually.	ITU

Measuring the success of the overall masterplan is also required. Given the overall vision for ADM 2025 this means measuring the **level of use** of digital services. Such services cannot be widely adopted without infrastructure and skills; hence measuring the adoption of services effectively measure the combined effect of all elements of ADM 2025. By comparing the level of use of services with that in other regions it will also be possible to assess whether ASEAN has become a world leader or is among the leaders.

Metrics for the adoption of digital services are available on a yearly basis from entities such as the World Bank and the ITU. These can be used to construct metrics for:

- ▶ the level of use of digital services by **consumers** in each AMS and in countries representing international best practice over time; and
- ▶ the level of use of digital services by **businesses and governments** in each AMS, and in countries representing international best practice, over time.

These metrics can then be used to measure what progress each AMS, and the ASEAN region as a whole, has made in moving towards international best practice. This offers a simple and effective understanding of the likely success of ADM 2025.

ແປ, ຈັດພິມ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ໂດຍ ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື
ກະຊວງເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສື່ສານ
ອີເມວ: **dpc.asean@mtc.gov.la**
ເວັບໄຊສ໌: **www.mtc.gov.la**

ດາວໂຫຼດເອກະສານໄດ້ທີ່:

